

Sosialurin

OLJU BLAÐIÐ

Tiltegjóð: Jens Ki. Vang

Eitt íkast til almenna orðaskiftið

EFTIR JAN MÜLLER
BLAÐSTJÓRA

Blaðið tú her hefur í hondini ella liggjandi á borðinum framman fyri teg er ein roynd hjá Sosialinum at viðgera eitt stórt álvarsmál frá fleiri ymsum sjónarvinklum. Komandi oljuleiting og í kjalarvørrinum á henni ein spildurnýggj vinna í Føroyum eru um sama mundið ein spennandi og áværslig avbjóðing. Hvussu oftani hava vit ikki hoyrt føroyingar siga, at tað hevði verið gott, um búskapurin hevði fleiri bein at standa á. Fiskivinnan, fiskiðnaðurin, alingin, ferðmannavinnan, IT-vinnan eru vinnur, sum eru komnar fyri at verða, men hesar vinnur kunnu eisini verða svikalígar. Fyri samfelagið er tað tí gott at fáa enn eitt bein at standa á.

Hvør hevði droynt um ella dugað at ímyndað sær fyri kantska 10 til 15 árum síðani, at Føroyar í 21. øld fóru at lata dyrnar upp til ta í sama bili lovandi sum ræðandi oljuvinnuna! Nú er hetta so við at gerast veruleiki. Fleiri av heimsins stórstu oljufeløgunum hava latið ella skulu til at lata upp skrivstovur her, og starvsfólk

teirra leita sær innivist ikki bert fyri veturin, men moguliga fyri eina langa tíð fram.

Fyrsti borurin verður settur í undirgrundina um gott og væl eitt hálvt ár. Vil heilt væl til sprýkir oljan – um hon finst – kantska upp hesa tíðina næsta ár. Tá – og latið okkum sjálvandi undirstrika – um hettu hendir – byrjar eitt spildurnýtt tíðarskeið í ikki bert føroyskari vinnusøgu men í Føroya søgu. Tí ein so stór og ógvuslig vinna fer at merkjast í øllum liðum og øllum herðashornum í samfelagnum – upp á gott og ilt.

Nettupp hesi bæði seinastu orðini – upp á gott og ilt – er tað hetta serblað snýr seg um. Hvussu kunnu vit føroyingar sjálvir stýra útvikinginum, soleiðis at vit fáa sum mest gott burtur úr og avmarka negativu avleiðingarnar mest möguligt! Fortreytin fyri at kunna svara hesum er upplýsing og orðaskifti – júst tað, sum vit royna at liva upp til sum blað.

Sosialurin hefur longu fylgt gongdini í hesum máli í mong ár. Vit hava roynt at leggja fram sjónarmiðini hjá føroyingum eins og útlendingum, sum hava havt eitt hvørt tilknyti til oljuvinnuna. Vit hava roynt at seta fram spurningar. Summir teirra eru svaraðir, men nógvir

leggja ósvaraðir. Kantska heldur ikki so lögjóð, tí torfört er hjá okkum føroyingum at fyrihalda okkum og hava eina stóðu til nakað, sum er so nýtt og fremmant fyri okkum, sum altjóða oljuverðin er tað.

Upprunaliga ætlanin við hesum eykablað var at geva okkara íkast til komandi aðalorðaskiftið á Føroya Løgtingi, sum løgmaður boðaði frá í ólavskurðu sini skuldi verða í november í ár.

Síðani er tað hent, at góðar kreftr her á landi hava tikið seg saman fyri at skipa eina altjóða ráðstevnu í Norðurlandahúsini, har serligur dentur verður lagdur á leiklutan hjá føroyskum vinnulívi í komandi oljutilgangdini. Við óðrum orðum er »Oljublaðið« lutvist eitt íkast til orðaskiftið á tingi og í samfelagnum sum heild um tær avbjóðingar, sum nýggja vinnan hefur fyri öll hugsandi lið í samfelagnum – harumframt er tað ein roynd at birta uppendir orðakiftið á Oljuráðstevnuni, sum letur upp í Norðurlandahúsini í dag. Góða ráðstevnu í Norðurlandahúsini – gott orðaskifti á Løgtingi og samfelagnum annars!

ASB Atlantic Supply Base

...The Faroes Logistics Interface

DID YOU KNOW THAT:

ASB will provide a complete range of supply base services to the offshore industry in Faroese waters

ASB is a Faroese company creating opportunities for Faroese companies to participate in the oil industry

ASB owners employ 600 people in Eysturoy - all skilled to service the marine industry

ASB has existing facilities and infrastructure for the offshore industry - no need for heavy investments

ASB aims to give Faroese the skills required to operate a supply base efficiently

ASB is committed to safeguard the local environment

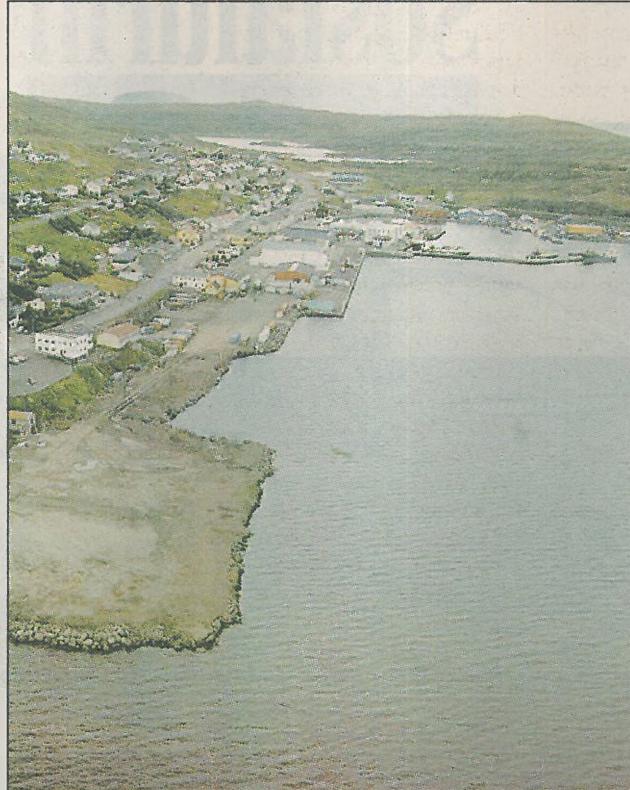
ASB will operate from Runavík an all weather harbour

ASB is open for cooperation with other companies

Atlantic Supply Base
Box 129, FO-620 Runavík
Phone: +298 32 04 53
Fax: +298 32 04 51
e-mail: asb@supply.fo
www.supply.fo

www.sosialurin.fo

The Port of Runavík

The Municipality and business community of Runavík offer a hearty welcome to the international oilindustry

Sosialurin - 311820

- SFF is one of the major stockholders of Pipe and Piping materials in Europe to Oil and Gas Industries.
- SFF is well known as a quick and reliable supplier.
- The Philosophy of SFF is to deliver directly from producer to customer thereby avoiding intermediary price escalation.
- SFF stocks products such as Carbon, Stainless Steel, Duplex, Super Duplex and Titanium.
- Contact SFF and get a professional partner in piping.

YOUR PERFECT
PARTNER
IN PIPING

SCANDINAVIAN FITTINGS & FLANGES ApS:
Korinthvej 11 • Postboks 8021 • DK-9220 Aalborg Ø • Tel.: +45 98 15 57 00 • Fax: +45 98 15 57 80
www.sff.no • e-mail: sales@sff-denmark.dk

ComText AS, Vejle

solar

SOLAR OFFSHORE

**The greatest electrical wholesale company
in The Faroes**

"You name it - we've got it"

Solar Offshore • Brekkutún 2 • Hoyvík • FO 110 Tórshavn • Faroe Islands • Tel. 35 79 33 • Fax 31 78 90 • E-mail: solar_fo@post.olivant.fo

Sosialurin - 311820

Hugleiðingar um fyrsta útbjóðingarumfar

EYÐUN ELLTÐR
LANDSSTÝRÐMAÐUR
Í OLJUMÁLUM

Ráðstevnan, sum í dag verður sett í Norðurlandahúsnum, ber heitið »Leitingskeiðið: Hvussu loyvishavarar fara at tryggja veruliga, fóroyska luttøku«. Tað verður áhugavert at hoyra, hvat loyvishavarar hava at siga um hetta evnið.

Ein týðandi fyritreyt fyri at fáa sum mest burturír fóryskeiðið, ber heitið »Leitingskeiðið: Hvussu loyvishavarar fara at tryggja veruliga, fóroyska luttøku«. Tað verður áhugavert at hoyra, hvat loyvishavarar hava at siga um hetta evnið.

Tað var hóvuðsorsókin til, at vit valdu ikki at krevja beinleiðis almenna luttøku. Umframt partafelagsskatt uppá 27% (í mun til partafelagsskatt fyri annað virksemi uppá 20%), fær landskassan 2% av virðinum av öllum framleiddum kolvetnum, og kastar framleidslan nögv av sær, fær landskassan eisini eykaskatt, sum er vaksandi í mun til yvirskotið. Tilsamans kann skatturin av seinast vunnu krónini koma uppá umleið 55%. Harumframt gjalda oljufelögini eitt víddargjald fyri ókini, sum tey hava fengið rætt at leita á. Hetta gjaldið veksur á um ár.

Ursliðið av fyrireikningunum varð, at oljufelögnum vórðu settar ófráviki-ligar treytir, so sum trygdar-krov, krøv til tóknigan fórelíka, fíggjarorku og skatt-skyldu, umframt treytir, sum felögini kundu kappast um. Hesar seinnu smúðu seg um, hvørji jarðfrøðilig ar-beiði, felögini vóru sinnaði at átaka sær, og í hvønn mun, tey vildu virka fyri veruligari fóryskeiðið luttøku í virkseminum.

Umframt at loyvishavarar og vinnulív eru sinnaði at virka fyri fóryskeiðið luttøku, er eisini neyðugt, at mynduleikarnir í ávisan mun eru við. Tað hefur uttan iva havt sína ávirkan, at vit í longri tíð hava boðað oljufelögnum frá, at mynduleikarnir leggja stóran dent á veruliga fóryskeiðið luttøku í virkseminum.

Tá so oljufelögini vórðu boðin at sökja um leitiloysi, var eitt av kappingarparametrum, í hvønn mun tey vildu taka fóroyingar við í virkseminum. Oljumálastýrið ætlar framhaldandi at ansa eftir at loyvishavarar fylgja sínum skyldum hesum viðvirkjandi.

Tá útbjóðingarumfarin varð fyrireikað, vóru nögvir ymiskir mæguleikar havdir

Eitt alment oljufelag

Endamálið hjá Fóroyum við at fara undir oljuvinnu er í hóvuðsheitum at fáa inn-tókur til landskassan, at fáa storrí virksemi í landinum og at menna vinnuliga fórelíka okkara. Við teimum treytum, vit hava sett oljufelögnum fyri at fáa leitiloysi í fyrsta útbjóðingarumfarinum, náa vit hesum málum.

Aðrar treytir vórðu tó eisini umhugsáðar, so sum luttøka av almennum olju-felag og at selja loyvini kontant til hægstbjóðandi.

Eitt alment oljufelag havði ikki givið fóryskeiðið

frammi um, hvussu treytirnar fyri loyvini skuldum samansetast. Fóroyska samfélagið skuldu hava sum mest burturír, men ansast mátti eisini eftir, at oljufelögini ikki mistu áhugan fyri fóryskeiðið luttøku.

Fólk hava onkuntið lyndi at halda, at vit bara kunnu seta oljufelögum tey krøv, okkum lystir, men so er ikki. Vit mugu hava í huga, at vit kappast við nögv onnur óki í heiminum um áhugan hjá oljufelögnum, og meta tey, at okkara krøv eru ov hørð, kann úrsliðið skjótt verða, at tey velja at arbeida aðra-staðni.

Ursliðið av fyrireikningunum varð, at oljufelögnum vórðu settar ófráviki-ligar treytir, so sum trygdar-krov, krøv til tóknigan fórelíka, fíggjarorku og skatt-skyldu, umframt treytir, sum felögini kundu kappast um. Hesar seinnu smúðu seg um, hvørji jarðfrøðilig ar-beiði, felögini vóru sinnaði at átaka sær, og í hvønn mun, tey vildu virka fyri veruligari fóryskeiðið luttøku í virkseminum.

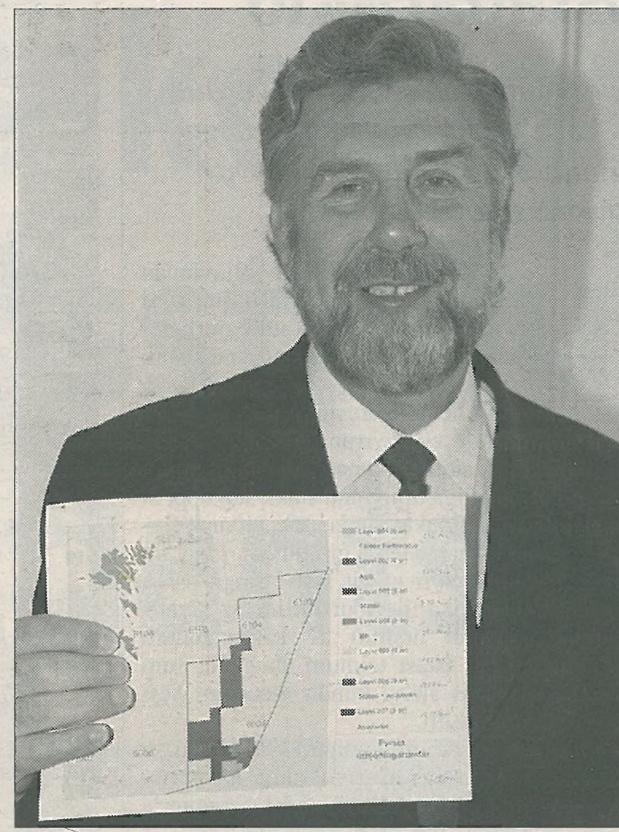
Annar mæguleikar var at hava alment oljufelag við sum optið, tvs. at tryggja til almenna rætt til, at eitt alment oljufelag seinni kundi koma við í virkseminum. Bíðað kundi tó verið við at stovnað felagið t.d. inn til tað vísti seg, um kolvetni eru í undirgrundini. Skuldu vit kravt optið, er tað rætttiliga víst, at vit hóvdur verið noydd at slakað í óðrum krøvum, t.d. slept ser-skattinum.

Tað hefur verið ført fram, at við ikki at hava alment oljufelag, hava vit spælt okkum eitt sera týdningarmikið kort av hondum fyri allar ævir. So er ikki.

Vit hava bara gjort av ikki at krevja alment oljufelag við í fyrsta útbjóðingarumfarinum.

Hetta forðar á ongan hátt fyri, at vit krevja almenna luttøku í onkrum seinni umfari, verður tað hildið at vera skilagott til taðið.

Eitt annað sjónarmið, sum hefur verið ført fram, er, at utan alment oljufelag hava

vit úthýst öllum fóroyingum frá at luttaka í vinnuni. Hesum eri eg als ikki samdur í. Við teimum treytum, sum settar eru, hava vit tvørturímóti júst tryggjað öllum fóroyingum bæði lut í einum mæguligum fíggjalligum ágða og mæguleikar fyri at luttaka beinleiðis í vinnuni.

Sjónarmið, at tað almenna skal luttaka beinleiðis fyri harvið at fáa ágðan av mæguligum inn-tókum, er eftir mínum tykki heldur ikki rætt. Sum áður nevnt, verða stórar upp-hæddir settar uppá spel í sambandi við oljuleiting á fóroyiskum óki. Hesar upp-hæddir verða brúktar utan vissu fyri, um nakað fer at koma burturír ella ikki. Við ikki at hava almenna luttøku í virkseminum, taka oljufelögini váðan á seg. Verður

einki funnið hevir landskassan tí einki beinleiðis tap av hesum. Verður olja hin-vegin funnin fær landskassan í sín part umvegis skattir og avgjöld.

Útbjóðingarhátturin

Eitt annað evnið, sum varð umrøtt í sambandi við fyrireikningarnar av fyrsta útbjóðingarumfarinum, var mæguleikin at selja loyvini kontant til hægstbjóðandi – at selja tey á uppboðssólu.

Tað var tó rætttiliga skjótt komið til ta niðurstóðu, at hetta var ikki besta loysnin fóroyiska samfélagið.

Henda mannagongd kann nýtast, har vitanum um ókið er ein heilt onnur enn hjá okkum. Við tí óvissu, sum er knyttt at fóroyiska landgrunninum, hevði prísurin, oljufelögini hóvdur viljað

latið, verið hareftir. Tað man neyvan nakar við innliti í oljuvinna vera í iva um.

Á ein hátt ber tó til at siga, at uppboðssóluhátturin kortini varð nýttur og at teir umsókjrar, sum hóvdur hægsta boð, fingu loyvini. Gjaldið varð tó bert partvist í reiðum peningi. Úrsliðið av fyrsta útbjóðingarumfarinum er, at oljufelögini hava átikið sær skyldur fyri uml. kr. 1,5 mia. Eisini eigur at verða hatt í huga, at leitingerloyvi ikki bara geva loyvishavarunum ein rætt at leita eftir olju, men eisini áleggja teimum eina skyldu at fremja tað arbeidið, ið er ásett í leitingerloyvinum. Oljufelögini hava átikið sær at gera 8 leitiboringar, umframt at gera aðrar kanningar av fóroyiska landgrunninum, soleiðis at tann parturin, sum liggar undir basalti, mæguliga gerst meira á-hugaverdur í framtíðini. Harumframt hava loyvishavarir skyldu til at nýta uml. kr. 100 mió. til mennings av fóroyiska vinnulívum, til útbúgvunar og til granskning næstu 6 árin.

Niðurstóða

Við teimum treytum, ið eru settar, hava vit rokkið teimum fremstu málunum, vit settu okkum undan útbjóðingarumfarinum.

Hesi málini vóru at fáa oljufelögini hendavegin at fara undir veruligar leitingar eftir olju og at gera hetta í samstarvi við fóroyiskt vinnulív, eisini meðan leita verður.

Mín inniliga vón er, at hetta nýggja virksemið kemur at geva einstaka fóroyinginum eins og tjóðini allari eina spennandi og mennandi framtíð.

Interessante utfordringar for færøysk petroleumsverksem

OLAV AKSELSSEN
OLJE- OG ENERGIMINISTER

Færøyane er i dag på mange måtar i same situasjon som Noreg var i for om lag 40 år siden. De er no i ferd med å gjennomføra dykkar førstekonsesjonsrunde, og resultatet frå denne kan få avgjørende følgjer for utviklinga på Færøyane.

Ved utgangen av 1950-åra var det svært få som trudde at havbotnen utanfor norekysten inneholdt olje- og gassrikdomar. Gassfunnet i Groeningen i Nederland i 1959 førte til geologisk nytenking kring petroleumspotensialet i Nordsjøen.

I 1965 blei den første norske konsesjonsrunden lyst ut. Utanlandske oljeselskap dominerte leiteverksemda i startfasen og sto for utbygging av dei første olje- og gassfeltene på den norske sokkelen.

Dei utanlandske oljeselskapene var tiltenkte ei viktig rolle også på lang sikt, men det blei lagt stor vekt på å byggja opp eit norsk oljemiljø.

I løpet av dei 10 siste åra har det vore ein stor auke i den norsk olje- og gassproduksjonen, og vi er i dag den tredje største oljeeksportøren av råolje, etter Saudi-Arabia og Russland.

Petroleumsvirksemda utgjer difor ein viktig del av norsk økonomi og har i stor grad medverka til utviklinga av det norske velferds-samfunnet. Den største og viktigaste utfordringa vi står overfor når det gjeld verksemda på norsk kontinentalsokkel, er å vidareutvikla og styrkja konkurranseskrafta på sokkelen. Utan ein konkurransedyktig kontinentalsokkel vil vi ikkje kunne sikra ei fullgod ressursforvalting. Det vil også redusera dei samla statlege inntektene.

I den seinare tida har dei internasjonale oljeselskapene fått tilgang til petroleums-

ressursar i land som ikkje tidlegare var tilgjengelege for dei. Samstundes har ein sett endringar i selskapsstrukturen, mellom anna ved at fleire av dei stor oljeselskapene og leverandørsel-skapa har gått saman til større einingar. Ein har også over tid opplevd ein trend der tidlegare stateigde oljeselskap er blitt privatiserte. Sjølv om desse utviklings-trekka kan påverka aktivitetsnivået og effektivitetten i norske område, er det grunn til åtru at det avgjørende for oljeselskapene si interesse er at lønsemda i dei aktuelle leiteområda er tilfredsstillende.

Det er med stor interesse eg følgjer utviklinga av petroleumsvirksemda på Færøyane, og tilhøva burde ligga vel til rette for eit industrielt samarbeid mellom Færøyane og norske oljeselskap og leverandør-industri. Eg håper at den første konsesjonsrunden vil legge eit godt grunnlag for petroleumsvirksemda på Færøyane, og at det opne og nære samarbeidet mellom norske og færøyske styremakter vil halde fram.

Ein oljuvinna fær stórt árin á miðstaðarþókið

– utan mun til hvar í landinum útgerðarhavn verður, og tí ræður um altíð at vera framanfyri í planleggingini. Umráðandi er at hava eitt so neyvt samsvar millum útboð og eftirspurning á öllum ókjum

TÓLFINN SMITH
FORMAÐUR Í HAVNARNEVNDINI
Í TÓRSHAVN

Ein spurning, eg mangan havi fengið er, um vit í Havn yvirhovur eru áhugaði í at vera við í oljuvinnuni, tí so lítið hoyrist frá okkum. Vit frættum um kommunur, sum senda fjölmentar sendinevndir av landinum til oljuráðstevnur, og sum onkur, kaska við einum viti av speisemi tók til, tess minni og skuldarbundnari kommunan er, tess fjölmentari er sendinevndin.

Eisini hava vit hoyrt um kommunur, sum hava gjort avtalur við útlendsk olju- og útgerðarfelög um bryggjupláss og frásetingarþóki, stásiligar verkætlani eru sýndar í sjónvarpi og í blöðum, við ikki minni imponerandi mini-oljuhavnum, útskornum úr krossfineri og pappi.

Vit í Tórshavnar Kommunu, og Tórshavnar Havn, sum hefur staðið fyrir tí meira praktiska fyrireikninga- og kanningarárbeidiðnum, hava fjölmödligar sæð ikki arbeitt við teimum stóru veingaslögunum, men hóast tað, skal eingin ivast í, at her liggur eitt stórt arbeidið eftir.

Bygt á kanningar, hvat oljuvinnan sigur seg at hava mest fyrir neyðni, hava vit fyrst og fremst vent okkara kanningarárbeidi móttvegis okkum sjálvum. Til hóvuðsstaðarþókið, fyrir á hendar hátt at staðfesta hvør okkara styrki er, og hvørjir okkara veikleikar eru. Hetta arbeidið varð sett í verk so skjótt möguleikar, fyrir eini komandi oljuvinnu við Føroyar, hómaðust.

Sund

Mangt hefur verið talað og skrivað um havnaðki á Sundi síðani hetta varð liðugt, síðst í attíðarunum, og í sjálvsspeisemi má eg siga, at mín partur hefur í so máta ikki ligið eftir. Men sannroynd er tað, at har er ein 215 metra long bryggja og eitt 50.000 fermetra stórt óki, sum kann takast í nýtslu utan stórvægis flögur.

Ókið liggur tætt við havnaðki í Havn, har ein stórum partur av innflutninginum verður lossaður. Á Sundi fáa vit ikki trupulleikar av aðra skipaferðslu, sum mangan er trupulleikin í óðrum londum. Ókið liggur utan fyrir bygt óki, men nærhendis ídnaðarþókinum, og möguleikar eru seinri at víðka ókið munandi, um hetta gerst neyðugt.

Lítið er at ivast í, at oljuvinnan hefur brúk fyrir heildartænastu. Fyri so mongum tænastum sum gjörligt á sama stað, og tí liggur Sund eisini væl fyrir í so máta.

Tað hefur mangan verið sett spurnar tekkin við kyrruna á Sundi, og tí varð, sum tað fyrsta, tá tosið um eina möguliga oljuvinnu stakk seg upp, at gera aldukaningar av viðurskiftunum har. Hetta gjördum vit fyrst og fremst fyrir at vit sjálvi fingu stóri kunnleika til viðurskiftini og haraftur, at úrsliðið av kanningunum kundu latast teimum áhugaðu, sum soleiðis sjálvi kundu meta um hesi viðurskifti.

Tað er, eftir mínum tykki, ikki so umráðandi, hvat vit sjálvi halda um hvussu er at liggja við bryggjuna á Sundi. Tað er meira umráðandi, at tey, sum skulu brúka havnina, vita hvør voran er, vit bjóða teimum. Allar havnir í Føroyum hava ávíðar trupulleikar við kyrru/vindi á ávísum ættum, og soleiðis er eisini á Sundi, men so hava vit havnaðki í Havn til at taka.

Alt bendir á, at um eitt á ella so, verður fyrsti borurin settur í undirgrundina. Í leiti-tíðarskeiðinum verður virksemi um bryggjukantin ikki tann stóri, so óhugsandi er ikki, at flutningurin fyrstu tíðina kundi farið fram um bryggjuna í Havn, men besta loysnin er uttan iva, at virksemið fer fram á Sundi, í framtíðar oljuhavnini.

Oljan og samfelagið + og -

Vit eiga at tilbúgva okkum við tí fyrir eygað, at oljan kemur. Men búskaparlíga og við óðrum vinnum fyrir eygað, eiga vit at hugsa og virka sum ikki ein einasti svartur dropi kemur úr undirgrundini.

Lat meg í hesum sambandi bert nema eitt sindur við hvussu Tórshavnar Kommuna eigur at fyrireika seg. Utan tó at gera tær stóru flögurnar í tað óvissa.

Utan mun til, um útgerðarhavn verður innan fyrir okkara kommunumark ella ikki, er lítið at ivast í, at verður fóroyisk oljuvinnna veruleiki, fer hendar at hava stóri árin á Havnar Kommunu sum hóvuðsstaðarkommunu, sum miðstaðarþóki. Tað ræður um altíð at vera framanfyri í planleggingini.

Á havnaðkinum, býarætlunarþókinum og somuleiðis á öllum ókjum, sum hefur við sær økt trýst á kommununa, soleiðis at ein tórvur skjótast gjörligt kann nökktast.

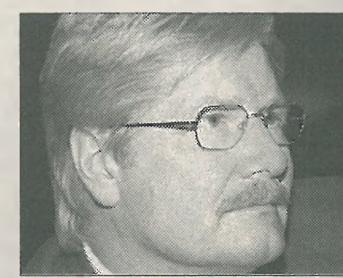
Hóvuðsendamálið er at hava so neyvt samsvar millum útboð og eftirspurning sum gjörligt av öllum tænastum. Til tess krevst ein sterk býarstjórn, sum ikki óttast fyrir at átaka sær samfelagsligar uppgávur og sum alla tíðina hefur fingurin á pulsínum.

Ein mögulig komandi oljuvinnna kann hava við sær stóran framburð av fóroyiska samfelagnum, væl at merkja um rætt verður borið at. Men bera vit okkum ikki rætt at, kunnu vit lættliga gerast trælir heldur enn harri. Tað má ikki henda.

Havnin miðdepil – eisini í oljuhópi

Tórshavnar kommuna brynjar seg til avbjóðingarnar, ið fylgja í kjalarvörrinum av eini oljuvinnu

LEIVUR HANSEN
BORGARSTJÓRI Í TÓRSHAVN

Næsta summar verður av álvara farið undir at leita eftir olju undir Føroyum og gongst alt eftir ætlan, kunnu vit væntandi rópa okkum oljutjóð um nøkur fá ár.

Havnin verður sjálvandi eisini landsins miðdepil í hesum hópi. Sama hvar útgerðarhavnin verður.

Flestu oljufelögini, ið nú hava fengið loyvi at leita eftir olju undir Føroyum, hava longu ella fara í næstum at lata upp skrivstovur her í hóvuðsstaðnum – og tað skulu tey vera vælkomín til.

Samstundis hava vit fengið ábendingar um, at ikki bert starfsfólk teirra á landi, men eisini úti á leitingarþókinum, ætla at sökja sær bústað her í kommununi ella í grannalagnum.

Summi við öllum sínum húski.

Setur stóri krøv

Hetta ókir sjálvandi um tey framanundan stóru krøvini til

kommununa, ið m.a. standast av stóra fólkavökstrinum.

Eitt nú á íbúðarþókinum. Barnagarðsþókinum. Skúlaþókinum. Frítíðartilboðum o.s.fr.

Upplýsast kann í hesum sambandi, at arbeitt verður bæði umsitingarliga og politiskt við at skapa loysnir á öllum hesum ókjum.

Sum skilst verður neyvan talan umta stóru innrásina av útlendskum oljuarbeidaram beinavagn.

Men heilt sört verður tað kortini ikki. Heldur ikki, um möguli olja ikki kemur uppá land her, men ístaðin verður flutt beinleiðis á marknaðin.

Tí ræður sjálvandi um hjá okkum at vera so væl fyrireikað sum gjörligt.

Njóta væl av samstarvi

Kunnað seg um oljuvinnuna

Í sambandi við eina möguliga komandi oljuvinnu, hefur Tórshavnar kommuna hesi seinnu árini á ymsan hátt roynt at kunnad seg um hesa nýggju vinnu.

M.a. á oljuráðstevnum í Aberdeen, Stavanger og aðrastaðni.

Og júst sum lið í royndunum at brynda seg so væl sum gjörligt til tær avbjóðingar, ið fylgja í kjalarvörrinum av hesi vinnu, hefur Tórshavnar kommuna gjort samstarvsavtalur við hesar báðar týdningarmestu oljubýrnar í Europa.

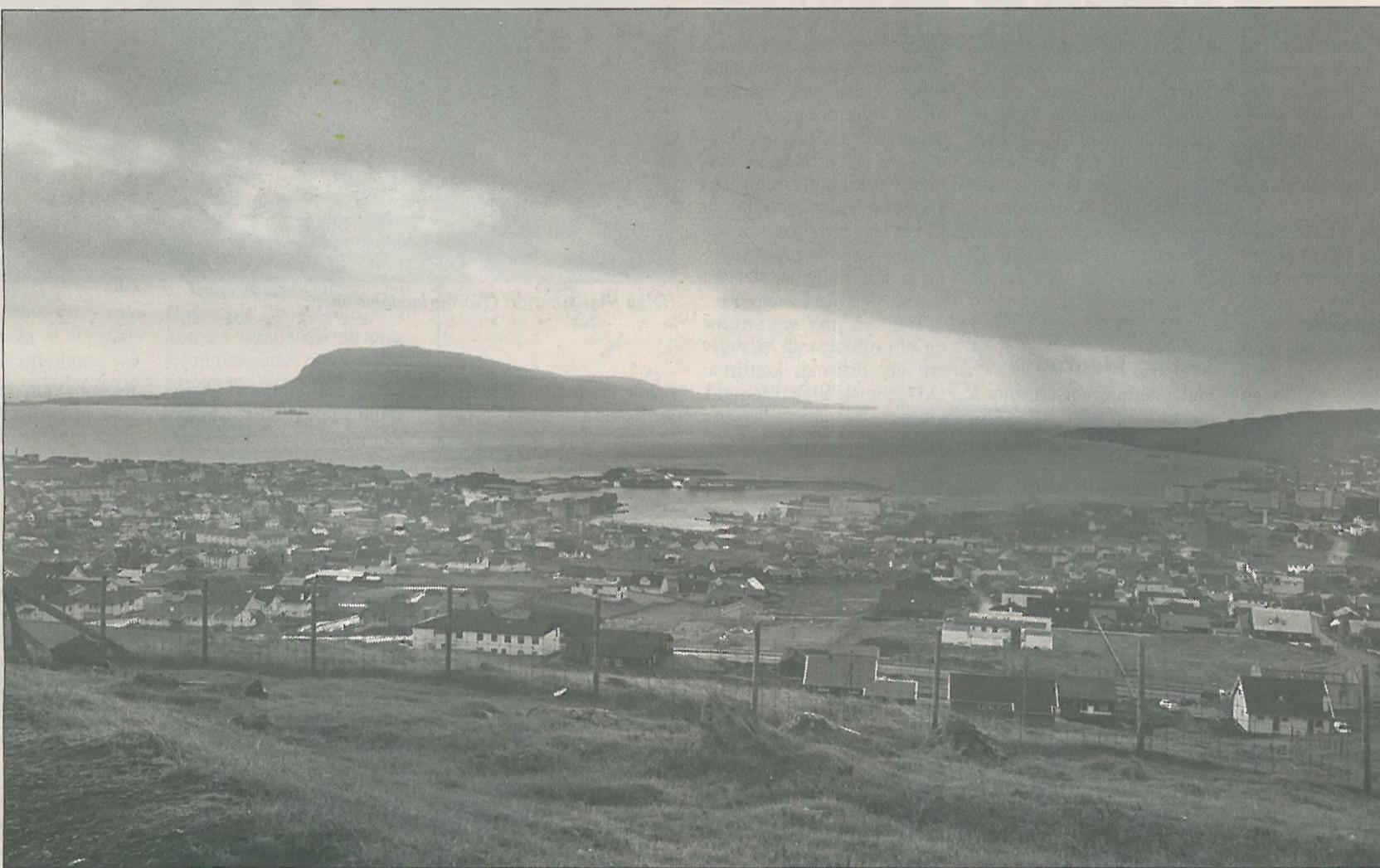
Við hesum báðum avtalum í honindini áttu vit at kunna sloppið undan at skula uppfinha tann djúpa tallerkin um aftur.

Aberdeen og Stavanger eru við sínum áralongu royndum sum oljumiðdeplar fúsir at leggja okkum lag á við góðum ráðum.

Og hesum samstarvi njóta vit longu væl av, kann eg heilsa og siga.

Tórshavnar kommuna fer at halda fram við miðvísar arbeidi sínum til tess at fyrireika seg so væl sum gjörligt til tær avbjóðingar, ið oljuvinnan hefur við sær, soleiðis at kommunan og samfelag okkara sum heild fær sum mest burtur úr hesi nýggju vinnuni.

Tórshavn - komandi oljuhøvuðsstæðurin í Norðuratlantshavi

Sosialurin - 311820

Tórshavnar Kommuna

Fiskur og olja – list og mentan

HELGA HJÖRVAR
STJÓRI Í NORDUR-
LANDAHÚSINUM

Hava hesi fýra fyribrigdini yvirhovur nakað í felag? Ella er tað júst tað tey hava? Fyrverandi forseti Íslands Vígðis Finnabogadóttir er von at siga, at mentan selur fisk, ikki umvent.

Hon heldur uppá, at tað er lættari at selja eithvort, um landið longu hefur eitt pláss í tilvitinum hjá umheimi-num.

Og onki virkar so væl sum mentan og list; hefur tú lisið bøkur, sæð myndlist, film, sjónleik ella hoyrt tónleik úr einum ávísunum landi og ert vorðin hugtikin av öllum hesum, tā heldur tú eisini, at tú kennir landið eitt sindur.

Tað ávirkar tína meting um, hvat hetta fólkid er fórt fyrir at fáa burturúr á øðrum økjum, millum annað hvussu væl tey eru fór fyrir at framleiða dygdarvøru, sum fólk vilja hava.

I Íslandi hava tey longu gagnnytt hesa sanroynd og tí hava til dømis tann nýggi íslenski filmurin Englar Alheimsins, sum varð sýndur í Norðurlandahúsínum nú í oktober og filmurin Reykjavík 101 verið sýning- arferð saman við íslenskum vörum í USA.

Hetta er eitt samstarvstiltak sum hefur fingt ñavnið »Ísland sjálvandi« (Iceland naturally – www. icelandnaturally.com) og samstarvið er millum 1000 ára haldið fyrir at Leif Eiriksson fann Amerika, Reykjavík Mentanarbýur 2000, fiskaútluttingin, landbúnaðin, ferðavinnuna og onnur.

Tað er våtað, at Vígðis hefur meira enn grein í sín- um máli. Tað hefur eydnast Íslandi at skapa medvit um, at Ísland ikki bara er eitt land við serstakari náttúru, men at Ísland eisini er eitt nýmótans samfelag, sum er vert at vitja.

Serliga gott úrslit hefur arbeidið að nýggjum marknáðum givið, nýggjasta dömið er ein dygglig tilgongd av ferðandi úr Onglandi. Og tað umheimurin alt meira sær, at Ísland er eitt væl útbygt nýmótans samfelag, verða íslenskar vørur minni fremmandar fyrir tey, sum skulu keypa.

Vinnulívið

Vælútbúgvíð og dugnaligt fólk skal til fyrir at framleiða

góða vøru, fólk, sum við teirra virkisfýni og skapanargleði óll eru við til at byggja upp eitt vælvirkandi samfelag.

Eydnast tað at skapa eitt slíkt gróðrarrikt huglag og at kveikja og eggja hugin hjá hvørjum einstakum til at lyfta sín part av menningini, eru lunnar lagdir undir stórar möguleikar; og í hesum liggar fyrst og fremst styrkin í londunum i útnorði.

Skulu hesi samfelögini ikki missa eitt ávist tal af sínum vælútbúnu íbúgvum til stórra samfelög og skulu tey framhaldandi draga at sær og kunna geva íbúgvunum möguleika fyrir at menna sín evni til gagn fyrir samfelagið, má mentanarlívið mennast í somu takt sum vinnulívið, soleiðis at tann skapanargleðin, sum eyðekennir mentanarlívið sæst aftur í vinnulívsmennингini og umvent.

List og Mentan

Fleiri definitiónir eru upp á mentan og mær dámar ta breiðu definitónina, sum merkir, at mentan er alt menniskjaligt virksemi, sum er gjört við nærlagni, í fortíð, nútíð og framtíð.

Tað er grundarlagið vit byggja okkara lív á. Vit hava arvað mentanina og vit fáa mentanararvin til at kasta av sær til eftirkomarar okkara.

Mentanin, saman við teirri náttúru vit eru upp- vaksin í, er samleiki okkara.

Listin hinvegin er tað, at fara í dýpdina við arbeidiðum, medvitið ella ikki at granska nakrar möguleikar, har vit ikki kenna úrslitið frammanundan, fyrir soleiðis at geva okkum möguleika til at læra nakað um okkum sjálvi, um okkara medmenniskju og um framtíðina.

Hvussu ofta er ikki tað hent, at eitt listaverk sum tykist merkligt, ja, kantska býttisligt uppá samtíðina, verður ógvuliga týðandi í eini aðrari tíð.

Hava vit ikki strembandi og álvarsom listafólk, sum granska sín miðil, høvdur vit bara endurskapt gomul virði og tā vildi listin mist sína kraft, tí lívið er ein rørsla og árið í ár verður eitt sindur þörvísi enn í árið í fjør, tí vit hava megnad at lagt nakað nýtt aftur okkara royndum, nakað, sum nú eisini er við til at evna okkara samleika til.

Í mongum lendum hefur vinnulívið alt meiri valt at identifisera seg við ávíasar partar av mentanarlívinum, tann partin tey halda hóskar til teirra umdómi.

Hvat hava vit í felag?

Vinnulívið kann býtast upp á sama hátt. Vit hava tað traditionella vinnulívið, sum byggir á dygd og framleiðir dygdargóða vøru, sum tað fegið vil halda fram við at framleiða, tað er tann breiða framleiðslan, hon er partur av mentanini.

So koma tær nýggju vørurnar, har neydugt er at taka símotí avbjóðingum og at ganga nýggjar leiðir í virkseminum. Tað ber sjálvandi til at siga, at endamálið hjá vinnulívinum má vera at framleiða nakað, sum kann seljast í dag ella í morgin ella í ovurmorgin, tí sum oftast snýr tað seg um flögur, sum skulu kasta av sær, men eitt vinnulív, sum ikki gongur nýggjar leiðir, fær ilt við at fóta sær í okkara nýmótans samfelag, har kappingin er hørð og har starvast verður yvir um landamörk.

Táið tað snýr seg um list og um nýskapandi vinnulív eru tær drívandi kreftirnar

tað menniskjaliga tilfeingið, vit og skil, skapanargávur og dirvi. Og í báðum fórum er endamálið tað, sum hefur varðandi virði, heldur enn lötuvinningur.

Eitt virkið samfelag

Eitt gott vinnulív hefur gagn av einum vælvirkandi umhvørvi, einum stað har vit kenna, at vit fáa okkara tórv á mentanarlígum íblástri og lokalum stoltleika nöktáðan; tí er tað natúrligt at tað ikki bara eru kommunal- og landsmyndugleikarnir, sum hava til uppgávu at stuðla mentanarlígum virksemi, men at tað eisini er ein vinnulívsuppgáva.

Her venda vit aftur til fiskin og oljuna og alt annað vinnulív. Tað er natúrligt at hesi stuðla mentanarlívið, eftirsom at landsins mennig millum annað er treytað av, hvussu vinnulívið fatar samfelagið alt.

Ætlar man sær ikki, at Føroyar bara skulu verða eitt gullgrevstrarpláss, táið oljan kemur, men heldur ein kraftmiðdepil við dragandi tilboðum til folkið, eins og til gestir, tað veri seg ferðafólk ella fremmand arbeidsmeigi, so noydist vinnulívið at koma sær uppí.

Í mongum lendum hefur vinnulívið alt meiri valt at identifisera seg við ávíasar partar av mentanarlívinum, tann partin tey halda hóskar til teirra umdómi.

Tann partin, tey sjálvi

Helga Hjörvar, stjóri í Norðurlandahúsínum

halda kann fáa fólk til at virðismeta teirra vøru. Summi vilja fegin leggja dent á, at teirra vøra er nýmótans og nýskapandi, summi leggja dent á tað fólkligu dygdina og upp- aftur onnnur vilja fegin tengjast saman við nakað, sum er klassiskt.

Samsvarandi hesum velja fyrirtökur at stuðla einstök tilteg ella stovnar.

Í Føroyum er stórt mentanarlígt virksemi og mong tilboð á listaðkinum. Listasavn Føroya hefur permanentar framsýningar umfram upp í 12 ymsiskar serframsýningar hvort ár. Føroya Symfoniorkesterur hefur umleið 4 konsertrir um árið. Norðurlandahúsið hefur mentanarlígt tilboð av ymsikum slag alt árið.

A hvørjum ári verður ein tónleikari ella eitt tónaskald innstillað til tónleikaheiðurslønina hjá Norðurlandaráðnum og rithøvndur til bókmentaheiðurslønina hjá Norðurlandaráðnum, fóroyaskar bókmentir verða týddar til fremmand mál og tónleikarar spæla konsertrir í útlondonum.

Nýggjur fóroyaskur tónleikur er komin út á einum av teimum mest virdu tónleikaforløgunum í Europa og hefur fangið ummæli í Times.

Fóroyaskar tónaskald fáa bíleggingar av nýggjum verkum frá tónleikarum úr m.o. Norðurlondum og nú seinast úr París, har fyrsta fram-

fessionellum stóði og skal geva fóroyingum möguleika til at uppliva eitt gott úrval av tí, sum hendir á mentanarpallinum í og uttanfyri Føroyar.

Listastevnan verður eitt kærkomis høvi hjá fyrirtækum at bjóða seg fram við at stuðla. Í Reykjavík Mentanarbýur á 2000 eru 5 fyrirtækur valdar út til at stuðla, tær eru: tryggingarfelag, banki, orkuframleiðari, oljufelag og útgerðarfelag. Fyrirtökurnar hava stuðlað við 800.000,- fóroyskum krónum í part.

Harumframt hava fýra fyrirtökur latið tænastur: flogføroyar, dagblað, handils- pällar og bussføroyar. Fyrirtökurnar lata ikki alt hettat fyrir at gera eina góða gerð, men tí tær halda, at tað tænir teimum í teirra marknaðarføring bæði úti og heima. Tí tær vita, at listin hefur eina kraft, sum kann ávirka fólk.

Tað, sum mest hugtekur fremmandafólk, sum koma til Føroyar umframt náttúruna, er mentanin, at yrkingasøvn koma út í sama upplagi í Havn, New York og London. At her eru ritihvundar og myndlistafólk á heimsstöði. At man samstundis, sum man hefur ein nýgjordan spælifilm – ein roadmovie – varðveitir fóroyiska dansin. Hetta er ein styrki og eitt flog, sum er dygdargott stóði at byggja eitt samstarv millum fisk, olju, list og mentan á.

Skjótur flutningur og heildarloysnir

Smyril Line ætlar at vera til reiðar, tá oljuleitingin fer at kasta nakað av sær. Norrøna er væl eagnað til flutning, og avgreiðslutíðin er ikki long. Eisini hevur Smyril Line fyrireikað eina innkoming, har gestir kunnu fáa heildarloysnir til alt virksemi

STEFAN Í SKORINI

Smyril Line fer at nøkta ferðafólk og oljugestum teir mest grundleggjandi tórvirnar. Tænasturnar hjá Smyril Line fevna um flutning av bæði farmi og ferðafólk, og eisini verður mogguleiki at fáa heildarloysnir hjá Smyril Line.

Løgtingið hevur samtykt við lög, at alt virksemi í sambandi við oljuvinna skal um fóroyska bryggju, og tí verður væntandi, at virksemi fer at økjast munandi. Tí ræður um at verða til reiðar, tá móglig viðskiftafólk hava tórv á eini tænastu sigur Jónfinn Simonsen, leiðari á farma-deildini hjá Smyril Line.

Smyril Line kann bæði flyta ferðafólk, farm og aðra útgerð við Norrønu, sum júst er umveld at lúka altjóða krøv. Fyrimunurin við skipinum er, at farmurin verður rullaður umborð og avaftur skipinum. Sostatt kann farmurin setast á ein vogn í Danmark, og farmurin verður allatíðina verandi á jörðini, til hann kemur uppá pláss.

Skipið kann tómast eftir hálvumøðrum tíma, og tí er bíðtið ikki long. Norrøna gongur eisini skjótt, og tí verður farmur, sum verður tíkin umborð leygardag í

Hanstholt, á Havnini mánamorgun.

Hetta er eitt gott alternativ til aðrar flutningsmøguleikar við teimum fyrimunum, sum eru sigur Jónfinn Simonsen.

Smyril Line er eisini farið undir eina nýggja tænastu, sum kann vera sera hentserliga hjá stórrri og smærri ferðalögum, ið koma henda vegin.

Talan er um innkoming, sum er vanlig at síggja aðrastaðni. Til ber at seta seg í samband við Smyril Line, og síðani verður ein heildarloysn givin. Henda loysn kann innibera flutning til og úr Føroyum við skipi ella flogfari, gisting, innanlands flutning og bussflutning, útferðir og fundarhóli ella hóli til ráðstevnur.

Slíkar loysnir kunnu vera hentar hjá ferðalögum, sum koma í sambandi við oljuleitingina, sum stendur fyrir frammán.

Tað eru sostatt tvær hóvuðstænastur, sum Smyril Line kann veita, og tað er flutningur av útgerð og gisting. Tað mest grundleggjandi hjá okkara gestum, sum koma til oljuleitingina.

Smyril Line hevur eisini roynt at bjóða seg fram. Fólk vórðu send á oljuráðstevnuna ONS í Stavanger, har tey hóvdu hóvi at sýna sínar tænastur fram.

Vælegnað til undirvísing

Nú oljumál uttan iva fara at gerast ein partur av gerandisdegnum í Føroyum og harvið partur av orðaskiftinum kann tað verða hent hjá skúlum og undirvísingerstovnum annars at ogna sær kunnandi tilfar um hetta stóra málsokið.

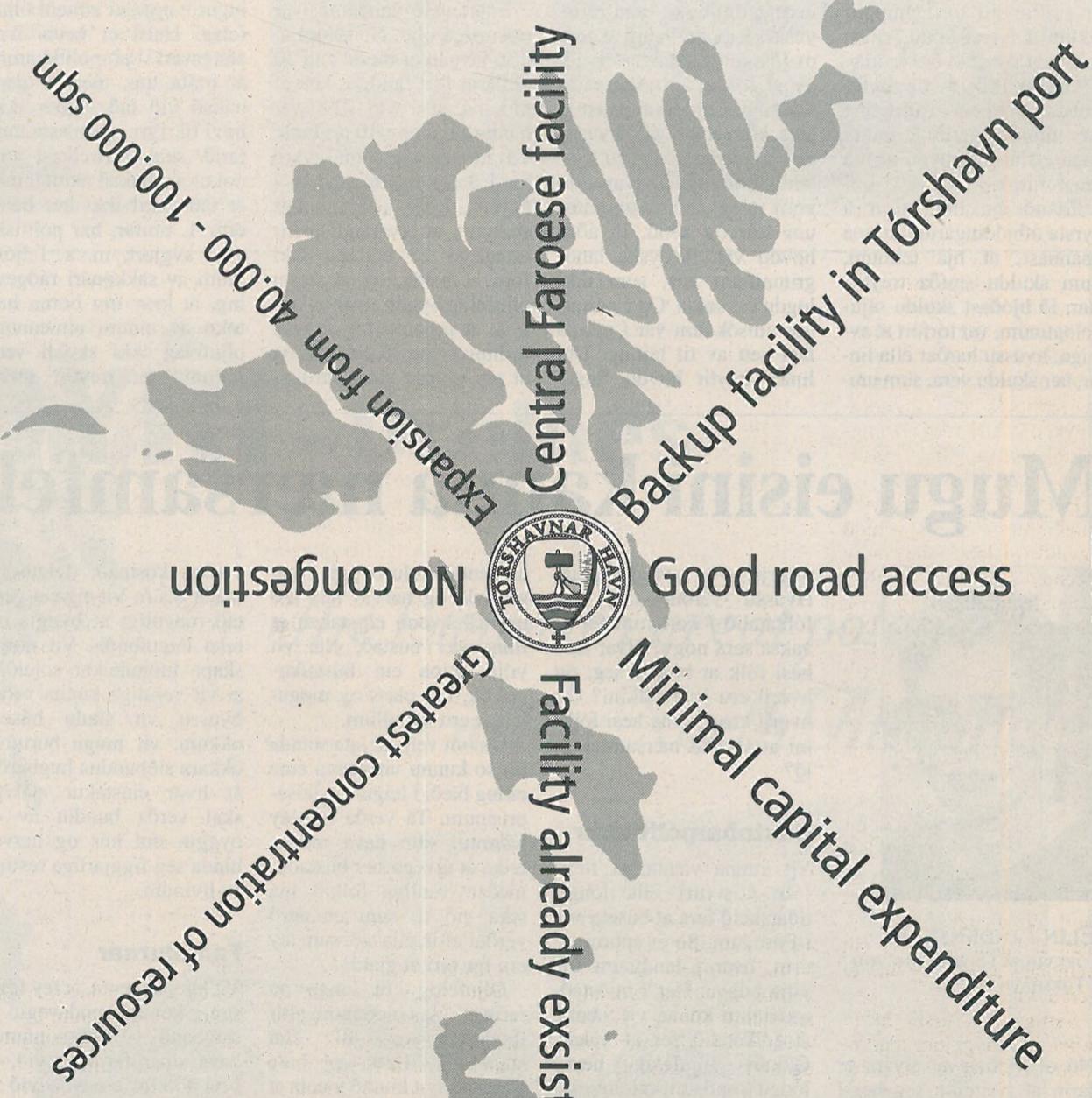
Til ber hjá skúlum o.ø. at venda sær til blaðið og keypa "klassasett" av hesum fyrsta "Oljublaðnum" í Sosialinum.

Ringið til 311820 og spryjið eftir marknaðardeildini.

Sosialurin

Why a Supply Base at Sund?

Ávegis til leitiboringar

ÁRNI OLAFSSON
RÁÐGEVI

Loyvini til oljuleiting eftir 1. útbjóðingarumfar vórðu latin 17. august í ár. Tey felög, ið fingu loyi við boriskylðum, eru farin at fyrireika seg til sína fyrstu boring á færøyska landgrunninum, helst longu komandi summar. Landsstýrismaðurin í oljumálum hevur lovað lögtinginum ta lögarkravdu frágreiðingina um oljupolitikkin seinri í heyst, so lögtingið fær høvi at skifta orð um oljupolitikkin á fyrsta sinni, síðan leitingarloyvini vóru latin.

Orðaskiftið á tingi fer helst at vera ein eftirmeting av útbjóðingarumfarinum, men eisini ein royd at lita framefir.

Tá ið ein lítur aftur á fyrsta útbjóðingarumfar, má ásannast, at hjá teimum, sum skulu smíða treytirnar, ið bjóðast skulu oljufeløgunum, var torført at avviga, hvussu harðar ella linar, tær skulu vera, sum um-

støðurnar vóru. Hóast sakkena ráðgeving frá oljuserfrödingum úti í heimi var ógjørligt at vita, hvar rætta javnvágin var. Tað kundi bert talið og dygdin av umsóknunum avdúka. Vórðu treytirnar ov harðar, fóru ov fá at teimum dugnaligastu oljufeløgunum at sökjja, ella tilboð teirra um leitingararbeiði fóru at vera ov korg. Vórðu treytirnar ov lagaligar, fór hvør Hanus og Janus at sökja og bjóða sær at gera eina rúgvu av meira ella minni skilagðum boringum.

Tá ið avtornaði, og umsóknirnar vóru upptaldar, granskaðar og viðgjørdar, m. a. í samráðingum við umsókjarnar, og loyvini at enda vóru givin, tykist javnvágin at hava verið á góðari leið.

Nog nýgv felög við neyðugum færleika söktu, og nýgv av teimum buðu sær at gera nýgv stórar fløgur í beringar og onnur munagð leitingarartiltök. Tann eftirynskta kappingin um at gera dygdargott leitingararbeiði og at bjóða færøyska samflegnum sómdir av ymsum slag, kom at virka, ið hvussu er á ávísum parti av landgrunninum. Hinvegin vóru felög, summi av teimum stóð og kend, ið ádur høvdur víst færøyska landgrunninum ans, sum ikki lødgu í at sökja. Og í sumnum umsóknunum var í minna lagi sett av til leiting. Um linari treytir høvdur fangið

lokkað onkran av teimum til, ella bøtt um hugin at leggja pening og orku í leiting, ella um harðari treytir høvdur stygt nökur av teimum, ið söktu, burtur, er iit at siga.

Tað, sum gjørði tað torført frammanundan at meta, hvørjar treytir vóru hóskandi, var ikki minst vantandi kunnleikin til færøysku undirgrundina. Tá ið undirgrundin varð yvirtikin um jólíðið 1992, vistu vit sera lítíð um hana. Síðan 1994 eru nýgv forkanningar gjørðar, so nú vita bædi myndugleikar og oljufelø meir, men teirri vitan, ið bert fæst við boring úti á landgrunninum, mugu vit bíða eftir eitt ár afturat. Hvussu oljufeløgini mettu leitingarváðan var tí eitt stórt ivamál. Hvæt, ið enn spryrst burtur úr tí komandi leitingarvirkeinum, fer hesin ivín at vera munandi minni, tá ið farast skal undir næsta umfar.

Eitt annað vandamál var prisurin á olju. Nú oljuprísurin javnan er meira enn 30 dollarar fyrir fatið, er lætt at gloyma, at á várí 1999 var hann minni enn 10 dollarar. Tá ið seinasta hond varð lögð á leitingartreytirnar á heysti 1999, mettu teir serknu, at tåverandi prisir omanfyri 25 dollarar ikki fóru at halda, og at flestu oljufeløg bygdu sínar atlantir á, at prisurin fór at vera millum 14 og 18 dollarar, og at tey gjørdu sínar útrokn-

ingar av, um nýggjar fløgur loystu seg, út frá, at tær skulu tola ein pris heilt niður í 12 dollarar fyrir fatið.

Eisini skuldi hugsast um treytirnar í teimum leitingararþkjum, vit kappaðust mest við.

Undir slíkum umstøðum var neyðugt at seta treytirnar soleiðis saman, at parturin til færøyska samfelagið kundi laga seg mest möguligt eftir úrslitunum hjá oljufeløgunum. Gekst illa í hond við at finna olju, og lækkaði oljuprísurin, var lítíð at heinta, men gekst betur í hond, og helt prisurin sær overlagta, skuldi bera til at fáa ein munagðan part av úrtókuni í Føroya part. Tí varð framleiðslugjaldið sett so lágt sum 2%, men ein munandi serskattur lagdur á inntøku frá oljuleidum, sum kasta nýgv av sær.

Sosialurin mælti í oddagrein nakað herfyri lögtinginum til í tí komandi orðaskiftinum at umróða spurningurin um eitt alment oljufelag. Helst er hetta evni áhugavert hjá politkkarum at práta um, men at gera nakað við tað verður ikki høvi til, fyrr enn næsta umfarið skal fyrtreikast um nökur ár. Nakað aktuelt mál er tað tískil ikki her beint eftir 1. umfar, har politiskt varð avgjørt, m. a. í ljósinum av sakkónari ráðgeving, at krav um borna lutøku av einum almennum oljufelag ikki skuldi vera millum tær treytir, settar

vórðu. Hildið varð, at flestu av teimum endamálum, slíkt felag kundi hævt, kunnu náast á annan hátt. Skuldi henda treyt við, varð mett neyðugt at slaka í øðrum treytum, m. a. serskattinum.

Frá byrjan hevur politiska valdið í Føroyum lagt dent á, at foyringar koma við í oljuvinna og ikki bert hyggja at, ella lata sær lynda bert at fáa nakrar krónur burtur av vinninginum. Nakrar av treytunum í loyvunum, givin eru, eru ætlaðar at fremja færøyska lutøku í oljuvirkeinum. Lógarásetta treytin, at øll útgerð skal fara um færøyskan bryggjukant og folk um færøyskan flogvøll, ger tað lættari hjá færøyskum fólk og veitarum at kappast. Virksemið skal hava støð í Føroyum. Oljufeløgini hava átkið sær at ansa eftir, at tey sjálvi og teirra veitarar keypa færøyskar veitingar, har til ber. Eisini skulu tey hjálpa færøyskum virkjum at gerast kappingarfør.

Hesin parturin av treytunum er á mangen hátt trupul at handfara hjá øllum pörtum. Treytir hesum viðvirkandi kunnu av eyðsæddum grundum ikki orðast serliga neyvt. Javnváginn kann vera torfør at finna. Færøysk virki skulu uppí, men tey skulu ikki hava eina varda støðu, men vera – ella hjálpast til at gerast – kappingarfør. Hesin tattur setir til stóri krøv, bæði til hugflogið og trúvirðið hjá oljufeløgunum, til myndug-

leikarnar, sum skulu tulka treytirnar, gera fráboðanarskipanir og ansa eftir, at treytirnar verða hildnar, og til færøysku fyrítokurnar, sum skulu nýta hegni og hugflog til at skapa sær eina rók í hesi nýggju vinnu, sum er merkt av altjóða kapping og tokni á høgum stigi.

Nøktandi úrslit fáast ikki við at ymsir partar royna at nærlesa loyvistreytirnar sær til fyrimun. Nei, tey bestu úrslitini fáast sjálvsagt í neyvari samvinnu millum loyvishavararnar, myndugleikarnar og færøyska vinnuna, bæði fyrítokurnar sjálvar og samskipanir teirra. Her eיגur eisini felagsskapurin 'Oljutingið' sín leiklut, og oljuráðstevnan í Norðurlandahúsinum ger vónandi sít til, at hesir partar alsamt betur skilja hvønn annan.

Um Føroya fyrsta útbjóðingarumfar tá ið avtornar fer at roynast gott fyrir Føroyar, vita vit ikki við vissu, fyrr en einaferð um nýgv ár, tá ið tann oljan og tað gassið, sum kansa verður funnið undir teimum givnu loyvunum, er fngið til høldar. Men tey fyrst komandi árini verður tað, sum folk í Føroyum, eins væl og lögtingið, helst fara at fylgia við stórstá áhuga, júst spurningurin um, hvussu vel tað eydnast at fáa færøyska lutøku í leitingarvirkeinum.

Mugu eisini kanna nærsamfelagið

ELIN LINDENSKOV
FORKVINNA Í SOSIALU NEVND
Í TÓRHAVN

nýggju avbjóðingina. Hvussu verður tað, um fólkatalið í Føroyum fer at vaksa sera nýgv? Hvar fara hesi fólk at búseta seg, og hvørji eru hesi fólkini? Og hvørji krøv koma hesi fólkini at seta til nærsamfelagið?

Bústaðarpolitikkur

Vit kunna vænta, at fleiri fólk í styttri ella longri tíðarskeið fara at búseta seg í Føroyum. So er spurningurin, hvar í landinum tey vilja búgyva. Her í miðstaðarókinum kunna vit vænta, at fólkatalið fer at vaksa. Okkurt oljufelag hevur longu nú farin at lýsa í blöðunum eftir fblöðum/húsum til sín starfsfólk. Hetta er bara byrjanin, vit kunna vænta at síggja nýgv fleiri av hesum í framtíðini. Tí er tað sera umrásandi, at vit longu nú skipa ein alternativan fblöðarpolitik. Ein alternativan fblöðarpolitik, har pláss er fyrir.

Oljufelög eru longu nú farin at lýsa í blöðunum eftir fblöðum/húsum til sín starfsfólk. Hetta er bara byrjanin, vit kunna vænta at síggja nýgv fleiri av hesum í framtíðini. Tí er tað sera umrásandi, at vit longu nú skipa ein alternativan fblöðarpolitik. Ein alternativan fblöðarpolitik, har pláss er fyrir.

Tað fyrsta, vit kunna gera, er at fáa eina leigulög, eina lög, sum ásetir krøv til bæði leigaran og eigaran. Krøvum, hvussu ein í-búð skal

verða, kostnað, leigusáttmálar o.s.fr. Vit eiga at gera tað möguligt at byggja og reka leiguþbúðir. Vit mugu skapa möguleikar soleiðis, at vit veruliga kunna velja, hvussu vit skulu búseta okkum, vit mugu burturúr okkara siðbundna hugburði, at hvør einstakur sjálvur skal verða bundin av at byggja sín hús og harvið binda seg fíggjarliga restina av lívinum.

Familjurnar

Vit kunna vænta, at tey fólk, sum koma hendavegin í samband við oljuvinna, hava sínar familjur við, at hesi fólkini eru von við at búseta seg ymsastaðni í heiminum, t.v.s. hetta verða fólk við aðrar mentan og annað mál, sum eisini setir krøv til okkara samfela-

gum. Fólk, sum kemur hendavegin, kemur til tey skulu arbeida í Føroyum, tey vænta sjálvsagt, at barnagarðspláss og skúli er til børnini. Vit eiga at hugsa um, hvussu vit fyrreika

okkum til at taka ímóti hesum fólkum. Tað kann sjálvsagt hugsast, at vinnan sjálv setir á stovn barnagarðar. Vit mugu ikki bíða til vinna sjálvur fer undir at byggja stovnar, men heldur fyrreika okkum at taka ímóti enn fleiri børnum, sum skulu hava stovnspláss. Tá ið hesi børn koma til Føroyar, tosa tey ikki færøyskt, kanska verða tað fleiri ymisk mál, hetta eiga vit eisini at hugsa um og fyrreika okkum til.

Skúlabörnini, sum koma hendavegin, tosa heldur ikki færøyskt. Aðrastani hevur oljuvinna sín ega altjóða skúla, har børnini verða undirvist á enskum umfram móðurmáli sínunum. Í Føroyum kunna vit ikki seta privatar skúla á stovn. Sjálv trúgví eg heldur ikki, at ein frískúlalög er tann rætta loysnin. Harafturímóti kann hetta verða við til, at fólkaskúlin fær eina nýggja avbjóðing, um so verður, at krav verður sett um móðurmálsundirvising og ella undirvising á øðrum mál.

Mentanin

Ein annar spurningur er so, um vit skulu slaka fyrir øllum teimum krøvum, sum vinnan kann hugsast at seta fram. Vit eiga undir øllum umstøðum at tosa um slíkar spurningar og finna loysnir, helst áðrenn oljuvinna av álvara kemur til Føroyar.

Nú oljivinnan av álvara er farin at fyrreika seg her í Føroyum, eru fleiri kanningar og fyrreikingar gjordar av havbotnimum, umhvørinum, havnalögum, tyrlupallum o.ø. Ongar kanningar ella fyrreikingar av samflegnum sum heild. Enn vita vit ikki rettliga, hvussu oljuvinna kemur at ávirka nærsamfelagið. Tí er tað sera umrásandi, at vit fyrreika okkum væl til hesa

leigdar, kostnað, leigusáttmálar o.s.fr. Vit eiga at gera tað möguligt at byggja og reka leiguþbúðir. Vit mugu skapa möguleikar soleiðis, at vit veruliga kunna velja, hvør ein í-búð skal

Útgerðarhavn á Drelnesi

DAN NIELSEN
BÝRÁÐSFORMAÐUR Á TVØROYRI

Nú nækkast í hvørjum við oljuvinnuni og teir fyrstu teigarnir eru latnir oljufelögum, er enn ein óloystur spurningur. Hvar skal útgerðarhavnin ligga?

Fyri mæt er ongin ivi at Drelnes á Tvøroyri er best egnad til eina útgerðarhavn. Her eru nakrar grundgevingar:

Frástóðan av komandi oljufelti

Eitt, sum oljufelög leggja stóran dent á, er tíð, í teirra verð er tíð tað sama sum pengar.

Tað eiger at hava stóran týdning hvussu langt er at sigla til lands. Her skuldi Drelnes havt ein stóran fyrimun. Tað eru 98 fjóðringar at sigla til Drelnes av oljufeltinum, afturímóti 121 á Sund og 128 til Runavíkar.

Tvørafjørður ella Trongisvágssjørður, hefur altið verið roknaður sum ein tann besti í Føroyum, um ikki tann besti. Hetta eiger at víga nögv, serliga a vetradegi hjá fremmunda skipum at kunna sigla inná ein fjørð, ið er tryggur.

Samband til lands

Tað er sera umrándi, at góður tyrlupallur er tøkur bæði við. sambandinum frá oljufeltinum og til lands, eins og sambandi víðari, t. d. til flogvøllin í Vágum. Góður tyrlupallur er í Froðba og eftrí hvat tyrluskiparnir siga, so er hann væl plaseraður og sera góður at lenda á. Eins og sjóvegis so er frástóðan frá feltinum og til lands eisini galldandi her.

Tilbúgving og sjúkrahús

Eitt ið tosað verður nögv um í samband við oljuvinnuna er tilbúgving. Eisini her

liggur Tvøroyri væl fyri. Her eiger eisini frástóðan til oljufeltið at telja okkum til fyrimunar.

Ætlanir eru frammi at byggja eina tilbúgvingarstóð her á staðnum, ein tilbúgvingarstóð har sløkklidið á staðnum eisini kann húast.

Nýggjasta sjúkrahús í landinum liggur í Suðuroy, eitt nýmótans sjúkrahús við øllum hentleikum og mynguleikum, um ein neyðstóða skuldi tikið seg upp.

Samband til og úr oynni

Sambandið við restina av Føroyum verður røkt sum nú er av Smyrli, tyrlu, eisini sigla farmaskip á Tvøroyri fleiri ferdir um vikuna. Nevnda samband verður uppaftur betur innanfyri eini 3 ár, tá fer tann nýggi Smyril at sigla, hetta skip verður væl størrri enn tað verandi. Í hesum sambandi er politiskt viðtikið, at nýggj samferðsluhavn verður á Tvøroyri, hetta talar fyri, at útgerðarhavnin kemur at ligga á Drelnesi.

Fritioin

Á Tvøroyri búgva gott 1800

fólk, her eru allir hentleikar, ið hoyra einum býi til:

Tá tað snýr seg um frítilboð, eru hotellir, matstovur, biografur, sjósavn, bátafelag, ítróttarhóll, fótboldsvøllur, svimjhylur, kropsvenjingarmiðstóð.

Kommunan hevir eisini nýmótans barnagarð, eins og dagrøkt. Á eldraðkinum er ellis- og røktarheim og eitt fyribils sambýli. Nýtt

Alt hetta skuldi borgað fyri góðum og liviligum umstóðum í vøkrum umhvørvi.

P/F Norserv

Sjálvt økið á Drelnesi hevir P/F Norserv, ið er føroyskt-

dansk felag, fingið leiguðætt til frá Tvøroyrar Býráð.

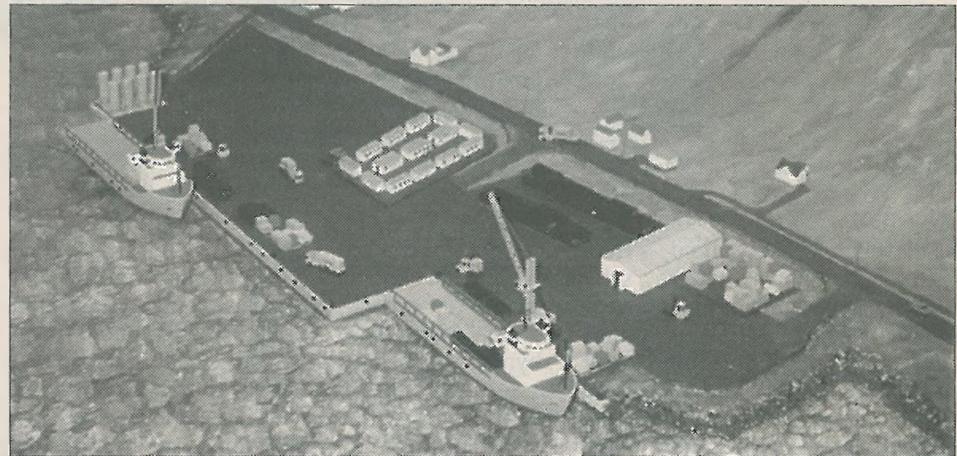
Danski parturin av felagnum er Danbor Service úr Esbjerg (Mærsk), eitt felag ið hevir drúgvær royndir innanolvjuvinnu, bæði sum leitarar og veitarar. Føroyski parturin er P/F Richard B. Thomsen & Søn, eisini eitt felag við drúgvum royndum á ymiskum økjum.

ØKI OG UNNIVÍRSLA Á DRELNESI

Øki á Drelnesi er uml. 30.000 ferðmetrar til víddar og kann, um tørvur er á, víðkast. Sambært teimum, ið áhuga hava í oljuútgerðarhavnnum, er nettup hetta økið á Drelnesi serliga væl

skikkað til endamálið. Gott pláss, góð atløgusíða við möguleika fyri víðari útbygging, alt økið er planerað, stórur partur asfalteraður. Kommunan er í lötni við at bjóða seinasta partin av vatnleiðing út. Góður og breiður landsvegur liggur framvið økinum.

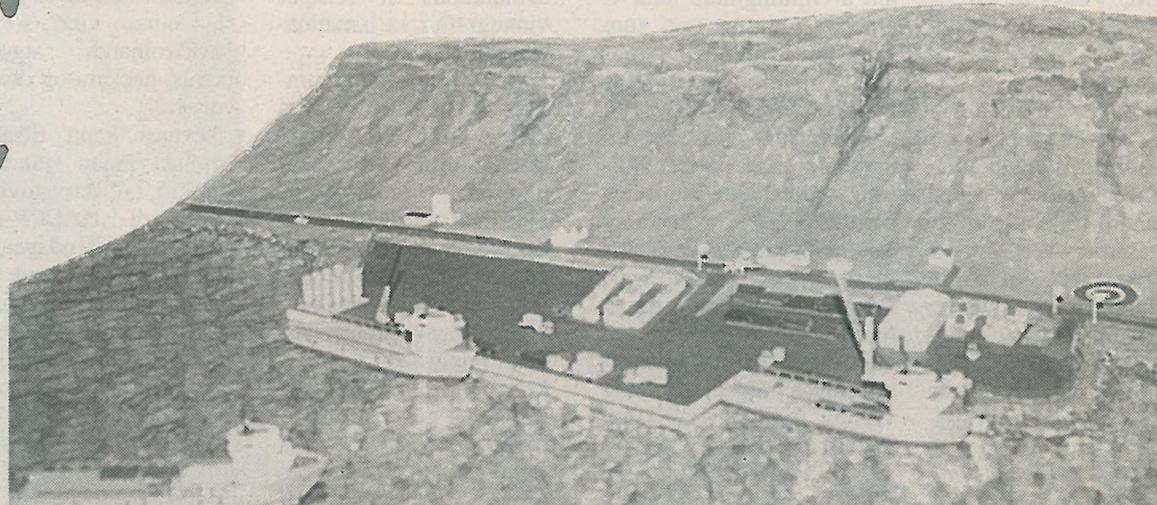
Ein útgerðarhavn á Drelnesi fær ómetaliga nögv at siga fyri Tvøroyri og alla Suðuroynna, hetta fer at hava sínlut til at venda afturgongdini, sum oyggin hevir verið fyri, til framburð. Vónandi eru okkara landspolítikarar samdir í hesum og til reiðar at arbeida hæretir.

TVØROYRI - Drelnes

*-the town with great potential
in the North Atlantic*

Mangur veit frá Ólavi kongi, men hevur tó ikki sæð hann

VIBERG SØRENSEN
TRONGISVÁGUR

Hesi orð koma mær mangar til hugs, tá vit fóroyingar tosa um olju. Tað eru nú fleiri ár síðan oljufepurin byrjaði at breiða seg her á landi og ikki so fá hava væntað at gerast rík í eini handavending av oljuni, men tann klondyke stemningur, sum hevur verið, er kantska eitt sindur bliknaður sum tíðin er farin, og tað dregur út við ríkidóminum, sum kantska er har.

Hóast hetta, so skerst ikki burtur, at longu nú er eitt nokkso fitt tal av fólk, sum fær útkomuna av hesum »forvæntaða fongi«, men tað, sum eyðkennir vinnuna á tí stóði hon nú er á, er, at alt arbeiði er í Havnini og øll hava otað seg so tætt at oljumálastýrinum sum til ber. Tað eru fleiri slög av kanningum og nevndir av ymsum slag, og dagliga siggja vit hesar myndirnar av alvorstungum andlitum, sum skulu taka sær av okkara vælferð.

Litið skal til fyrr enn tað munar

Ilt er at spáa um, hvat vit kunnu vænta okkum av

Havnin!

At henda nýggja vinnan hevur fengið fótin fyrir seg í Havnini er ikki so lögjóð. Har halda teir til, sum tak aðgerðirnar og tað ræður um vera so nær sum gjörligt. Vit kenna mynstrið aftur frá fiskivinnuni, har tað hevur víst seg, at hesin taktikkurin hevur riggað bara væl, tann, sum er drígvastur at slíta trappurnar í Tinganesi, hevur oftast fengið bróðurpartin, og tá nógvir av persónunum ganga aftur í oljuvinnuni, er sjálvsgagt at royna kendar gøtur.

Nú eru vit komni so væl ávegis, at fyrsta útbjóðingin er liðug og nú bíða vit spent eftir, hvussu felögini, sum hava fengið loyvi at seta borin í, fara at skipa seg. Hetta er helst tann mest spennandi fasan hjá okkum í Suðuroynni. Verða vit ikki uppi í at veita nakrar tænastur í byrjanini, er helst stórur vandi fyrir, at ikki tað stóra virksemi verður her. Vit vita av royndum, at har, sum virksemið fyrst er byrjað, heldur tað eisini fram. Hetta er ein altjóða óskrivað regla, og vit í Fóroyum eru onki undantak, kantska tvørturfmóti. Oljamálaráðharrin hevur ikki hesa áskoðan, men eg haldi, at hetta er fyrir at sissa suðringar.

Tað paradoksala er, at vit tosa um olju sum um vit fara at fáast við sjálva oljuna. Veruleikin er tann, at vit eru so smáir, at tað nærmasta vit koma inn í sjálvan hitan hjá teimum stóru, er, at eitt fóroyskt oljufelag eigr ein promillupart uppi einum samtaki, sum fer at leita eftir olju. Tað er langur vegur, áðrenn vit koma at fáa nakra

Tað paradoksala er, at vit tosa um olju sum um vit fara at fáast við sjálva oljuna. Veruleikin er tann, at vit eru so smáir, at tað nærmasta vit koma inn í sjálvan hitan hjá teimum stóru, er, at eitt fóroyskt oljufelag eigr ein promillupart uppi einum samtaki, sum fer at leita eftir olju. Tað er langur vegur, áðrenn vit koma at fáa nakra

oljuvinnuni, men av tí at vit eru so fáment, skal ikki tað ógiliða virksemi til, áðrenn tað munar væl. Vit hava lyndi til at samanbera okkum við Noregum skuli óvaka olju, men vit eru hóast alt bara 1% í tali av tí norska fólkum og hvussu stórt øki vit hava at bora eftir olju á, er ilt at meta um, men tað er helst meir enn 1% av tí norska ókinum. Ofta tá menn hava verið frammi í sjólmíðlunum, hava vit kenslu av, at hetta er eitt nýtt Kuwait, kantska tað er so, tað er frítt at git, men eitt er vist, og tað er, at landið vit búgvá í, er sera lítið.

Tað, sum vit í Suðuroynni siggja í oljuvinnuni, er, at kemur at skapa eitt virksemi, sum verður eitt alternativ til fiskivinnuna. Tað er tvingandi neyðugt, at vit fáa eina vinnum, sum kann draga tað unga fólkid til sín og sum ger tað spennandi at búgvá her. Vit hava eisini fitt av fólkum uttanlands, sum er í oljuvinnu á landi og serliga á sjógví, hetta er ungt og vælksúlað fólk, sum stórur fongur hevði verið at fengi heimaftur at virka.

Tað paradoksala er, at vit tosa um olju sum um vit fara at fáast við sjálva oljuna. Veruleikin er tann, at vit eru so smáir, at tað nærmasta vit koma inn í sjálvan hitan hjá teimum stóru, er, at eitt fóroyskt oljufelag eigr ein promillupart uppi einum samtaki, sum fer at leita eftir olju. Tað er langur vegur, áðrenn vit koma at fáa nakra

ávirkana ella um vit nakran-tið fáa tað.

Tað, sum vit tráa eftir, er hóast alt bara »hjáveiðan«, sum umfatar tað, sum tey sínun virksemi. Hetta er eisini í lagi, men tað er ein spurningur, hvussu nógvit meyna í byrjanini.

Vit mugu siggja í eyguni, at oljuvinnan er ein funnin frensur fyrir landsins stýri, tá tað kemur til at fáa fólk at stóðast í öllum landinum. Sum nú er siggja vit, at tað nógva fólkid vil búgya í hóvuðsstaðnum, og tað er kantska væl skiljandi, tí har savnast alt meira og meira av almennum virksemi, og tað er nú einaferð so, at tað at fáa alment lönt starv sær út til at hava stórvista áhuga. Teir sosialu trupulleikarnir í Havnini bara vaksu, og vit, sum ikki búgya har, troyttast av at hoyra um barnaansingartrupulleikar og aðrar trupulleikar. Vit vita væl, at hetta er álvarsamt fyrir tey, sum har búgyva, men hetta er fylgjan av, at vit ikki brúka alt landið at búgyva í.

Framtíðin hevur nógvar avbjóðingar og tann, sum ungar er í dag, hevur góðar möguleikar at skapa sær eitt gott lív. Oljuvinnan er helst tað mest tiltalandi í lötni, við góðum lónum og frítíðarskipanum, so tað er bara at vera framvið, vit hava onga grund at smæðast burtur.

ókent, sum var so skiftandi sum fiskivinnan kann vera, nökur ár góð og onnur verri, men fiskatilfeingið endurnýggjar seg. Tað ger oljan er avmarkað.

Læra av grannum?

Kunnu vit læra nakað av okkara grannum?

Tað at tíðarætlanin í oljuvinnuni er so nógvt ár fram er kantska tað ringasta hjá okkum at læra. Veidimaðurin er ofta ótolin og er vanur við at veiða og selja veiðuna skjótast til ber. Tað ber ikki til at planleggja fleiri ár fram. Véður og vindur og náttúran annars hevur avgjört, hvussu okkara útkoma hevur verið. Seinastu tíðina hava vit hoyrt nögvt um burðardyttrar ætlanir. Tann, sum fæst við fiskivinnu, veit, hvussu trupult tað er at festa á pappírið og gera ætlana við tí, sum svimur. Í oljuvinnuni verður tað munandi lættari at gera ætlunar og avtalur, tí hetta verður nakað, sum vit skulu gera fyrir aðrar, men her hava vit sjálvandi eisini fólk, sum eru von við hetta. Hjá veiðimonnum, sum ætla sær í hesa vinnu, krevst sjálvandi ein tilvenjing, men tað hevur sjálvandi verið ein trupulleiki hjá teimum at umstilla seg.

Samanumtikið er hetta ein sera spennandi tíð, sum kantska kann samanliknast við, tá fóroyingar fóru frá bóndasamfelagnum til fiskivinnu. Tá fóru vit til nakað

eindum verða gjördar av frálandavinnudeildini hjá Bureau Veritas í Danmark ella Aberdeen.

Í Fóroyum verður BVQI umboðað av Bureau Veritas Fóroyar, sum hevur skrivstovu á Strondum. Hjá Bureau Veritas Fóroyar arbeida trú fólk. Herav hevur ein serútþúgvum sum skoðari innanfyri góðskustýring.

Bureau Veritas hevur klassa fóroysk skip síðani 1863. Tað var skipið Falken hjá reiðarínum Mortensen á Tvøroyri, sum fekk handað klassaskjólini tann 9. september 1863. BVQI sertifiseraði tað fyrstu góðskustýringarskipanir í Fóroyum og var tað 19. februar 1999.

Kanning av lutum/tólum

Lutir og tól, ið nýtt vera í frálandavinnuni og sum vera framleidd ella umvæld á landi, skulu kannast/sýnest af einum 3. parti. Bureau Veritas hevur drúgvær og góðar royndir á hesum øki. Uppgávur umborð á skipum eru t.d.: el-talvur, trýst tangar, ventilar, motorar og liknandi og eru hesar uppgávurnar tær somu innan frálandavinnuni.

Størri uppgávur so sum góðkenningu av rørleidningum, akkersútgerð og bori-

Leikluturin hjá Bureau Veritas í komandi oljuvinnu

BUREAU VERITAS

Bureau Veritas í Fóroyum er tilreiðar at taka í móti teimum stóru avbjóðingunum, sum ein komandi oljuvinnuna setur einum slískum felag.

Hjá Bureau Veritas Fóroyar verður tað serliga innan virkisókini, góðskustýring og kanning av lutum/tólum, ið fer at mennast í stórum, nú oljuvinna fer at taka dik á seg í Fóroyum. Klassing av skipum verður tó stóðugt ein av hornasteinum í Bureau Veritas Fóroyar.

Góðskustýring

Tað bleiv sagt so greitt av tveimur fyrilestrarhaldar-

um á Oljutinginum tann 4. oktober í ár, at teir, sum veita tænastur til oljuvinnuna, skulu hava eina góðskustýringarskipan.

Í Bureau Veritas er ein deild, ið eitur BVQI, Bureau Veritas Quality International, og tekur hon sær av, at skjalprógrva (certificera) góðskustýringarskipanir. BVQI er eitt av teimum stórstu felgjenum í heiminum, ið skjalprógrvar góðskukerv og hevur verið við frá byrjanini av. Uppgávurnar innan skjalprógrvan av góðskukervum eru fleiri, nevnast kunnu hesar.

- ISO 9001 sum umfatar virksemið hjá einum virki. ISO 9001 standardurin kann nýtast til øll slög av virkjum, privat sum almenn, og er ikki

avmarkaður til serligar vinnugreinir, manna-gongdir ella vörur.

- ISO 14001 umfatar umhvørvis virksemið hjá einum virki. ISO 14001 standardurin umfatar tryggjari hóvuðstættir nevnliga: yvirhalda lógor og reglugerðir á umhvortviskinum, fyribryging af dálking og dagligar betringar av umhvørvisarbeidiðum. ISO 14001 kann sameinast við eitt ISO 9001 góðskukerv.
- OHSAS 18001 umfatar arbeidsumhvørvið hjá einum virki. OHSAS 18001 kann sameinast við eitt ISO 9001/ ISO 14001 góðskukerv.
- Tikit/BS 7799. Tikit umfatar kunnandi tóknifrøði hjá einum virki. BS 7799

umfatar teldu trygleika hjá einum virki, so sum óviðkomandi atgongd, virus, hackara og disaster recovery.

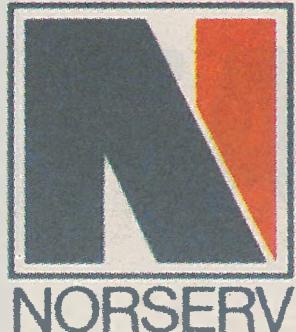
- Nevnast kann tilseinast ymiski innan sjúkrahús-verkið, t.d. starvstovur og sjálvandi HACCP-skipanir. HACCP-skipanir er innan matvørutrygd.
- Uppgávur eisini eina tænastu, sum vit kalla undan skoðan (pre-audit) av góðskustýringarskipanum. Ein undan-skoðan er væl-eignað til eitthvort virkið, sum er komið væl áleiðis við sín góðskustýringsskipan. Við einari undan-skoðan far virkið at vita, hvussu til stendur við góðskustýringsskipanini. Er virkið á rætti leið ella ikki? og hví.

BVQI skipar eisini fyrir

ONSHORE ACTIVITIES
 commercial agency
 container rental
 cranes
 customs clearance
 forwarding
 haulage
 logistics
 material leasing
 office rental
 pip/mat storage
 project adm.
 recruitment
 ships agency
 stevedoring
 warehousing

OFFSHORE ACTIVITIES
 catering
 cleaning
 clerks
 cranedriving
 diesel eng.
 el-/instrumentation
 fibre glass spools
 fibre glass structure
 fire & safety
 fireprotection
 heli-dispatch
 insulation
 mat. control
 mat. adm.
 medics
 painting
 project adm.
 quality control
 rigging
 sandblasting
 scaffolding
 telecom
 water cutting
 welding

PRODUCT SALES & FABRICATION
 active fireprot. plants
 barytes
 bentonite
 cement (oilwell)
 fibre glass structure
 fibre products
 fire & safety eq
 grit
 nitrogen + eq
 oxygen, gas
 spools
 strucual steel
 water supply
 workshop

NORSERV DRELNES

Offshore Supply Base

Model photo planned Offshore Supply Base at Drelnes, Faroe Islands

NORSERV DRELNES P/F
FO-800 TVØROYRI FAROE ISLANDS
 phone +298 372715 fax +298 372718 operations@norserv.fo

SMYRIL LINE
 - always at your service when visiting the Faroe Islands

EXCURSIONS

ACCOMMODATION

TRANSPORTATION

PACKAGE TOURS

YOUTH HOSTEL

Hotel Føroyar

við Oyggjarvegin, P.O.Box 3303
 FO-110 Tórshavn, Faroe Islands
 Tel +298 317500, Fax +298 316019
<http://www.smyril-line.com> / www.foryor.dk
 e-mail: hotel-fo@post olivant.fo

The Youth Hostel

við Oyggjarvegin, P.O.Box 370
 FO-110 Tórshavn, Faroe Islands
 Tel +298 345900, Fax +298 345950
<http://www.smyril-line.com>
 e-mail: booking@smyril-line.fo
 evening/weekend: tel +298 317500

GSM-vinnuhald frá Føroya Tele

...so ert tú altíð
har, tú skalt vera!

Vinnuhaldið er til teirra, sum serliga brúka GSM telefonina um dagin, og sum altíð vilja hava samband við viðskiftafólk og starvsfelagar. Eisini er hópurin av eykatænastum knýttur til haldið, t.d. SMS-tekstboð, vís nummar og dataflutningur.

Vanligt hald

1.40 kr./min. um kvöldið • Mánaðargjald: 115,00 kr.

Vinnuhald

1.60 kr./min. alt samdøgrið • Mánaðargjald: 200,00 kr.

Frítíðarhald

0,90 kr./min. um kvöldið • Manadargjald: 75,00 kr.

Kostnaður fyrir vinnuhald

Stovning	700,00 kr.
Mánaðargjald	200,00 kr.
Minuttgjald - dag	1,60 kr.
Minuttgjald - kvöld	1,60 kr.
Uppringingargjald	0,40 kr.

FØROYATELE

Tel 30 30 30 • Fax 30 30 31 • www.tele.fo

petur & petur • 320870

'REIN ORKA'

DONG hefur 16 ára royndir við at leita eftir olju og náttúrugassi.

Tanja er jarðfrøðingur í DONG. Hon er eitt av teimum starvsfólkunum, ið arbeiðir við leiting eftir ráevnum í undirgrundini – eitt krevjandi og sera spennandi arbeiði.

Fleiri ára royndir og fórleiki

Síðan 1984 hefur DONG, saman við fleiri donskum og altjóða samstarvfelögum, verið við í öllum nýggjum samtökum, ið hava leita eftir olju og natúrgassi á donskum øki. Leiting er eitt kostnaðarmikið og tolkrevjandi arbeiði. Tað skulu ofta nógvar roydarboringar til fyri at røkka einum fundi, ið er nóg stórt til at útvinnung kann loysa seg. Men tá ið tað eydnast, er tað til stóra frøði hjá þllum, sum eru við í verkætlani.

Tær haldgóðu royndir og vitan, vit hava ognað okkum gjøgnum árini, eru eitt ómetaligt virði fyri okkum, í okkara arbeiði við at finna meira olju og gass.

Vit framleiða eisini olju og náttúrugass

Síðan 1988 hava vit sjálvi verið olju- og gassframleiðarar. Í dag er DONG við í trimum samtökum, ið framleiða olju og náttúrugass, og so seint sum í august 2000 komu vit fram á ein nýggjan fund í Norðsjónum.

Í komandi ári verður avgjört um fundurin eisini skal útbyggjast til framleiðslu.

Vit eru eisini við Grønland og Føroyar

Bæði kring Grønland og Føroyar eru stórkannað øki, har tað er rættiliga sannliskt at finna olju og náttúrugass. Her er leitingin serliga torfør orsakað av náttúruni og tí harðbalna veðurlagnum. DONG eיגur 50 prosent av grønlendska leitiflagnum Nunaoil.

Í Føroyum arbeiða vit saman við eini røð av felögum undir heitinum "The Faroes Partnership". Bólkurin hefur fengið loysi at fara undir leiting, og er sostatt við í tí oljuveiðu, ið júst er byrjað við Føroyar. Leiting er eitt starvsøkið, ið bæði krevur – og gevur – ráa orku.

DONG A/S
Agern Allé 24-26
2970 Hørsholm
Telefon: 4517 1022
www.dong.dk

DONG
- hevur crkuna

Let Your
Money
Travel
1st. Class

stepphanssons hus

*Føroya Sparikassi
at your service with
22 branches around
the islands.*

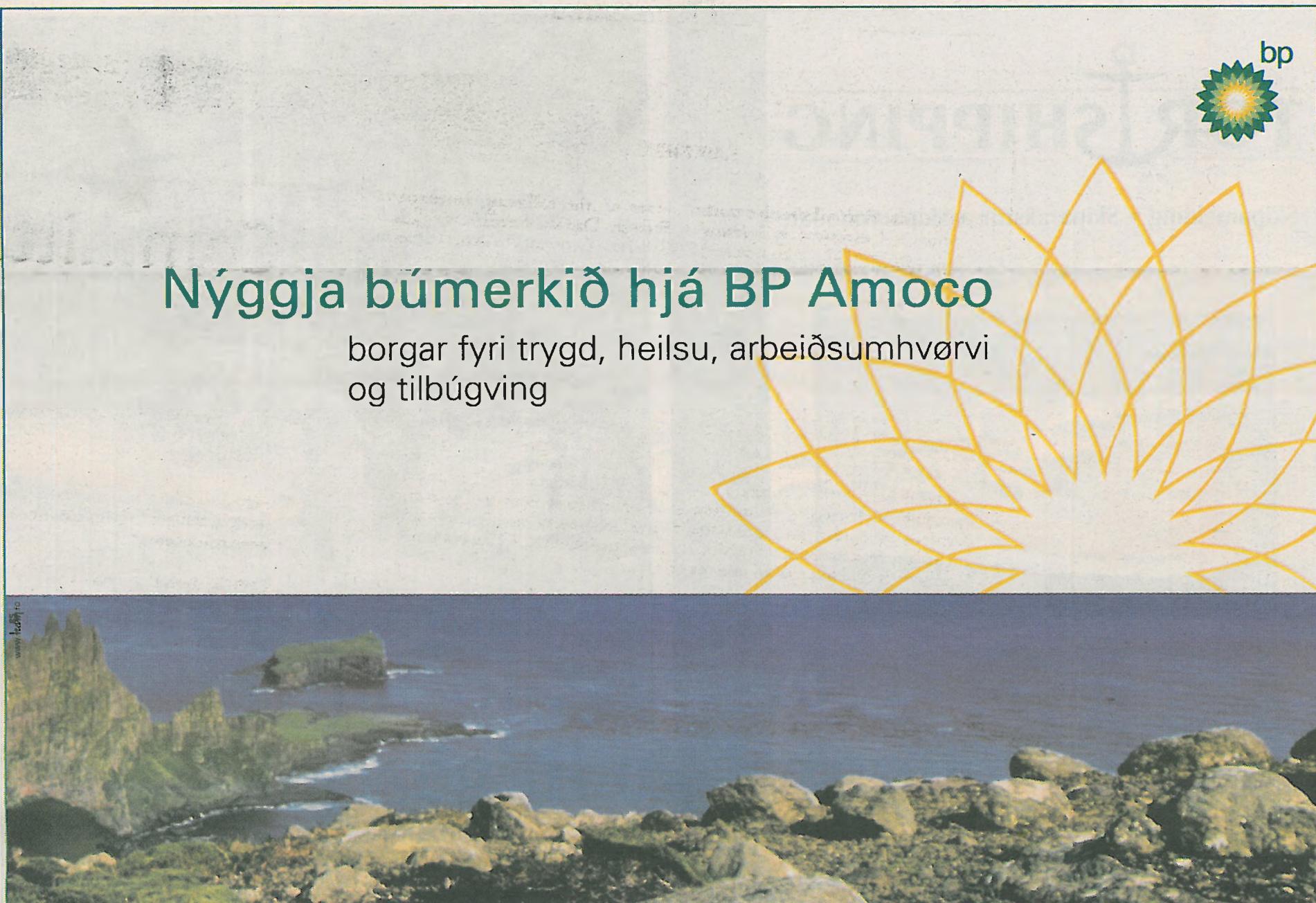
- Currency exchange
- International Transfers
- Cash advance on major credit cards

Welcome to the major commercial and savings bank in the Faroes.

SWIFT code: SPAK FO TF

P.O.Box 34
FO-110 Tórshavn
Tel. +298 348 000
Fax +298 348 948
www.sparikassin.fo
e-mail: spak@post.olivant.fo

**FØROYA
SPARIKASSI**

JUTLANDIA

Esbjerg er som bekendt Danmarks offshore by nr. 1. I mere end 30 år har man udvundet olie og gas fra de underliggende lag i Nordsøen og foreløbig er der intet der tyder på, at det ikke skulle kunne være ved en rum tid endnu.

JUTLANDIA Terminal A/S er en af 4 offshore baser i Esbjerg der opstod i kølvandet på de store olie og gas fund i Nordsøen og kan næste år fejre sit 25 års jubilæum.

JUTLANDIA Terminal A/S, som ejes af A/S J. Lauritzen's Eftf., en af Esbjerg Havn's ældste virksomheder, er i dag en moderne og effektiv base for flere af de store offshore aktører og på kundelisten finder man bl.a. Mærsk Olie & Gas, BJ Services, Dyno og Transocean for bare at nævne en håndfuld.

JUTLANDIA Terminal A/S kan i dag tilbyde sine kunder en bred vifte af forskellige service ydelser, lastning og losning af supply skibe, kemikalie håndtering og opbevaring på egne tankanlæg, transport af farlig gods, logistik og distribution via egne pakhuse. Desuden fungerer terminalen som container depot for flere af Esbjerg Havn's eksterne brugere.

"Vi forsøger til stadighed at forbedre og tilpasse os vores kunders behov. Vi er meget opmærksomme på hele tiden at få tingene til at fungere optimalt. Vore ansatte er alle højt uddannede og følger løbende branche relevante kurser, ligesom vore IT løsninger konstant opdateres og tilpasses den enkelte kundes standarder", udtales basechef Bent Schmidt.

"Konkurrencen om offshore kunderne er hård, men det er ikke kun prisen det handler om. De høje krav til sikkerhed, miljø og ikke mindst effektivitet er mindst ligeså vigtige konkurrence parametre. Og netop den kombination har gjort vor terminal til den succes den er i dag", udtales marketingchef Ulrik Lynnerup.

"Finder man olie eller gas i området omkring Færøerne, vil det unafgærtlig med tiden medføre visse forandringer i det Færøske samfund. Ligesom Esbjerg har oplevet det, vil man også på Færøerne opleve øget aktivitet og beskæftigelse. Vi står gerne til rådighed med den "knowhow" vi har oparbejdet igennem snart 25 år i branchen, ligesom vi gerne overvejer mulighederne for en aktiv deltagelse på terminalsiden på Færøerne", afslutter Bent Schmidt.

Ulrik Rønnow Lynnerup (tv.) og Bent Schmidt

TOR SHIPPING

Skipamekling • Skiparakstur • Skipaumboðan

SP/F TOR SHPPING

Niels Finsensgøta 23 • Box 1252
FO-110 Tórshavn • Faroe Islands
tel +298 31 85 31 • fax +298 319369
e-mail: torship@post.olivant.fo
Home page: www.tor-shipping.fo
GSM-Phone: +298 21 85 31

TÓRSHAVNAR SKIPASMIÐJA

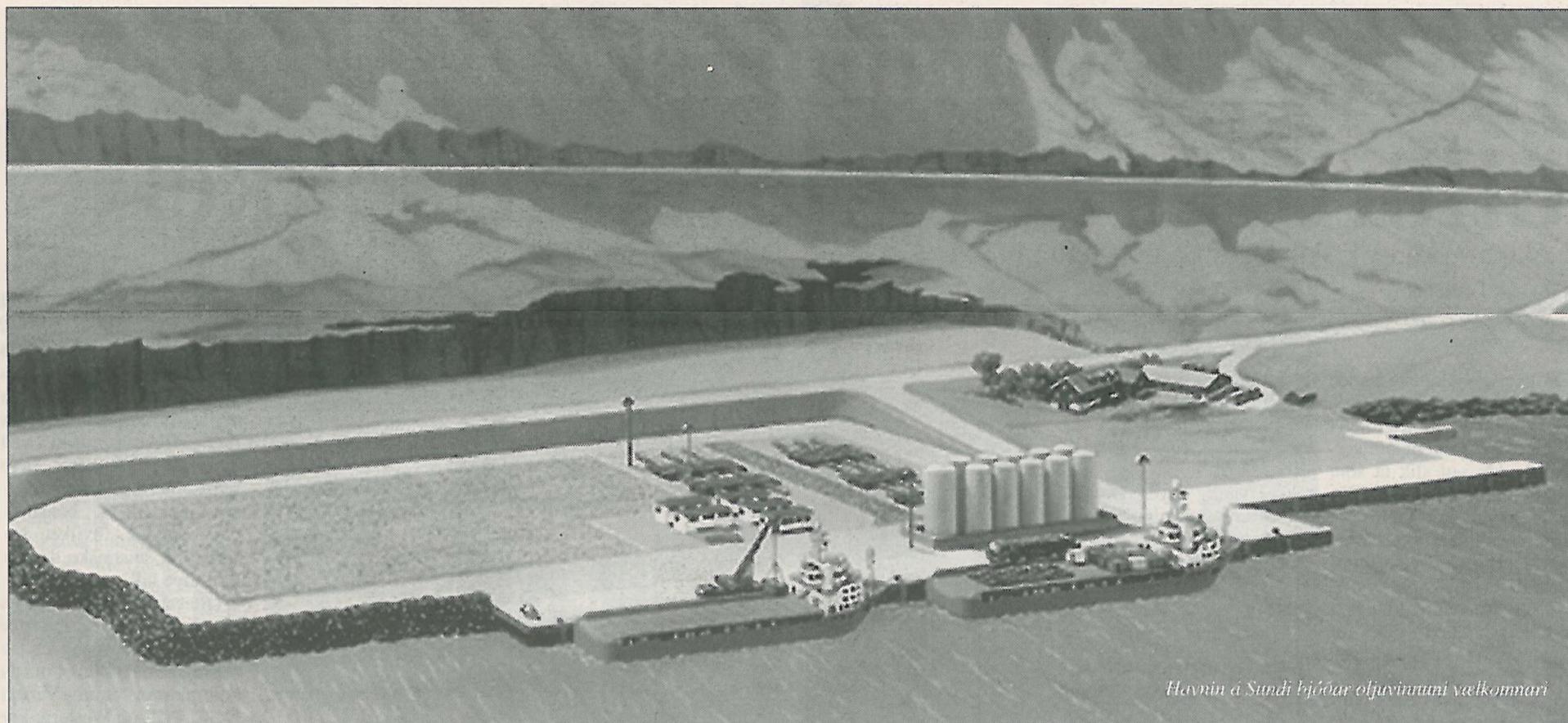
Tlf. +298 31 11 55 • Fax +298 31 11 25
e-mail: info@taroyard.fo

SKIPASMIÐJAN Á SKÁLA

Tlf. +298 44 11 55 • Fax +298 44 11 25
e-mail: yardfa@post.olivant.fo

Tórshavnar Skipasmiðja fyrireikar seg til oljuvinnu

TÓRSHAVNAR SKIPASMIÐJA

Pf. Tórshavnar Skipasmiðja hefur tey seinastu 4 árinu miðvist fyrireikað seg til eina komandi oljuvinnu. M. a. varð eitt fólk sett til burturav at taka sær av hesum øki og úrslitið er, at nú eru tvey felög stovnað, ið skulu taka sær av hvør sínum øki innan veitingar til oljuvinnuna.

ASCO Føroyar varð stovnað í 1998 og er eitt samstarv millum Tórshavnar Skipasmiðju og stóra skotska útgerðarfelagið ASCO Group. Hetta felagið hefur til endamáls at reka útgerðarstøð og flutnings-tænastur til oljuvinnuna. Í hesum sambandi er leigu-avtala gjørd við Tórshavnar Kommunu um økið á Sundi, ið metist at vera sera væl egnað til endamálið. Tað krevjast bert smávegis íslög-ur fyrir at koma í gongd á

Sundi, økið liggur væl fyri – tætt við Havnina, har olju-felagini hava høvuðsskriv-stovur sínar og annars allar tænastur og veitingar fáast. Frá Sundi er stutt niðan á Sandvíkahjalla, har tann stóri goymslubygningur hjá Skipasmiðjuni liggur og sum nøktar tørvin á goymsluplássi hjá olju-vinnuni í nögv á framvir.

Pf. PAM Offshore Service varð somuleiðis stovnað í 1998 og veitir tænastur innan umvælingar, viðlikahald og framleiðslu til oljuvinnuna. Síðan 1998 hava í meðal 15 føroyskir smiðir, sveisarar, røleggjarar og elektrikarar verið í starvi hjá PAM Offshore Service, har teir hava arbeitt við umvælingum og þórum tænastuveitingum í norsku frá-landavinnuni. Ætlanin er at menna fôrleika og royndir hjá bæði starvsfólkum og leiðslu innan hetta nyggja øki soleiðis at virkið er fôrt fyrir at átaka sær uppgávur tá

Gunnvor Balle og Poul Mohr siggja fram til komandi oljutilgongdina

tørvur verður á hesum tænastum innan oljuvinnu í Føroyum. PAM Offshore Service leggur stóran dent á at halda starvsfólkid dagført við kravdum certifikatum, trygdarskeiðum o.ø. somuleiðis sum virkið er í ferð við at seta í verk tað nyggjastu ISO9000 góðsku, heilsu, trygdar og umhvørv-is skipanina.

PAM Offshore Service gjørði í apríl ár 2000 eina samstarvsavtalu við stóra norska felagið Aker Maritime, ið ber við sær, at PAM Offshore Service kann fáa fakligan stuðul frá Aker Maritime tá ið uppgávur koma ið kreyja serligan fakkunnleika innan hesa vinnu. Endamálið er at PAM Offshore Service so við og við skal mennast til sjálvt at kunna átaka sær ymskar tænastur innan stál, rør, mekanik og el.

PAM og Aker Maritime gott samstarv

JAN MÜLLER

– Vit hava arbeitt saman við Pam Offshore í tvey ár, og tey hava gjört eitt sera gott arbeidi. Vit arbeiða bæði í Bretlandi, Meksikanska flógvánum og aðarastaðni. Skuldi tað blivið til nakað í Føroyum, vilja vit vera við sigur stjórin í Aker Maritime,

sum heldur, at tað er sera umráðandi at byggja upp vitan her í Føroyum. Hann var á vitjan her herfyri, tá samstarvsavtala varð gjørd millum føroysku og norsku fyrirkuna.

Aker Maritime hefur verið við í stórum og spennandi verkætlanum innan oljuvinnuna. Teir vóru m.a. við til at byggj upp Hibernia

ætlanina frá byrjan av og hava royndir við umvælingar av flótandi eindum, útgerð til tær og til útgerð til at seta á havbotnin, nakað, sum væl eisini kann byggjast í Føroyum.

Stjórin í Aker Maritime, sum er sera væl nögdur við samstarvið við føroyingar, heldur, at PAM og skipasmiðjan kunnu klára nögvvar

av byrjunaruppgávunum. Hann leggur eisini stóran dent at taka umhvørviss-purningar í storsta ávara.

Hvørjar eru so uppgávurnar, sum teir kunnu taka sær av í sambandi við leiting í Føroyum! Jú tað er m.a. brotingarbeidi á pallumnum tá borað verður, nakað, sum Pamfolk longu hava gjört í Noregi við góðum

úrsliti. So tey hava longu fangið vitan og royndir, sum føroyska oljuvinnan nú kann njóta gott av.

Stjórin í Aker Maritime heldur, at føroyingar, sum hava verið í arbeidi hjá PAM hava gjört sera gott arbeidi í Noregi, bæði onshore og offshore.

Hann heldur tí eisini, at føroyingar sum heild áttu at

hugt eftir, hvussu PAM ber seg at, tí tað kann vera teimum ein góð læra.

Í dag arbeiða 10.000 fólk í Aker Maritime ymsa staðni í heiminum. Tað er eitt tað stórra konstruktørfelagið í heiminum og hevur skrivstovur nögvá staðni. Teir siggja Føroyar sum eitt stórt og spennandi øki hjá fyrirkuni í framtíðini.

Færøyenes geologisk utfordrende og lovende sokkel

DAG O. LARSEN
OG TERJE HAGEVANG
SAGEX PETROLEUM

De gamle vikingene hadde ikke trengt sine langskip da de rømte mot vest fra futen i Norge til Færøyene om verden hadde sett slik ut som for 60 millioner år siden. Da ville mennesker kunne ha gått tørrskodde fra Norge via Færøyene over Grønland til Canada.

De ville helle ikke haft problemer med snø, for landmassivet lå den gangen mye lenger mot sørvest og klimaet var mye bedre. Norge, Grønland, Jan Mayen, Newfoundland og Canada var alle deler av det samme kontinentet, mens Island ikke var dannet enda og Færøyene var preget av voldsom vulkanisme (Figur 1).

Atlanterhavet begynte å bli dannet for 60 millioner år siden ved at dette kontinentet begynte å sprekke opp på grunn av strømmer av lava som presset nedenufra. Spor av den første vulkanismen kan vi finne langs kanten av dette nye havet, den såkalte Atlanterhavsmarginen, fra Irland til Lofoten (Figur 2).

Færøyene ligger på et platå av lava eller basalt som geologene ynder å kalle det, som er mellom 5 og 10 km tykt, mens Island og den midt-atlantiske ryggen utgjør aksen for oppsprekking og oppstrømming av lava som sørger for at Atlanterhavet utvider seg med ca. 2 cm i året.

Over området som ble utlyst i første konsesjonsrunde varierer tykkelsen av basaltlaget fra flere kilometer i vest mens det typper når vi beveger oss østover til det blir helt borte i nærheten av grenselinjen mot Storbritannia (Figur 3).

Utfordringen knyttet til

Et laboratorium for utprøving

Oljeleting ved Færøyene stiller oljeindustrien overfor nye utfordringer:

- En stor del av sokkelen er dekket av basalt som gir problemer for seismisk avbildning

- Uvanlig mye 3D seismikk er samlet inn tidlig i letefasen

Disse utfordringene krever nye og kreative tekniske løsninger.

Basalt og seismikk

Seismiske data er hovedkilden til informasjon om geologien for oljeindustrien. Lyd sendes ned i undergrunnen, gjennom de forskjellige lagene av varierende bergarter og ved hver overgang fra en bergart til en annen sendes det et lite ekko tilbake mot overflaten. Disse svake ekkoene registreres, og brukes til å lage kart som viser hvordan geografien så ut i tidligere tider — for millioner av år siden. Basert på disse kartene kan så geologene gjøre kvalifiserte gjettninger om hvor olje kan bli dannet og hvor den ligger fanget.

Basaltlagene skaper problemer for den vanlige metoden med innsamling av seismiske data. Dette skyldes at basalt har slike fysiske egenskaper at de ikke sender tilbake et lite ekko, men snarere et relativt høyt ekko, dette samtidig med at lite lyd fortsetter igjennom basalten og at ekko fra overganger mellom bergarter under basalten derved blir svært svake. Og det er under basalten mulighetene for funn av olje og gass er best. Dette er en utfordring både for oljeselskapene og for kontraktørene som samler inn seismiske data.

Over området som ble utlyst i første konsesjonsrunde varierer tykkelsen av basaltlaget fra flere kilometer i vest mens det typper når vi beveger oss østover til det blir helt borte i nærheten av grenselinjen mot Storbritannia (Figur 3).

Utfordringen knyttet til

seismisk avbildning gjennom basalt er den samme langs hele Atlanterhavsmarginen fra Irland til nord-Norge. Men få steder er bedre egnet til å studere fenomenet enn færøysk sokkel.

Derfor er Færøyene blitt som et laboratorium for å forske på metodikk for forbedret seismisk avbildning av undergrunnen. Mange selskaper har forsøkt en rekke metoder (Figur 4).

Resultatene har tildels vært opploftende.

Den store mengden med seismiske data

Det området som ble utlyst i første konsesjonsrunde er det området på færøysk sokkel som har minst eller ingen basalt. I Gullhjørnet er det ikke basalt, mens tykkelsen øker raskt vestover.

Før utlysninger av konsesjonsrunder er det i de siste årene blitt mer og mer vanlig å innsamle tett med seismikk (såkalt 3D seismikk), og på Færøyene er mengden uvanlig stor. Det meste av dette er samlet inn i Gullhjørnet. Tidligere var det vanlig med relativt lite seismikk før lisensrunder, noe som medførte begrenset arbeid i søkefasen, men samtidig mye større usikkerhet med hensyn på kvaliteten av områdene det ble søkt på. Det var derfor van-

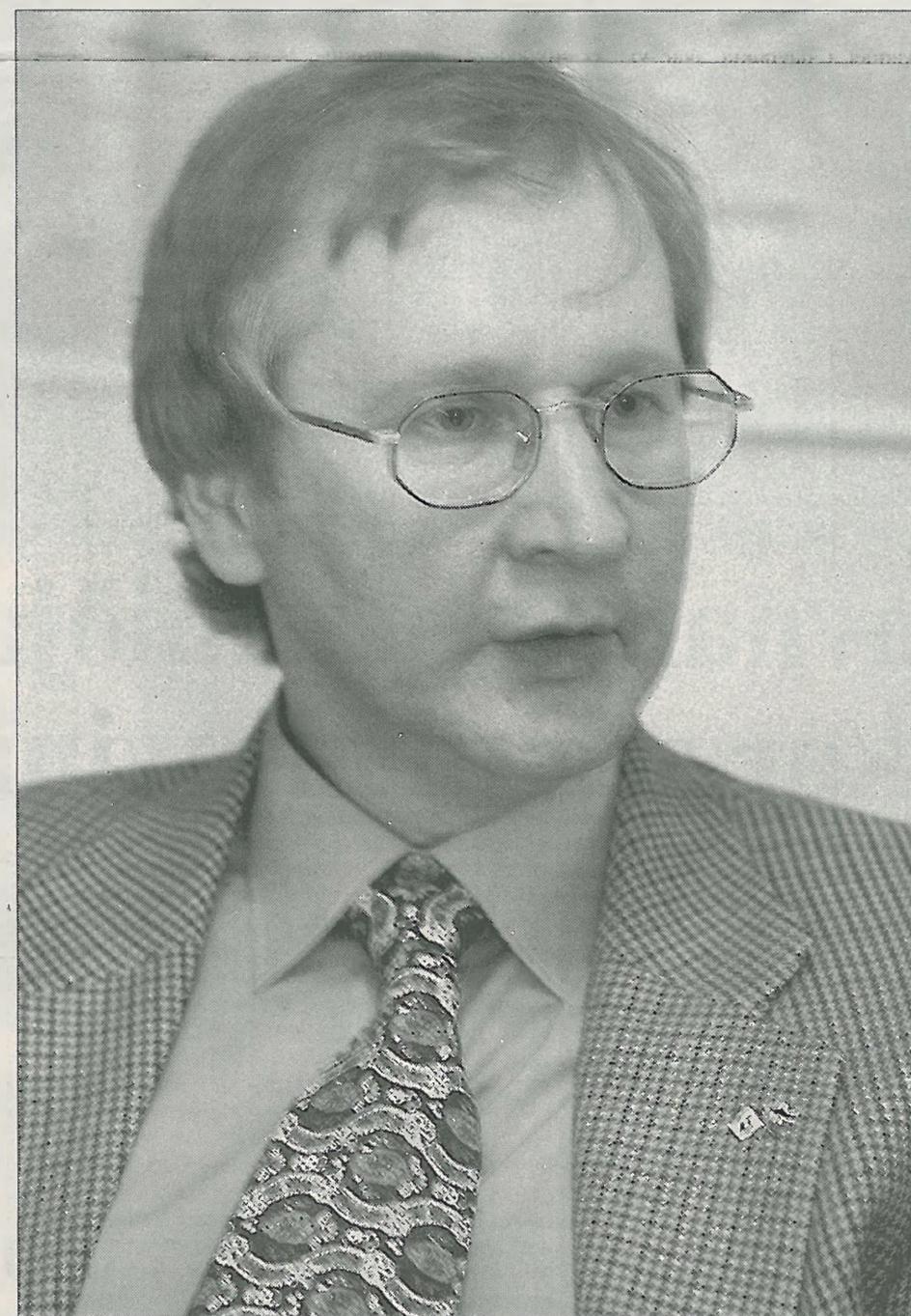
lig at noe av det første som lisenser var innsamling av flere seismiske data. Men de siste årene har dette forandret seg fordi innsamling av seismiske data er blitt mer effektivt utført ved hjelp av større båter, flere lyttekabler og raskere datamaskiner til å behandle datamengden, hvilket har ført til at seismiske data er blitt mye billigere.

Oljeselskapene som sökte på Færøyene sto derfor overfor store mengder av seismiske data samlet inn av kontraktører som Veritas DGC, PGS og Western. For å behandle denne datamengden på en effektiv måte har flere selskaper tatt i bruk nye teknikker for å vurdere områdene. Disse teknikkene kan deles inn i to hovedgrupper: Bruk av store data skjermer med spesiallaget programvare, og såkalte »virtual reality« (VR) som gir bilder i tilnærmet tre dimensjoner.

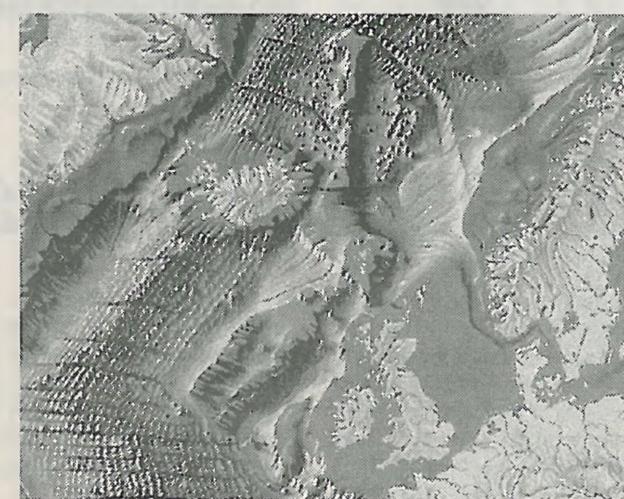
I storskermeknikken sitter geofysikere og geologer i en sal som ligner på en kinosal, og en dataoperatør tar dem med på en reise gjennom dataene, mens kart og bilder av ting som er av spesiell interesse lages underveis. Veritas DGC som har samlet inn storparten av 3D seismiske data ved Færøyene tilbyr et slikt system. Alle dataene er ferdige til fremvisning for dem som kjøper inngangsbillet.

Oljeselskapene trenger ikke selv å lage slike spesialrom, og slipper alle tekniske problemer med å få slikt utstyr til å fungere. Derved blir konkurransen mellom oljeselskapene forståelse og tolkning av de samme dataene.

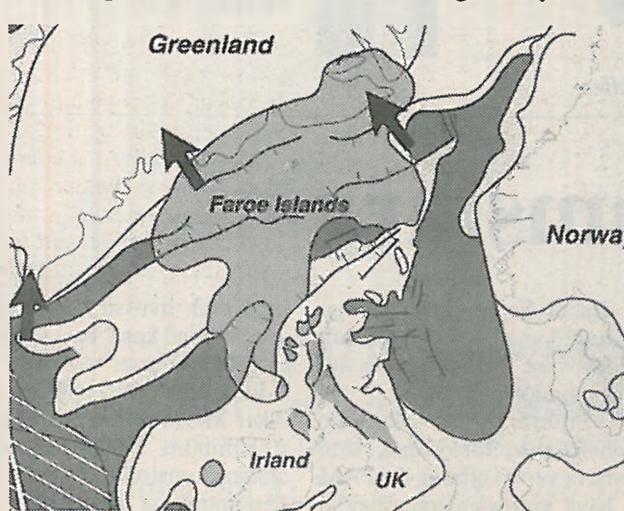
Ved bruk av VR lager computeren en simuleringen i tre dimensjoner hvor geologen og geofysikeren kan bevege seg rundt. De kan manipulere og kartlegge det de ser i dataene på en intuitiv og naturlig måte. Flere oljeselskaper har investert store beløp i utviklingen av utstyr basert på denne teknologien, som først ble populær gjennom spill for barn, men som stadig får nye anvendelser. For eksempel har NASA ved hjelp av University of Texas laget en slik 3D-dimensjonal simulering i en del av den nye romstasjonen, slik at forskerne kan bevege seg rundt i konstruksjonen for å se om den hensiktsmessig, og for fremtidige beboere til å gjøre seg kjent.

Terje Hagevang

Figur 2: Dagens dybdeforhold i Nordatlanten. Kanten av den opprinnelige åpningen av havet for 60 mill. år siden står klart fram fra Irland til nord-Norge. Det kalles gjerne Atlanterhavsmarginen

Figur 1: Geologisk kart som viser hav- og landområder for ca. 60 mill. år siden. Færøyene er sentrum for et stort vulkansk lava-platå (Thule vulkanske provinsen). Pilene viser hvordan Grønland blir Europa etterhvert som Atlanterhavet åpner seg

Færøyene er nå kommet midt i sentrum av utviklingen av nye teknikker for oljeleting og som også kan få industriell anvendelse. Det blir en utfordring for Færøyene å delta i og nyttiggjøre seg slik ny teknologi.

Lovende med tanke på petroleumsfunn

Kartlegging av de seismiske dataene tilsier at de samme geologiske forhold finnes på færøysk sokkel som for flere av olje- og gassfunnene på britisk side. Det er gode grunner til å være optimistisk med hensyn på mulighetene til å gjøre funn i færøyske farvann.

Samtidig med den vulkanske aktiviteten for 60 mill. år siden som førte til dannelsen av Nordatlanten vest for Færøyene, var det en lokal havbukt mellom Færøyene og Shetland.

Mange elver rant ut i denne havbukta og dro med seg sand og leire spesielt fra høylandsmassivene i Skottland. Disse sandene ligger idag på ca. 3 km dyp og utgjør reservoarene for mange av oljefeltene på britisk side som f. eks. Foinaven og Schiehallion. Lavaene som rant østover fra vulkanene på Færøy-plattået ble stoppet av vannet i havbukta. Når vi vet at denne havbukta for mange millioner år siden lå på omtrent samme sted som dagens dypvannsrenne mellom Færøyene og Shetland er det lett å forstå hvorfor basaltene tyner østover og forsvinner omtrent ved den internasjonale grenselinja (Figur 5).

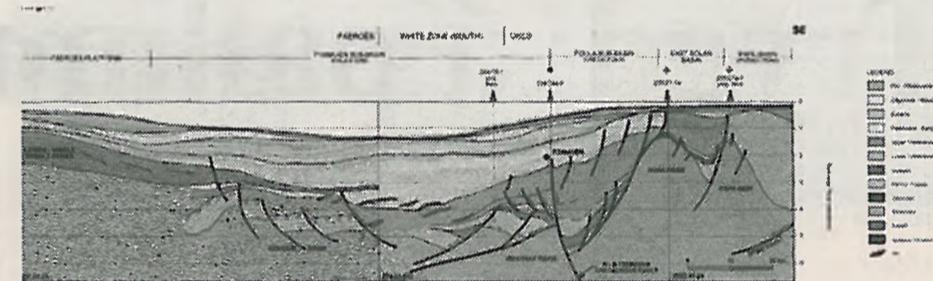
Avsetningene i havbukta lar seg kartlegge ved hjelp av de seismiske dataene. Sandene danner spesielle mønstre, og står klart fram som såkalte anomalier spesielt hvis de er fylt av olje eller gass. Dette er kjent fra feltene på britisk side, og tilsvarende observasjoner kan gjøres på færøysk side i Gullhjørnet. Den geologiske havbukta kalles Faroe Basin, med sander som er fra tidsperioden Paleocen, og disse navnene brukes om dette målet for leteboring.

Letemålet lenger vest er et høydedrag i undergrunnen ved overgangen mellom havbukta og Færøy-plattformen.

Dette har vært et høydedrag gjennom minst de siste 200 mill. år og har derfor kunnet fange opp olje og gass dannet i nærheten fordi hydrokarboner er lette og siver oppover i bergartene. Høydedraget og da også letemålet kalles gjerne East Faroe High. Imidlertid er basaltene relativt tykke i dette området, gjerne rundt

Dag O. Larsen

Figur 3: Tverrsnitt gjennom undergrunnen fra Færøyene til Shetland. Dagens dypvannsrenne og den geologiske havbukta med tykke avleiringer ligger omtrent på samme sted. Basaltene tyner mot øst, mens sandlag som er oljereservoar på britisk side strekker seg vestover inn på færøysk sokkel (fra Lamers & Carmichael 1999)

The Faroes is a laboratory for geophysical techniques

- Geco-Prakla
- Western
- Veritas DGC
- GeoPro
- Bell Geospace
- PGS
- TGS-Nopec

Long seismic cables
S-waves
P-waves
Seabed aquisition
Magnetic data
Gravity data
Marine vibrators
Two boat operations
Ocean bottom cable

With relevance for the entire Atlantic margin

Figur 4: Mange kontraktører har forsøkt forskjellige geofysiske metoder på færøysk sokkel

Atlantic Supply Base – tann fóroyska útgerðarstöðin

KENNETH RASMUSSEN
ATLANTIC SUPPLY BASE

Tær 18 fyritökurnar, sum eru við í verkætlani, umboða 600 størv innan nógvarar vinnugreinar, og kunnu harvið veita oljufelögnum nógvar ymsar vørur og tænastur.

I næstu framtíð verður ágerð tíkin um, hvar útgerðarhavnin skal ligga. Eftir öllum at dóma fara fyrstu royndarboringarnar at verða komandi summar. Hesar beringar fara at hava nakað av virksemi á landi við sær. Tó verður talan neyvan um tann heilt stóra tórvin á vörum og tænastum. Men tað er í öllum fórum greitt, at brúk verður fyrir eini útgerðarhavn í leititíðarskeiðinum.

Runavík og Eysturoyggjini eru til reiðar at hýsa útgerðarvirkseminum. Tær 18 fyritökurnar, sum í felag eiga Atlantic Supply Base, hava ígjøgnum sínar royndir við tænastuveitingum til

fiskivinnuna og aðra vinnu í oyndi og landinum sum heild, fingið ein serkunnleika, sum oljufelögini í stóran mun kunnu brúka.

Hesar fyritökur hava í alt 600 starvfolk, sum í sínum dagliga yrki veita vørur og tænastur innan nógvar vinnugreinar. Við hesum grundarlagi, metir ASB seg hava ein góðan möguleika at kunna bjóða oljufelögnum ein stóran part av neyðugu tænastunum.

Neyðugt er heldur ikki við ílögum fyrir at kunna hýsa útgerðarvirkseminum í leititíðarskeiðinum. Verandi umstöður í Runavík við góðari atlögubryggju, pakkhúsum og goymsluoki kunnu í stóran mun nøkta tórvin í leititíðarskeiðinum. Afturat havnaðkinum er stórt óki tökt, um brúk skuldi verið fyrir hesum.

Fleiri dömi eru um, at Skálfjørðurin er viðbrekið umhvørvi. ASB hefur frá byrjan rádfest umhvørvið frammarlaga í sínum fyrirkeikingum. Tá farið verður

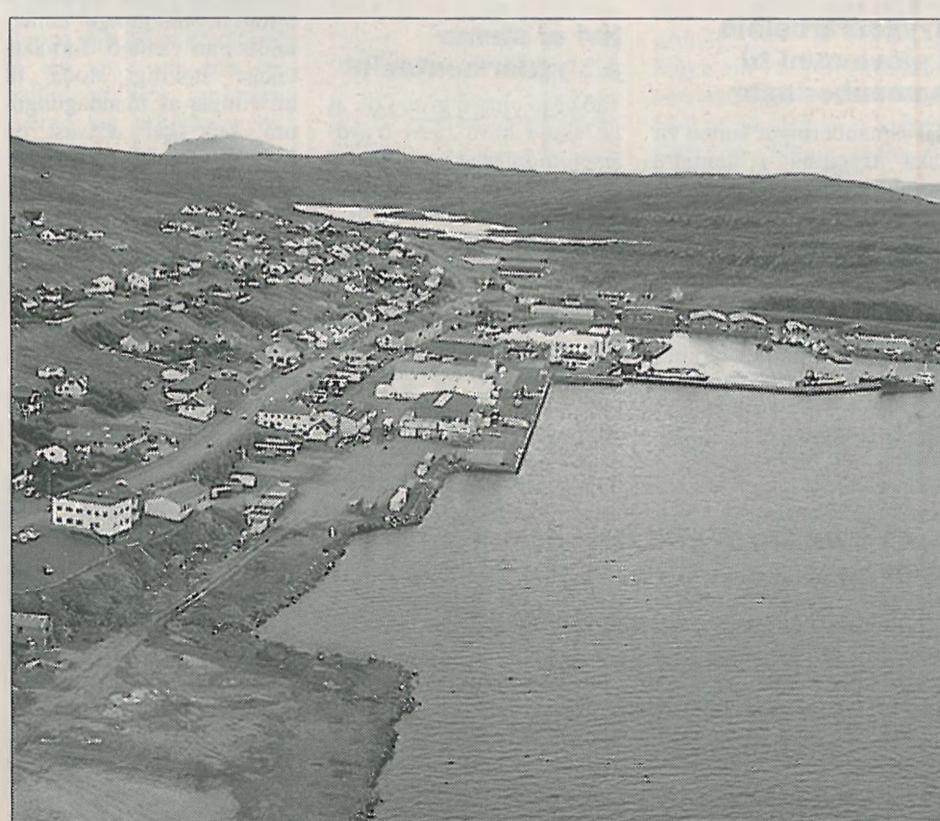
undir útbyggingin av havnaðkinum seinni í ár, verður gjørd soleiðis, at

onki fer á sjógvini. Eitt lítið hall verður inn móti miðjuni, sum ger at dálkandi

lögur verður samlaður í ein brunn og síðani beindur burtur. Nevnast kann eisini,

at radioaktivt og annað dálkandi tilfar fer at verða goymt í einum avsíðis liggjandi húsi, sum er útgjørt til hetta.

ASB hefur ásannað, at felagnum vantar nakað av serkunnleika til at kunna átaka sær allar uppgávur, sum verða kravdar av eini útgerðarstöð. Tí verður neyðugt í byrjanini at fáa í lag samstarv við útlendskar fyritökur við royndum innan útgerðarvirksemi. Talan verður tó ikki um at útlendskur peningur kemur inn í felagið, tí dentur verður lagdur á, at ASB er eitt fóroyiskt felag, sum fer at verða rikið av fóroyingum.

Neyðugt er heldur ikki við ílögum fyrir at kunna hýsa útgerðarvirkseminum í leititíðarskeiðinum. Verandi umstöður í Runavík við góðari atlögubryggju, pakkhúsum og goymsluoki kunnu í stóran mun nøkta tórvin í leititíðarskeiðinum.

- Eg minnist, tá eg, saman við øðrum fóroyingum, var og vitjaði á norskum palli fyri nøkrum árum síðani, hvussu hugtikin eg var av teirra visión um ongar vanlukkur at hava í heila tikið, Pál Weihe, yvirlækni

Trygd á pallum og skipum

PÁL WEIHE
YVIRLÆKNI

Stórur munur er á trygdarmedvitnum á boripallum og umborð á vanligum fiskifórum. Stóðan viðvirkjandi trygd umborð á skipum og heilsutænastu til sjófólki er ikki nóg góð, men nú er eitt gott høvi at gera okkurt munagott, tí frálandavinnan fer at seta strong krøv hesum viðvirkjandi.

Trygd á boripallum í Norðsjónum

Nú frálandavinna stendur fyri durum hefur verið nögv tosað um serligu trygdar Skipanar á boripallum. Eg minnist, tá eg, saman við øðrum fóroyingum, var og vitjaði á norskum palli fyri nøkrum árum síðani, hvussu hugtikin eg var av teirra visón um ongar vanlukkur at hava í heila tikið.

Felagið, sum vit vitjaðu, gjørði nágreiniliga upp hvønn einasta dag øll óhapp og »nærum óhapp«, t.v.s. frávik frá tí ætlaða. Alt arbeidi á pallinum var sera væl fyriskipað, soleiðis at alt tað, sum fór fram, var avtað framanundan í øllum smálutum.

Eg kundi hugsað mær, at hetta líkist maskinviðlskahald av flogfórum, har hondbøkur sige greitt frá, hvussu hvør einstek umvæling skal fremjast. Tað, sum er setningurin í hesum royndunum at sleppa heilt undan óhappum, er at hava

stýr á øllum, sum kann ganga galið. Innan flogvinnu og frálandavinnu, sum eru nýggjar vinnur, er trygd eitt ógvuliga virt og kostnaðarmikið hugtak. Javnber bert allar trygdarseremoniirnar, sum fara fram, áðrenn vit sleppa á flog. Umaftur og umaftur skulu vit hoyra um, hvussu bjargarvesturin skal bindast, hvussu vit skulu koma úr flogfarinum o.s.fr. Í frálandavinnuni hava teir eisini bjargarroyndir reguliga, har hvør maður veit í smálutum, hvat hann skal gera.

Trygdararbeiðið í sjóvinnuni til samanberingar

Til samanberingar kunnu vit taka trygdina í teimum gomlu vinnunum, sum sjóvinnu og landbúnað. Her hava vit at siga ongar traditionir fyri trygdararbeiði. Sjóvinnan hefur fylgt okkum upp gjøgnum oldirnar, og vit hava klárað okkum sum best.

Á havinum er tö vandaði á pallinum var sera væl fyriskipað, soleiðis at alt tað, sum fór fram, var avtað framanundan í øllum smálutum.

Eg kundi hugsað mær, at hetta líkist maskinviðlskahald av flogfórum, har hondbøkur sige greitt frá, hvussu hvør einstek umvæling skal fremjast. Tað, sum er setningurin í hesum royndunum at sleppa heilt

ritaði í áttatiárnum metti um tað, sum skrivað var um trygd millum fiskimenn í heimsbókmentunum, var henda vinna greitt ein av teimum, sum var vandað millum allar vinnugreinir. Og tað hefur sínar orsókir. Fyrst og fremst tí arbeidsstaðið er á einum rullandi dekkji og ikki fast sum flest onnur arbeidsplass. Arbeitt verður á litlum fari við brádligum broytingum í veðurlíkendum. Á summum fórum eru kreftirnar, sum verða brúktar, sera stórar, t.d. á trolarum.

Hví er munur á trygdarmentanini

Tað er jú eingin grund til, at vit skulu hava færri trygdarseremoniirnar umborð á tí stóra bussinum hjá Strandferðsluni, sum fer vestur í Vágur við eins nögvum ferðafólk, sum Atlantic Airways fer á flog við. Umboð á Atlantic Airways brúka vit fleiri minutir hvønn einasta túr at hoyra um trygd og trygdarfyriskipanir. Umboð á bussi-

num hevði tað virkað undarlígt, sjálv um vandin at koyra í busi helst er munandi storri enn at flúgva.

Hví munur er á trygdarmentanini á einum boripalli og einum trolaradekki hefur sínar sognligu forkláringar, men líka órimiligt er tað fyri tað. Umboð á einum trolara við 30 mannum uppi í sínum á vetrí i óveðri roynir man bert at arbeida uppá skilabesta máta og ikki taka óráð fyri. Á einum boripalli, sum stendur fastur á havbotninum, er alt, sum fer fram á dekkinum, fyriskipad í minstu smálutir, og tað skal gerast serlig meting av øllum tí, sum gongur annarleiðis enn væntað. Tað skal takast ítökilig stóða til broytingar av mannagongdum; tað skal skrivast og sendast í land til góðkennings.

Hetta var vanlukkuumráðið, har tað eftir mínar meining er nögv at læra í frálandavinnuni, soleiðis sum hon fer fram í Norðsjónum í dag. Um vit bert töku ein lítlan part av varseminum í frálandavinnuni við umborð á okkara van-

ligu før, høvdvut komið langt.

Bjarging

Stórur munur er eisini á bjargartilbúgingini, tá stóð ella smá óhapp eru. Á boripalli er í smálutum skipað fyri, hvussu brádlig rýming skal fára fram við báti til stuðlsskip ella við tyrlu. Hetta verður íðkað í heilum, men á fóroyskum skipum eru tað enn helst menn, sum ikki duga at lata seg í eini bjargarborgána í eini handavending í myrkri, soleiðis at búin er tættur, um teir noyðast at loypa í havið.

Heilsutænastan

Viðvirkjandi heilsutænastu til manskapið, sum arbeiðir

hava við øðrum orðum ei heilsutænastu, sum líkist ið fólk í landi hava.

Okkara siglandi fólk Fóroyum hefur tó í da langt frá hesar tænastu. Hetta hóast flutningsmógi leikin frá einum lítlum skipi í óveðri langt úr landi e munandi verri enn frá einum boripalli rættilega tætt við land.

Stóðan á sjónum er í dag tann sama, sum hon hefur verið í mong ár. Navigatørarnir fáa útbúgving við heilsularu og fyrstuhálp. Umboð er ein medisinkista, og teir kunnu síðani sláa upp í læknablekunum umboð ella ringja til lands og tosa við ein lækna, sum teir kenna, og við hvørt noyðast teir at tosa við lækna, sum teir ikki kenna.

Telemedisinsku móglileikarnir eru als ikki brúktir fullt út til at knýta saman skipað við eitt nú intensivu deild á Landssjúkrahúsini.

Danska skipanin

Samanbera vit hvat eitt nú hvat danir hava sett í verk fyri sjófólk, er eisini ein munur. Danir eru farnir at byggja upp eina skipan, sum fatar um regluliga afturvandandi undirvising á einum og sama stað í Danmark, nevniliða á skúlanum á Fanø. Har læra menn grundleggjandi heilsularu og fyrstuhálp, men teir læra eisini at vera eygu, oyru og hendur hjá heilsuverkinum á landi, sum er tað sonevnda

»Vit hava eitt gott høvi at lyfta trygdar- og heilsu- arbeiðið á sjónum uppá eitt hægri stig; upp á eitt stig sum sørmir seg eini sjóvinnutjóð«

Oljuvinnan kann gerast lopfjøl

KJARTAN KRISTIANSEN
STJÓRI Á MENNINGARSTOVUNI

Føroyiska samfelagið dívar í alt ov stóran mun upp á svikaligar vinnur.

Vit skifta millum rokfiskiskap og fiskaloysi, millum prísfall og methøgar prísi. Vit gera stórar fløgur í veiðiflotan og stutt eftir tala vit um yvirkaþasitet í veiðiliði og fiskavirkisliði. Nú eina tíð tykist ganga hampuliga væl í sjálvari fiskivinnuni, men vit vita af royndum, at tað kann broytast frá einum degi til annan. Fiskaloysi og/ella broyttur marknaður og prísfall kunnu eftir stuttari tíð fáa fiskivinnuna til aftur at húka á knøum.

Eftir stóru kreppuna í alivinnuni tykist nú alt at ganga eftir vild. Prísmið eru ótrúliga høgir og væl hægri, enn teir vildu verið, um marknaðurin fekk loyvi at virka heilt upp á marknáðarbúskaparligar treytir. Framleiðsluavmarkingar aðrastaðir gera, at alivinnan í Føroyum ger eina stóra kvettið fyrir og annað eftir. Keyparin í Evropa má rinda hægri prís, og høgi laksaprísurin dregur annan fiskaprís upp. Okkara laksaprísurin halda, so leingi laksavtalan millum ES og Noreg er gallandi, og vit ikki koma undir trýst lagðir undir at vaksa okkara laksaframleiðslu skjótari enn aðrir.

Vit hava síðan triati-árinu hatt sum vinnupolitiska málseting at fáa eitt meira fjøltattað vinnulív, so vit kunnu fáa eina stóðuga samfelagsmenning og ikki eitt skifti liva í sús og dús og beint eftir hava stórar búskaparligar kreppur at dragast við.

Olján skapar valla stóðufesti í føroyiskum búskapi.

Í hesum dögum mótmælir

lastbilavinnan høgu oljuprísunum, tí dagsins prísið gera tað trupult hjá lastbilavinnuni at fáa lónsemi. Her heima verður mótmælt ímóti høgu prísunum, sum húsarhald skulu gjalda fyrir olju. Í báðum stóðum verður lagt eftir oljuvgjaldinum, heldur enn eftir tí framleiðsluavmarking, sum OPEC-londini hava sett í verk, og øðrum politiskum og vinnuligum forðingum fyrir fræslum marknaði í oljuvinnuni.

Fyri bert tveimur árum síðani lá prísurin á rólu niðri á góðum fjórðungi av tí, hann er í dag, og í tí hópinum hefur vanliga oljuvgjaldið ongan týding. Fleiri fyritókur innan oljuvinnuna máttu geva seg upp til stórra og ríkari felög, og samanleggingar og herd krøv um stórra kappingarfóri eru enn dagligur kostur í oljuvinnuni.

Tær stóru oljufyritóknar kunnu í lótni skúma tjúkkan róma omanav, nú prísurin liggar langt omanfyri tað, tær kunnu klára seg væl fyrir.

Undir slíkum umstöðum halda vit tað vera eyðsýnt at leita eftir olju við Føroyar, og føroyiska samfelagið roknar sær eftir óllum at döma ein góðan bita burtur av hesum vinksemi og tí innóku, sum möguligir oljufundur her kunnu geva.

Men vit vita frá gongdini higartil, at prísurin á oljunni fer at lækka. Tóknin, stórru eindirnar og kappingin geva brúkaranum stóðugt lægri prísi. Bert framleiðsluavmarkingar og kappingarfórandi tiltök kunnu eina tíð halda prísunum uppi, í roynd og veru bert til frama fyrir teir, sum sita á tilfeinginum.

Lata vit okkara búskap

beinleiðis ella umvegis hanga uppi í oljuprísunum, kemur hann út í stóra aldugerð. Tá oljuframleiðandi londini semjast um at avmarka framleiðsluna, floymir peningastreymurinn inn í landið, sum ikki veit, hvar peningurin skal goymast. Men semjan er viðbrekin, og eftir stuttari tíð eru vit í aldudalinum.

Oljuvinnan sum slík skapar ikki stóðufesti í føroyiska búskapinum..., men hon kann verða okkum ein dygg lopfjøl.

Sum longu nevnt hava stóru prísföllini og harða kappingin í oljuvinnuni skapt risastórar kappingarfórar eindir, har einans teir dugnaligastu og best riknu fyritókurnar hava yvirlivad. Hesar fyritókur fara ikki at solla við peninginum, bert tí at prísurin eina tíð er høgur. Tær brúka stóra eykavinnингin til at tryggja sína framtíð enn betri við at vinna nýggja vitan og fáa sær part í nýggjum möguligum oljuleiðum.

Summar av hesum fyritókum vita af royndum, at samstarv við og menning av

fyritókum á staðnum loysir seg í longdini, meðan aðrar halda seg til kent samstarv við fyritókur í øðrum londum, annaðhvort tí tær halda seg vera so sterkar ella virka við styri framtíðarætlanum.

Hvussu vågilig vinnulig lutþóka í oljuleiting og olju-útvinning enn kann tykjast, gevur lutþókan bestu menningarmöguleikar fyrir fóroyaskar fyritókur, sum vilja virka sum veitarar og undirveitarar her. Krøvni fyrir at sleppa upp í part eru strong, tá tað snýr seg um orðhaldni, góðsku, umhvørvisvernd og arbeidarávernd, og sloppin upp í part er hvør

Kjartan Kristiansen

dagur ein avbjóðing at gera tít besta og eitt sindur aftur. Megnar tú ikki tað, ert tú skjótt uttanfyri aftur.

Hjá dugnaligum fyritókum er ágðin at vera uppi í ikki litil, og umframta eina betri og meira kappingarfóra fyritóku, sum við dugnaligum fólkni kann fara inn í em meira spennandi vinnur, liggar væl eftir til at styrkja fyritókuna. Men bert hjá teimum dugnaligu.

Tað ganga fleiri ár í millum, at føroyaskar fyritókur fáa kansin at taka av slíkum avbjóðingum, og lítið skal til, áðrenn tær gleppa okkum av hondum. Í hesum avbjóðingum liggar lopfjølin til eina spennandi

framtíð hjá føroyiskum fyritókum og teimum, sum starvast har, um tær fáa möguleikan at taka av avbjóðingunum og síðan torna at gera tað.

Tí má kravíð til nýggju loyvishavararnar um føroyiska vinnuliga lutþóku ikki verða linkað, og ongar tænastuveitingar, sum kunnu verða veittar í Føroyum, eitt nú á hátkniframtíð. At teir hald-a hetta vera ein kravmíkil eykakostnaður, tí hann krevur veruligan áhuga heldur enn bert orð og lættar gávur. Men teir frægastu skilja og virða avbjóðingina. Tað mann í longdini fara at vera teimum ein fyrimunur.

virkis- og samfelagsmenningu her enn allar möguligar oljuinntókur, hvussu stórar hesar eru.

Kann vera at onkrir av loyvishavarunum halda lítið um hesa avbjóðing aktívt at geva føroyiskum fyritókum og samfelagi möguleikan at nýta nýgvnu loyvini sum lopfjøl inn í eina kravmíklá hátkniframtíð. At teir hald-a hetta vera ein kravmíkil eykakostnaður, tí hann krevur veruligan áhuga heldur enn bert orð og lættar gávur. Men teir frægastu skilja og virða avbjóðingina. Tað mann í longdini fara at vera teimum ein fyrimunur.

eina bjargingartænastu við tyrlu, mannað eisini við ser-útbúnun heilsutarvsfólkum

2. Sett verður á stovn ein skipað heilsutænasta fyri sjófólkid og manskap á pallum. Læknaliga manningin í hesi tænastu eigur at kenna viðgerðarmöguleikarnar umborð á skipi og pallum neyvt og duga at brúka framkomna telemedisinska útgerð. Heilsutænastan er á varðhaldi alt samdøgríð.

3. Útbúgvingin av navigatörum skal lagast til okkara heilsutænastan, t.d. sum danska heilsutænastan fyri sjófólkid er skipað við Radio Medical í Esbjerg.

eina bjargingartænastu við tyrlu, mannað eisini við ser-útbúnun heilsutarvsfólkum

3. At skipanin fyrir allar mynstraðar menn verður løgd í púra fastar rammur.

Her skal at siga ikki verða möguleiki fyrir improvisationum.

2. Ein móttakaraskipan á landi, sum svarar 24 tímar um døgnid, og sum er nóg kvalifiserað til at geva bestu leiðbeiningina um, hvussu diagnosa, yvirvaking og viðgerð skal fara fram umborð.

3. Telemedisinsk hjálpartóli eiga at verða sett umborð á skip sum skjótast. Hetta eru tóli, sum kunnu senda neyðugar upplýsingar til lands – eitt nú hvussu hjartað slær, um iltnøgdina í blöðinum, blöðtrýst, puls, myndir av sárum og annað mangt.

4. Umfatandi skúling og venjing av fólkum umborð á

skipum og á heilsudeplinum á landi.

Orsókin til at eg taki alt hetta fram er, at eg ivist onga lótu í, at alt sum ein sjálfvylgja fer at verða skipað fyrir uppá besta og tryggasta máta á boripallunum, sum fara at standa á Føroyaleiðini, men eg ivist í, um alt hetta trygdararbeiði samstundis verður sett í verk á arbeidsplassum, sum eru minst líka so vandamikil, nevniliða umborð á skipum okkara.

Nú eiga vit at taka alt um somu leið.

Tað skal verða míin vón, at landsins myndugleikar siga, at her taka vit alt um somu leið. Vit seta okkum heilt

einfalt fyrir at skipa trygd og heilsutænastu umborð á okkara skipum á eins högum stigi, sum frálandavinnan krevur. Tað hevði havt tann fyrirum, at tað menningararbeiði, sum vit allsíkavæl skulu undir á landi í Føroyum nú til tess at kunna veita frálandavinnuni hesa tænastu, er tað sama, sum vit skuldu brukt mótvægis skipunum. Við øðrum orðum, vit hava eitt gott høvi at lyfta trygdar- og heilsuarbeiði á sjónum uppá eitt hægri stig, upp á eitt stig sum sørmir seg eini sjóvinnutjóð.

Ítökiliga vil eg skjóta upp, at vit taka hesi stig:

1. Vit skulu seta á stovn

Radio Medical, sum nú heldur til í Esbjerg.

Øll skipanin gongur út uppá, at um ein persónur umborð á skipi heldur seg hava brúk fyrir at koma í samband við heilsuverkið í landi, skal hesin persónur í prinsippinum hava sama rætt til tess sum ein og hvørjur annar borgari í Danmark. Skiparin hevur ábyrgdina av hesum umborð – íroknað at skipa fyrir at skapa sambandi til læknarnar á Radio Medical. Annars ber skipanin í sær, at allar observationir umborð verða skrivaðar niður á árlegi oyðiblöð.

Allar informationirnar, sum koma til Radio Medi-

Oljan bjóðar mentanini av

Oljuvinnan broytir ikki bara fóroyesk vinnulív og fóroyskan búskap. Hon setir ikki bara krøv til tilbúgvning og umhvørvisvernd. Fóroyska fólkamentanin fer at verða nýgv ávirkað av leitanini eftir svarta gullinum og fer ongantíð at verða tann sama astur. Tað kann enda við einum sonnum mentunarligum skriðulopi, men kann hinvegin eisini gerast ein sunn menning, um rætt verður atborið

RÚNAR REISTRUP

- Fóroyesk fólkamentan fer at koma undir trýst uttanifrá sum sjál丹 fyrr og fer at broytast eins og at kalla øll omur fóroyesk samfelaðsviðurskifti, nú gongd kemur á oljuvinnuna í Fóroyum. Hetta er ein ayleiðing av at vit hava bjóðað altjóða oljuvinnuni til landið, og nú er tað uppá tíðina at vit taka spurningin um mentanina upp, so tað vera vit sjálvi, sum fara at stýra mentunarligu menningini í framtíðini.

Hetta sigur samfelaðsfrøðingur Suni á Dalbø, sum vegna Fróðskaparsetrið stendur á odda fyrí fóroyesk partinum av einari enskarfóroyeskari granskingarverkætlan, sum hefur til endamáls at kanna tær ayleiðingar, sum oljuvinnan fer at hava á búskaparlig, politisk, sosial og mentunarlig viðurskifti í Fóroyum.

Meðan nakað hefur verið tosað og skrivað um vinnulig og búskaparlig árin, ið fara at standast av oljuvinnuni, hefur at kalla einki verið kjakast um spurningin hvussu tað verður at vera fóroyingur, tá oljuvinnan um ikki so langa tíð fer at seta sín týðuliga dám á fóroyesk samfelaðið.

- Tað tykist sum at generella hugsanin er tann, at oljuvinnan ikki fer at ávirka fóroyesk mentanina. Men tað er ein naivur tanki at mentanin verður óbroytt tá samfelaðið annars stendur í broyting. Mentanin fer at broytast munandi, og tað er í stóran mun upp til myndugleikarnar at bera so í bandi, at hesar broytingarnar vera til tað betra, sigur Suni á Dalbø, samfelaðsfrøðingur. Her hugsar hann ikki um »hámentanina« - ta

mentan sum livir í listini - men um ta botnføstu fólkamentanina, sum kemur til sjónar í tí háttinum, sum vanligi fóroyingurin livir og er.

- Hámentanin fer ikki at verða beinleiðis ávirkað. Her verður meira talan um at fysisku karmarnir kring hana helst fara at betrast orsakað av øktum stuðulsmógluleikum frá oljufeløgum. So har dugi eg nærum bara at siggja fyrimunir. Tað er sjálv fólkamentanin o sjálvuppfatanin hjá fóroyingum, ið stendur fyrí avbjóðingunum og vansunum, sum fara at koma í sambandi við at oljuvinnan nú fer at taka dik á seg her í landinum, sigur Suni á Dalbø.

Mentanin skal ikki verjast

Hvussu mentanin fer at verða ávirkað kann bara tíðin vísa. Men útfra roynnum aðrastaðni er greitt, at tað kann fáa rættilega óhepnar ayleiðingar, um ikki mentanin sleppur at menna seg grundað á sínar egnu treytir, men ístaðin í alt ov stóran mun verður formáð av fremmandum kreftum. Men fyrí at vera til reiðar at taka ímóti komandi avbjóðingunum er neyðugt at vit gerast meira tilvitandi um fóroyesk mentanina.

- Tað, sum ný umræður er at vit seta okkum niður og hugsa um, hvat fóroyesk mentan er, og hvussu vit vilja hava hana at vera í framtíðini. Tað ber sjálvsgagt ikki til at avgera hvussu mentanin skal siggja út um tíggja ár, men tað er tó gjörligt at stýra gongdini í ein vissan mun og soleiðis arbeida seg fram ímóti einum mál, heldur Suni á Dalbø.

Fyrsta treyt er sambært

- Tað, sum eg stúri eitt sindur fyrí, er, at fóroyingar fara at vera ov statiskir og verjukendir í mánnum at takkla tær samfelaðslið broytingarnar, sum oljuvinnan fer at seta gongd á. Men vit mugu minnast til, at tað av røttum ikki er oljuvinnan, sum broytir samfelaðið, men okkara samfelað sum tillagar seg til oljuvinnuna, sigur Suni á Dalbø, samfelaðsfrøðingur

samfelaðsfrøðinginum, at fóroyingar gera upp við hugsanina um at fóroyesk mentan er nakað, sum fyrí alt í verðini eigur at verjast og varðeitast í sínum gamla líki.

- Vit mugu koma burtur frá teirri hugsjón, at tað, sum vit fóroyingar gera og halda, er tað einasta rætta. Vit mugu byrja at taka ímóti, heldur enn bara at standa ímóti ávirkan uttanifrá. Útlendsk ávirkan á okkara mentan er ikki altið av tí ónda, sum summi annars tykast at halda, sigur Suni á Dalbø.

Sum dömi um at útlendsk ávirkan á rótfesta fóroyesk mentan kann hava gagnlig árin nevnir hann fóroyesk grindadrápið, sum farnu 20-30 árin hefur ment seg frá heldur primitivum blóðbaði til eitt nýgv reinari og vælskipað dráp, í hóvuðsheitnum orsakað av altjóða trýsti frá umhvørvisfelskapum.

- Tað er framvegis ein partur av fóroyesk mentan at drepa grind og tað munnu vera tey fægstu, sum halda, at tað hefur gjørt fóroyesk mentanina verri, at vit ikki longur brúka ógvuslig våpn, og at vit rudda pent upp eftir hvørt grindadráp.

- Stóri spurningurin er, um fóroyesk mentan er nakað sum yvirhøvur skal verjast, og um hetta yvirhøvur er gjørligt. Tað haldi eg ikki, tí hvussu verjur man í

grundini eina mentan? Man kann gera fóroyesk dans til obligatoriska lærugrein í 3. klasa, og so áleggja onkrum oljufelag at gjalda dansiskogvarnar, tí felagið hóttir fóroyesk mentanina, men tá hefur man longu bygt ein verjugarð kring mentanina, og ein slískir mentunarligir verjugarðar hava tað við at gevva óvugta ávirkan. Eftir mínum tykki ræður tað um at lata mentanina menna seg eftir broyttu umstøðnum og annars bera so í bandi, at henda menning verður til tað betra.

Kann enda galio

Og í sambandi við komandi »oljuinmrásina« í Fóroyum gerst hetta best við at syrgja fyrí, at tað vera fóroyingar, ið sláa kamartónan, og oljuvinnan ið síðan fylgir tónalegumi heldur enn óvugt.

Tað óvugta hendi nevniliga í Hetlandi og fekk hetta so óhepnar fylgjur fyrí samfelaðið og fólkamentanina har, at tann gongdin stendur eftir sum eitt slag av ræðumynd. Tilkomin fólk, sum upplivdu Hetland áðrenn olja varð funnin í Norðuratlantshavi, hava snøgt sagt ilt við at kenna landið astur, nú oljuvinnan hefur sett síni spor.

- Hetland er eitt klárt dömi um hvussu illa tað kann gangast um myndugleikar og fólkid annars ikki spaða nóg stóran leiklut í

»Tað tykist sum at generella hugsanin er tann, at oljuvinnan ikki fer at ávirka fóroyesk mentanina. Men tað er ein naivur tanki, at mentanin verður óbroytt tá samfelaðið annars stendur í broyting. Mentanin fer at broytast munandi, og tað er í stóran mun upp til myndugleikarnar at bera so í bandi, at hesar broytingarnar vera til tað betra«

sambandi við nýggjar avbjóðingar. Hetland er í dag blivið eitt rættilegt oljusamfelað við tað at alt er gearað til oljuvinnuna og virkar eftir teimum treytum, sum oljuvinnan setir. Hetlendingar sjávr hava litla og onga ávirkan havyt á gongdina. Á henda hátt tekur tað mentunarliga eisini skaða og í Hetlandi kann man siga, at ein »oljuvinnumentan« nú hefur vunnið á tí, sum var áðrenn.

Oljufólkini krevja sít

Í Hetlandi vaks fólkatalið við um einum triðingi, tá túsumtals bretar komu til landið í sambandi við stórar byggiverkætlani, og hetta var á sín hátt við til at leggja trýst á lokalu mentanina.

Í Fóroyum verður ikki talan um ta heilt stóru fólkainnrmásina, tí tað er longu greitt, at oljuvinnan ikki

»Stýrir tú ikki landinum soleiðis, at tú alla tíðina stimbrar eina felagskenslu millum fóroyingar, so kanst tú heldur ikki vænta, at úrslitið verður ein felags fóroyesk mentan«

»Tað, sum nú umræður, er, at vit seta okkum niður og hugsa um, hvat fóroysk mentan er, og hvussu vit vilja hava hana at vera í framtíðini. Tað ber sjálvsagt ikki til at avgera hvussu mentanin skal siggja út um tíggju ár, men tað er tó gjørligt at stýra gongdini í ein vissan mun og soleiðis arbeiða seg fram ímóti einum máli«

– Tað er greitt at ein oljuvinnan fer at hava við sær, at eftersprungurin eftir til dømis vertshúsum og náttklubbum verður væl stórrí enn hann er nú, og harumframt gerst kundagrundarlagið undir sovorðnum sum strip-tease og skækjum eisini munandi breidari. So er spurningurin hvussu man velur at takkla hesa stóðuna, men tað er greitt at slíkar broytingar sum hesar fara at hava ávirkan á mentanina, sigur Suni á Dalbø og víssir hetta við einum dömi. – Um kassadaman í keypmanshandlinum ístaðin fer undir at vinnan sær pening sum skækja um kvøldi, so er tað klárt at fólk fara at uppfata hana ørvísi. Og verður hetta alt meira vanligt millum fóroyisk konufólk, so fára vit og onnur so við og við at uppfata fóroyisk konufólk ørvísi enn vit gera nú. Og tá hava vit longu broytt okkara felags fóroysku sjálvuppfatan.

Mentunarlig ójavnvág

Streymurin av oljufólkum um Fóroyar verður tó bara ein lítl partur av teirri ávirkan, ið oljuvinnanum sum heild fer at hava á fóroysku mentanina. Tær stórstu mentunarlígi ávirkanirnar fara utan íva at koma í kjalarvørrinum á vinnuligu og búskaparligu broytingunum, sum oljuvinnan fer at seta gongd á í Fóroyum.

– Mentanin er treytað av hvussu samfelagid annars er skipað, og skipar tú til dømis samfelagid soleiðis, at kostnaðarstøðið hækkar nögv orsakad av oljuvinnuni soleiðis, at lónnarlagið í hinum vinnunum ikki megnar at fylgja við, so fært tú umfram ein ekslusivan topp eisini eitt stórra »botnfall« í samfelagnum. Samfelagid verður tá meira spejitt, og tað fer at hava við sær at kenslan av at vera fóroyingur ikki verður sama felagskensla millum høg og lág.

– Tingini hanga saman. Vit kunnu ikki skilja vinnupartin og tann búskaparliga partin frá tí mentunarlígi partinum av samfelagnum. Hetta eru viðurskifti sum

hangi saman og ávirka hvønn annan. Tað er utopi at hugsa sær, at um oljuvinnan fer at ríka ein part av fólknum upp og lata onnur vera við svíðusoð, at tú tá ikki fært eina stórti gjógv millum fólkid í landinum. Styri tú ikki landinum soleiðis at tú allatíðina stímbar eina felagskenslu millum fóroyingar, so kanst tú heldur ikki vœnta at úrsliði verður ein felags fóroyisk mentan.

So er tað nú

Enn hefur oljuvinnan ikki rættiliga sett sín dám á fóroyiska samfelagið, og fóroyiska mentanin er ikki sjónliga ávirkað sum er. Men so hvørt sum oljuleitingin undir Fóroyum flytir seg inn í eina meira virkna fasu, hómast nókur ávaringarljós.

Húsaprísirnir í hóvuðsstæðnum tykjast at vera ávirkaðir av høggum væntanum til oljuvinnuna, og teir fyrstu fóroyingarnir hava longu sett seg væl til rættis í oljutokinum í eini royd at fáa lut í einum möguligum komandi oljuævintýri.

Men høast samfelagsligu avleiðingarnar av oljuvinnuni enn ikki eru týðiligar, so er tað nú at fyrireikingar skulu gerast til at taka ímóti komandi avbjóðingunum. Ikki minst á mentunarlígi ókinum.

– Tað, sum eg stúri eitt sindur fyrir er, at fóroyingar fara at vera ov statiskir og verjukendir í mítanum at takkla tær samfelagsligu broytingarnar, sum oljuvinnan fer at seta gongd á. Men vit mugu minnast til, at tað av røttum ikki er oljuvinnan, sum broytir samfelagid, men okkara samfelag sum tillagar seg til oljuvinnuna.

– Og tað er tann mætin, sum samfelagid velur attillaga seg, sum í stóran mun avger hvussu mentanin fer at siggja út í framtíðini. Tað, sum er umráðandi er at vit vita, hvat tað er vit hava við at gera, og at vit tora at taka avbjóðingarnar upp áðrenn tað er ov seint. Hetta er neyðugt um vit sjálvi skulu seta dagsskrána, sigur Suni á Dalbø, samfelagsfrøðingur og leggur aftur, at ov seint - tað kann verða skjótt.

Útbúgvigarlig tilbúgvning til oljuvinnuna

HANS PAULI JOENSEN
DEILDARLEIÐARI Á
FRÓÐSKAPARSETRI FÓROYA

Fóroyar hava nú stigið inn um gáttina til oljuvinnuna. Enn er hurðin bert komin á glopp, men vónir eru um, at hon kemur á víðan vegg og at funnar verða keldur, ið kunnu stuðla og menna fóroyiska búskapinum. Men tað tekur tíð at koma longur fram á leiðini, og hana kunnu vit brúka til at tilbúgvva Fóroyar og fóroyingar til at taka ímóti avbjóðingum, sum koma við oljuvinnuni. Ein av hesum avbjóðingunum er at verða til reiðar við teimum røttu fórtleikunum.

Útbúgvigartørvir

Oljuvinnuni – og infrastrukturinum kring hana – tørvar tænastur og fólk við so at sige óllum útbúgvungum og fórtleikum. Og sum í óðrum vinnum eru ymisk útbúgvingsarkróv til ymisku stórvini. Summi krevja langar útbúgvungar, onnur stytri málrettad verklig skeið. Í fyrra fórinum er neyðugt at byrja fyrireikingarnar í góðari tíð, meðan fyrireikingarnar í seinna fórinum tørva stytti tíð.

Útbúgvigarpolitikkur

Útbúgvigaraetlanir áttu at verið skipaðar í Fóroyum eftir einum leisti fyrir, hvussu og í hvønn mun fóroyingar ynskja at gera seg galddandi í oljuvinnuni. Enn er tó ongin yvirornaður politikkur um menning av fóroyiskum fórtleika við atliti at oljuvinnuni. Tíðliga í 1996 kom eitt álit um oljuútbúgvungar frá eini »oljuútbúgvingsnevnd«, ið landstýrismaðurin í skúlamálum hevdi sett. Í álitinum voru tilmæli um útbúgvungar á ymiskum stigum, og metingar vorðu gjørdar um, hvørjum útbúgvungum tørvur er á í teimum ymisku skeiðunum, ið oljuvinnan verður liðað sundur í frá tí hon byrjar til hon riggar av. Men í tveybinds álitinum frá útbúgvigarpolitikknevdini »Fóroyiskur fórtleiki«, sum kom í 1999, eru ongi tilmæli um

útbúgvigar við beinleiðis atliti at oljuvinnuni.

Grundútbúgvigar

Í samband við eina og hvørja útbúgvigarætlan er umráðandi, at støðið er sett eftir altjóða krøvum. Hetta ger seg ikki minst galddandi fyrir útbúgvigar til oljuvinnuna, sum í útgangspunktinum er ein altjóða vinna. Tað ber kantska til at seta politisk krøv um, at fóroyar tænastur og arbeiðsmegi fáa »atgongd« í oljuvinnuni, men hetta er bert rímuligt um so er, um tænastur og fólk við røttum fakligum fortreytum kunnu bjóða seg fram. Til tess hefur tað stóran týðning at kunna bjóða grundleggjandi útbúgvigar, hægri sum lægri, sum gera fólk fyrir at virka og framhaldandi útbúgvá seg hjá m.a. tænastu- og oljufelögum. Slíkar útbúgvigar finnast longu í Fóroyum, og í nøkrum fórum kunnu smærri tillagningar gerast, so útbúgvigarnar verða enn betur egn-aðar sum grundarlag fyrir arbeiði við atliti at oljuvinnuni og avleiddum virksemi að henni.

Tóðan í Fóroyum í dag minnir um hana í nærmastu grannalondum okkara, tá tey fóru upp í oljuvinnu. Har komu útbúgvigar við atliti at frálandsvinnuni so við og við eftir tørv. Tær vóðu fyriskipaðar av útbúgvigartostvornum og av oljufelögum sjálvum – partvis sum eftirútbúgvung av fólkvi við starvsroyndum utan fyrir oljuvinnuna. Í Fóroyum hefur Oljuútbúgvingsamtakið skipað fyrir útbúgvingskeiðum saman við t.d. Stavanger Maritime Skole, og Náttúruvísindadeildin í Fróðskaparsetrinum bjóða hægri útbúgvigar við atliti at frálandsvinnuni, m.a. í samstarvi við Høgskolen í Stavanger og Danmarks Tekniske Universitet.

Hægri útbúgvigartiltök

Á Náttúruvísindadeildini ber til at taka 3 og 3 1/2 ára universitetsútbúgvungar innan verkfrøði, náttúrufrøði og kunningartøkni. Ein næri

lysing av útbúgvungunum er á heima-síðuni hjá Fróðskaparsetrinum. Í óllum útbúgvungunum eru evni við á skránni, sum hava týðning í frálands-vinnu. Útbúgvigarnar eru bygdar upp í modulum, sum eisini kunnu takast av óðrum enn fulltidsarlesandi á Náttúruvísindadeildini. Hetta verður tíðum brúkt sum ein eftirútbúgvingsmöguleiki hjá fólk, ið framanundan hava eina akademiska útbúgving. Í lívfrøðiútbúgviningini kunnu evni takast upp, sum eitt nú viðkvíja möguligum vansum frá boringum, frá boripallum, frá flutningi av olju og frá »kemikalium«, ið brúkt verða og kunnu leka út í sjógvini. Tann nýggjasta útbúgviningin á skránni varð lögð til rættis í 1998. Tað er ein 3 1/2 ára útbúgving til kolvetnisverkfrøðing, sum er beinleiðis vend móti oljuvinnuni. Í hesi útbúgviningini verður dentur lagdur á eitt nú jarðfrøði, reservoirtøkni, boring eftir og framleiðslu av olju og gassi, og nakað verður lært um oljuløggávu og búskap. Útbúgviningin miðar m.a. eftir stórvum hjá hjá tænastufelögum og í umsitingini. Fyrstu kolvetnisverkfrøðingarnir verða lidnir tíðliga í 2002.

Oljufelögini krevja hinvegin al oftast longri útbúgvungar (MSc ella PhD) til hægri størv, og Fróðskaparsetrið miðar tí eftir at skapa betri fortreytir fyrir PhD-útbúgving við atliti at undirgrund og frálandsvinnu. Í løtuni verður arbeitt við tveimur PhD verkætlanum á Náttúruvísindadeildini. Onnur snýr seg um at útvikla støddfrøðilig model til at lysis kreftrnar kring eitt borihol í undirgrundini. Verkætlanin er fíggjað af AMG (Atlantic Margin Group) samtakinum, ið eisini fíggjar ein professara í 20% starvi á Náttúruvísindadeildini í tíðarskeiðnum 1998-2001. Hin PhD-verkætlanin er knýtt at Institut for Kemiteknik á Danmarks Tekniske Universitet, og snýr seg um at optimera nýtsluna av reservoírum m.a. við at brúka gassinspræning. Ætlanir eru lagdar um at víðka PhD granskingu við nýggjum verkætlanum, eitt nú saman við oljufelögum.

Hækka vitanarstøðið og fórtleikan

Tað er sum heild umráðandi at hækka vitanarstøðið og menna fóroyiskan fórtleikan við atliti at oljuvinnuni. Í fóroyiska orðaskiftinum verður oftast røtt um verklig evni og um vinnumøgu-leikar í samband við oljuvinnuna.

Hetta hefur stóran týðning, men tað er eisini umráðandi at menna fórtleikan til granskingu og hægri útbúgvung við atliti at oljuvinnuni, tí hetta er ein týðandi fortreyt fyrir, at fóroyingar kunnu gera seg galddandi í m.a. hægri stórvum, har avgerðir verða tikanar í olju- og gassidnaðinum, eins og í umsitingini, sum er neyðug í samband við frálandsvinnu við Fóroyar.

Hans Pauli Joensen

En stærk offshore forbindelse på Færøerne

AF FLEMMING BINNERUP
ABB ELECTRIC A/S
OFFSHORE DIVISION

Sammen er El-Service og ABB Electric en stærk offshore partner på Færøerne. Vore to virksomheder har indgået et tæt samarbejde med det formål at tilbyde og udføre konstruktion, vedligehold og modifikationsarbejde for de kommende olie- og gasoperatører i færøske farvande og på den færøske kontinentalsokkel.

Det er vores mål at udføre så meget arbejde som muligt fra vore lokaler på Færøerne. Gennem dette samarbejde har ABB forpligtet sig til at overføre kompetence og knowhow til El-Service.

Det er vores mål at udvikle samarbejdet til et punkt, hvor vi bliver den foretrukne contractor på al konstruktions-, vedligeholds- og modifikationsarbejde på grundlag af vores fælles kompetenceområder.

På denne måde vil ABB og El-Service præsentere sig over for olie- og gasselskaberne, som deltager i efterforskningen ved Færøerne i de kommende år. ABB er overbevist om, at de næste 3-5 år vil blive nogle meget spændende år på Færøerne.

Findes der olie og gas, og i så fald i hvor store mængder?

I ABB Electric, Offshore Division har vi for mere end et år siden besluttet, at vi vil deltagte aktivt i denne spændende fase, og at vi vil være placeret på forreste række. Derfor var det helt naturligt for os at indlede et tæt samarbejde med El-Service på Færøerne.

ABB Electric

ABB Electric er en international ingeniør- og installationsvirksomhed inden for teknisk infrastruktur. Virksomheden har hovedkontor i Fredericia, Danmark og har ca. 1500 ansatte.

Offshore aktiviteterne i ABB Electric er placeret i Offshore Divisionen i Esbjerg, Danmark. Vi har mere end 20 års erfaring fra offshore arbejde hovedsagelig i den danske del af Nordsøen. Offshore Divisionen har p.t. 70 fastansatte omfattende teknikere og ingeniører. Derudover er der ansat en hel del timelønnet personale, som udfører offshore- og marinelerelaterede opgaver såvel i Danmark som Norge, Sverige og Tyskland.

Et tæt samarbejde med de øvrige ABB selskaber i Danmark, herunder ABB Service og ABB Energi & Industri gør os i stand til at leve et meget bredt program af leverancer og serviceydelser, som efterspørges på offshore markedet.

Derudover har vi selvfølgelig et godt samarbejde med ABB Offshore Systems i Norge, som har verdensansvaret for ABB's samlede olie- og gasaktiviteter. Dette giver mulighed for fælles projekter og for en løbende udveksling af knowhow og ressourcer.

Det er vigtigt for os og vores kunder, at så meget som muligt af de kommende offshore serviceopgaver og projekter udføres fra El-Service's lokaliteter på Færøerne.

Tættere samarbejde

Herved kan vi tilbyde konkurrencemæssigt gode priser og en tæt og daglig kontakt med kunderne. For at dette skal lykkes, har vi forpligtet os til at overføre nødvendig kompetence og knowhow til El-Service.

Helt konkret vil vi først i det nye år placere en eller to medarbejdere fra El-Service på vores kontor i Esbjerg. Herved får de en mulighed for at arbejde med offshore projekter og derved få kendskab til nogle af de mange specielle krav, regler og offshore udtryk (offshore slang), der anvendes offshore. Derudover skal dette også medvirke til et tættere samarbejde på alle niveauer i organisationen.

Personligt håber jeg meget, at den kommende olieefterforskning må udvikle sig til et rigtigt olieeventyr til gavn for både operatørerne og det færøske samfund.

Lesið eisini á síðu 39

Framtíðarmynd í Føroyum? Her tekur bretskt supplyskip olju og vatn í Havn

Vaelútgyrd skip til harðbalna Atlantsmótið

JAN MÜLLER

Millum felagini, sum hava fangið leitiroyvi á landgrunninum man bretská BP vera eitt tað felagið, ið liggur best fyri, ikki minst nú hugsað verður um, at BP er operatørur fyri bæði framleiðandi oljufeltini skamt frá markinum, Foinaven og Schiehallion. BP hevur longu drígvær roynir frá Atlantsmótinum og hevur felagið ætlanir um at knýta virksemi sitt hinumegin markið uppí komandi leiting við Føroyar. Hetta hava vit longu sæð dömi um.

Eitt nú tá nýggja supplyskipið High Spirit var á Havnini. Skipið liggur fast rundan um heimsins størsta framleiðsluskip, Schiehallion á feltinum við sama navni. Endamálið við hesi vitjanini var at skifta manning. Teir 13 menninir umborð fóru við flogfarinum til Bretlands, meðan aðrir 13 komu úr Bretlandi at loysa teir av. Tað er ikki so langt síðani, at hitt nýggja hjálparskipið Grampian Frontier, sum hevur støð rundan um Petrojarl Foinaven, var á Havnini í somu órindum.

Tað er greitt, at hesi skip, sum eru í shartur hjá BP leggja leiðina henda vegin fyri at vísa flagg. BP vil vísa, at tað kann brúka færøskar tænastur tvs. í hesum

föri fóroyskan flogvøll til manningarskift.

Spurningurin er so, hvussu hetta verður í framtíðini. Herfyri úttalaði BP-stjóri seg til Sosialin, at möguleiki er fyri, at hjálpar- og vaktarskipini á oljefeltum skamt frá fóroyska markinum kunnu fara at sigla uppá fóroyska útgerðarhavn heldur enn at fara til lands í Hetlandi ella Skotlandi.

Sosialurin vitjaði umborð á Highland Spirit, tá skipið varð á Havnini herfyri. Vit vórðu so hepnir at stókka inn í skiparakamarið um tað mundið, at nýggi skiparin, sum jüst varð komin við flogfari til Føroya, loysti starvsbróðurin av.

Teir arbeida báðir hjá stóra útgerðarfelagnum Golf Offshore, ið eיגur ikki færri enn 35 oljuútgerðarskip, harav trý sokallað »multipurposeskip«, tvs. skip, ið kunnu útnna nógvar ymsar uppgávur so sum at vera vaktarskip, hjálparskip og supplyskip alt í senn. Hetta er sama koncept sum hitt skipið á Atlantsmótinum, Grampian Frontier.

C. Taylor hevur verið við skipinum óll trý árin teir hava ligið hjá stóra Schiehallion framleiðslu-skipinum (FPSO). Hann veit, hvat tað vil siga at arbeida í slík-

um farvatni, har størstu aldurmar kunnu gerast 26 metrar høgar. – Tú skal sjálvandi venja teg til hetta, men nú er tað so normalt fyri okkum. Her er eingin vandi á ferð sigur C. Taylor, sum ikki heldur, at ringi sjógvur, ið Schiehallion skipið fekk fyri tveimum árum síðani, er nakað, sum fer at endurta ka seg. Nú teir kenna umstöðurnar hava teir eisini innrættað seg eftir teimum og tryggja, at tað ikki hendir nökur vanlukka av ódnarveðri.

Nú arbeidið eg ikki hjá BP men kann tó siga, at BP tekur umhvørvisspurningin í stórra álvara. Vit spurdum C. Taylor, hvat hann sigur til ætlaninar, sum hava verið frammi hjá BP um at skifta supplyskipini út við standbytyrlur!

– Vit minnast óll, hvussu gekst við Piper Alfa pallium, sum eldur kom í.

Sjálvur haldi eg ikki, at tyrlur klára nögv í slíkari vanlukkustöðu á sjónum og tí kann eg bert siga sum gamal supplymaður, at hesi skipini eru besta trygðin,

um ein vanlukka skuldi hent, sjálvandi kombinerad við eini munadyggari tyrlutænstu.

...og her er manningarskifti í Havn. Skiparin C. Taylor v.m. avloysis starvsfelagan

Samstarv er lykilin

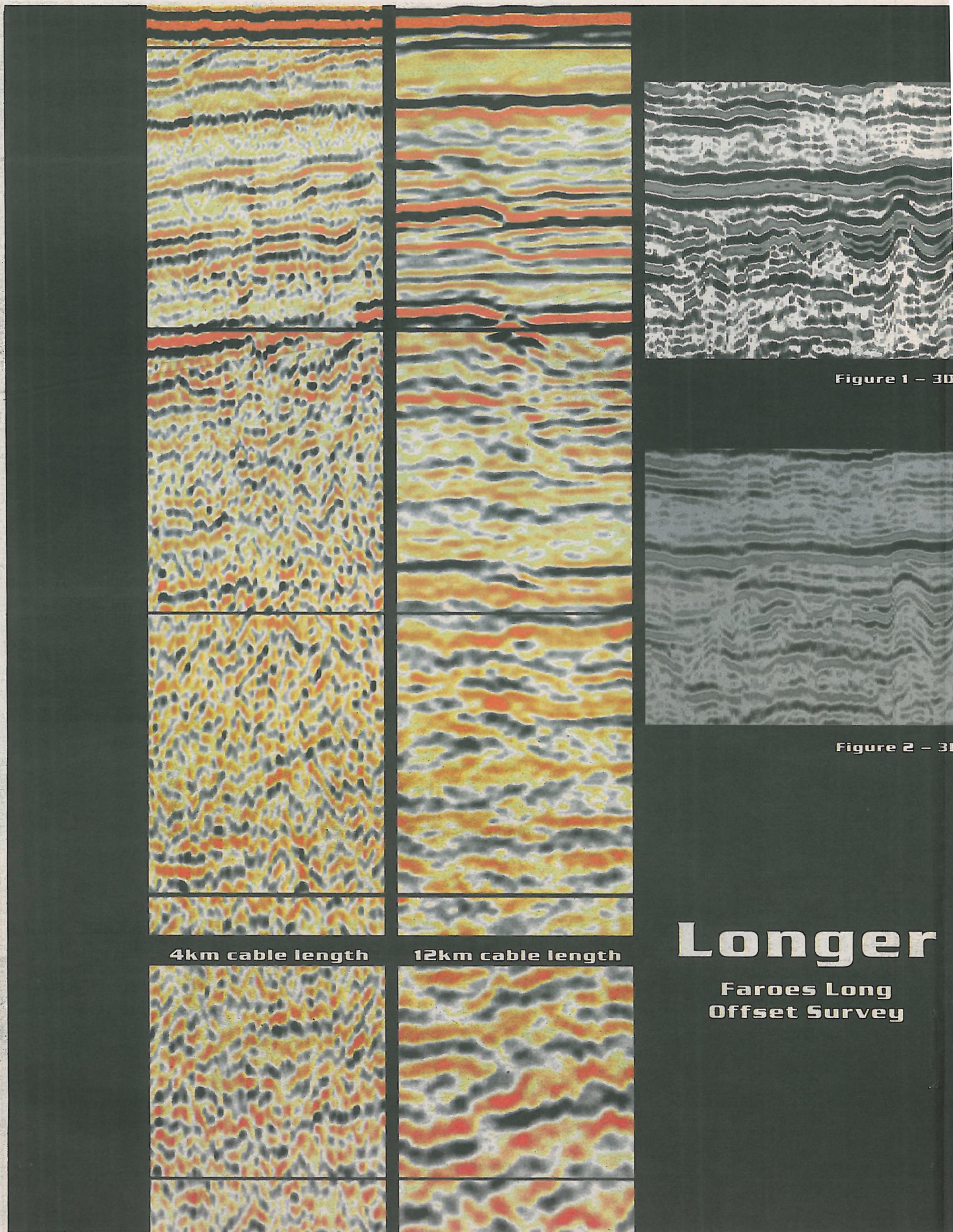
The Faroes Partnership hevur fngið tillutað loyi at leita eftir olju og gassi í Føroyskum sjógví.

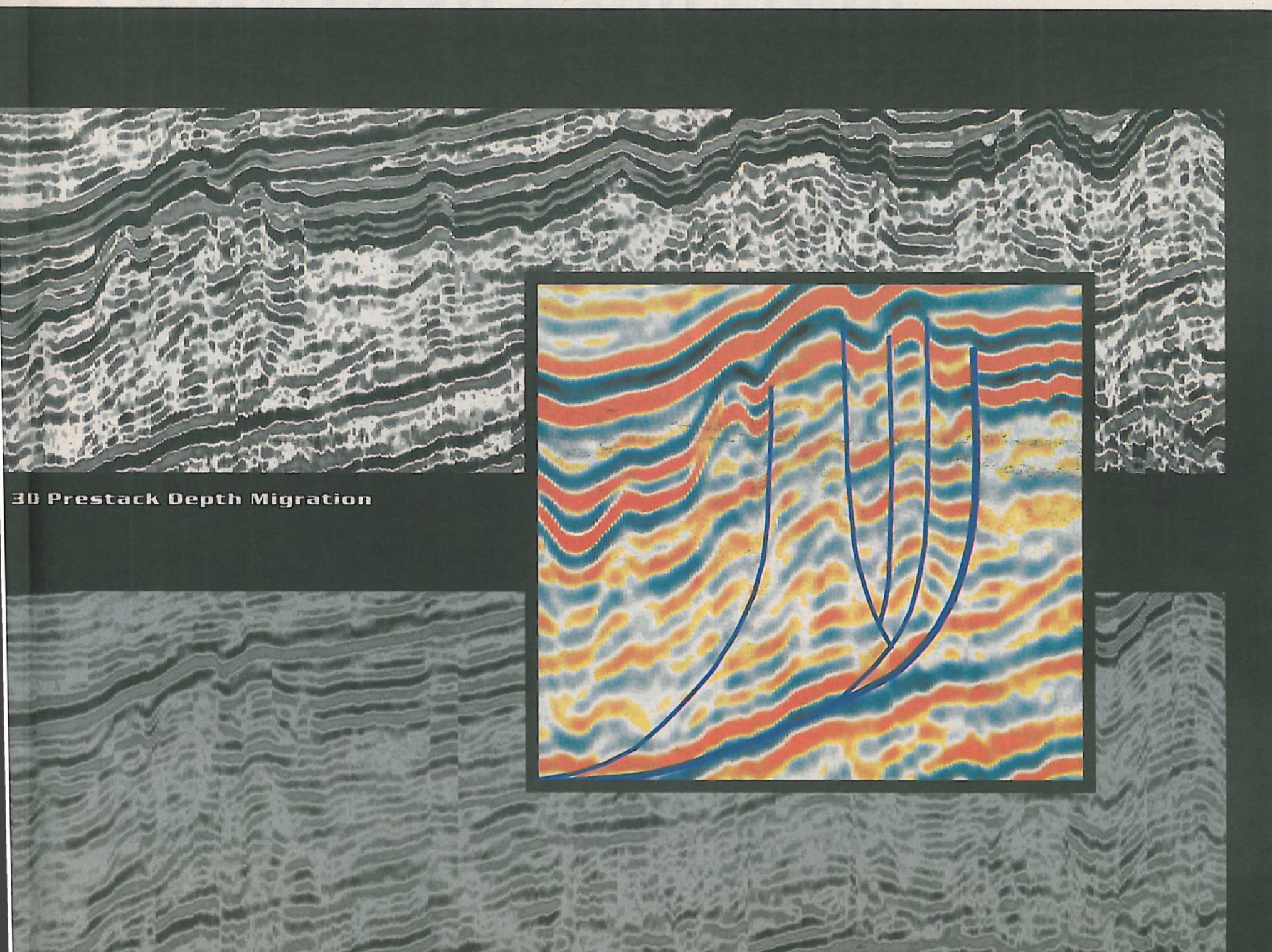
Við hesum loyi er settur ein varði í eini tilgongd, ið slóðar fyri nýggjum möguleikum fyrir The Faroes Partnership, føroyska vinnulívið og samfelagið sum heild.

Samstarv er lykilin, tí fortreytin fyrir einum góðum úrsliti er tætt samstarv við staðbundna vinnu og samfelagið.

The Faroes Partnership

Deeper

5500 sq km PreSDM
Faroe – Shetland Basin

VERITAS
Geophysical Integrity

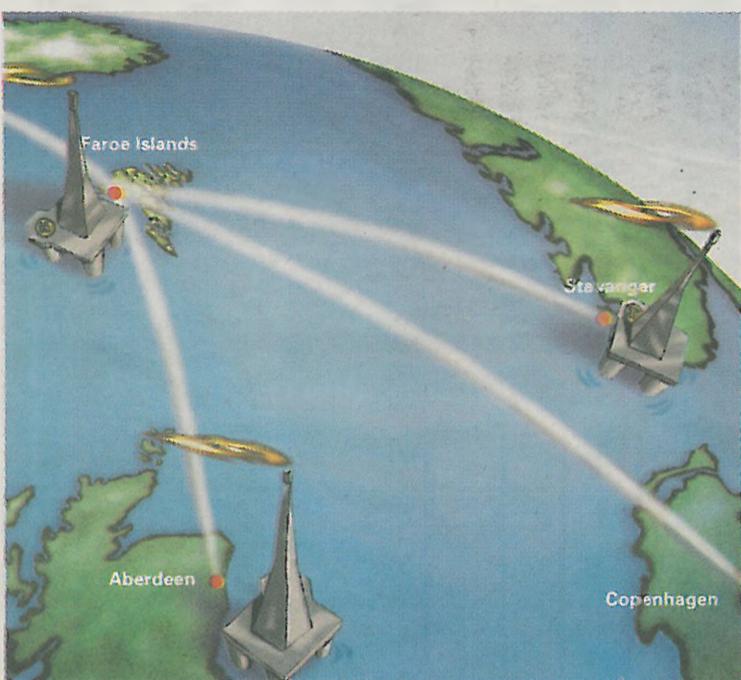
HOUSTON
1-713-512-8300

CALGARY
1-403-205-6000

UNITED KINGDOM
44-1293-443000

SINGAPORE
65-258-1221

www.veritasdgc.com

Fly to the new oil destinations

THE FAROES CARRIER

Vágar Airport • FO-380 Sørvágur • Faroe Islands • Tel +298 333 700 • Fax +298 333 380
e-mail: info@atlantic.fo • www.atlantic.fo

OUR BUSINESS IS TAKING CARE OF YOURS

Solution devoted to Industry

Bureau Veritas
Quality International

BUREAU
VERITAS

ABB har et stærkt offshore koncept. Vi tager udgangspunkt i opgaven og udvikler optimale løsninger i tæt samarbejde med vore kunder.

Med vores videncentre inden for el-anlæg, instrumentering, ventilteknik og kommunikation til offshoremarkedet udarbejder vi løsninger, der efterlever dine ønsker og behov. Vores koncepter bygger på fornyelse og teambuilding. Med samfundsorienteret adfærd tager vi ansvar for udvikling af løsninger under hensyntagen til miljø, sikkerhed og kvalitet.

ABB's koncepter og løsninger inden for offshore kan bl.a. indeholde:

- Projektering
- Contracting
- Produktleverancer
- Installation
- Idriftsættelse
- Vedligehold

ABB Building Technologies

ABB Electric A/S, Bavnehøjvej 12, DK-6700 Esbjerg
Tlf. +45 75 13 35 99, www.abb.dk

viking shipping

Viking Shipping is a Faroese company, providing high-quality services to the offshore industry, located only 10 min. away from Vagar airport.

The partners behind Viking Shipping are a guarantee of

performance. The Faroese partner has a history of 54 years in marine activities in the North Atlantic and Arctic regions, and the Norwegian partner is a highly professional shipping company, with more than 15 years of experience in the offshore industry.

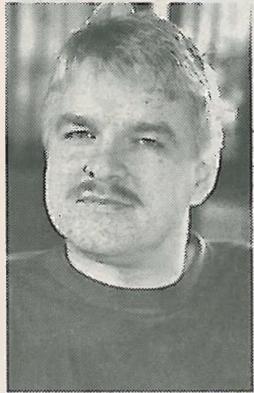
- Supply
- Rescue
- Oilrecovery
- Standby
- Tug
- ROV
- Warehousing
- Domestic transportation

VIKING SHIPPING
FO-360 Sandavágur
Faroe Islands

Phone no.: +298 332 800
Fax no.: +298 332 802
E-mail: vik@post.olivant.fo

Oljuvinnan kann eisini verða fyri útjaðaraøkini

JÁKUP EGHLOM
HANSEN
STJÓRI, VIKING SHIPPING

Síðani tað av ávara varð settur skjötul á fyrireikarnar til eina fóroykska oljuvinnu, hevur ein stóur partur av innanhýsis fóroykska tjakinum snúð seg um, hvar ein mögulig oljuútgerðarhavn skal liggja. Fyri ymsu økini, ið hava bjóðað seg fram er hetta sjálvandi ein týðandi spurningur, men samstundis tykist tað sum at

júst hesin spurningur hevur kávað útyvir aðrar mæguleikar innan oljuvinnuna, og tað er spell, tí ein komandi oljuvinna í Føroyum er meira enn spurningurin um plasering av eini útgerðarhavn.

Vágoyggjin, sum framvegis kann metast sum partur av útjaðaraøkjum í Føroyum, inntil fasta sambandið undir Vestmannasund er veruleiki, kemur at fáa ein sjálvskrivaðan lut í oljuvinnuni ígjógnunum tann partin, sum ein oljuvinna kemur at ávirka virksemið á tí almenna flogvöllinum. Tað verið seg flutningur av fólk og útgerð bæði til og frá útlandinum, og við tyrum til og frá oljupallum.

Men privata vinnulívið í Vágoynni ætlar sær eisini at fáa lut í eini komandi fóroykskari oljuvinnu. Vinnulívið í Vágoynni er fyri ein stóran part knyttt at fiskivinnuni, bæði á nær- og fjarleiðum, men seinastu árin hevur okkurt skipið eisini

hildið seg framat sum vaktarskip við boripallar í Norðsjónum og í Ermasundi. Og fyri nökkrum mánaðum síðani var eisini almannakunngjört, at stovnað var eitt nýtt felag – Viking Shipping – sum var úrsliðið av eini samstarvsavtalum millum eitt felag í Vágoynni og eitt norskt reiðará, sum eigur fleiri supply-, standby- og onnur sergjörd skip ið hava virkað innan oljuvinnuna í Norðsjónum í nögv ár.

Hetta slagid av virksemi – t.v.s. skip – er ikki knyttt at einum ávísunum stað, men skipini fara hagar sum uppágvurnar eru. Og tað er júst grundtankin hjá fóroykska partinum í hesum samstarvinum, P/F Samvinnufelagið í Sandavági, at sjálvandi kann privata vinnulívið í Vágoynni fáa lut í oljuvinnuni sjálvt um ein oljuútgerðarhavn ikki liggur í Vágunum – m.a. við at fara inn á tænastuveitingar til oljuvinnuna við skipum. Og

Her heldur Viking Shipping til í Miðvági

sama ger seg gallandi fyri onnur útjaðaraøkir í Føroyum.

Slíkar hugsanir og möguleikar at menna útjaðaraøkini eiga fóroykskirk politikkarar at geva eins stóran gætur, sum spurningurin um

oljuútgerðarhavnina hevur fingið. Og fyri Vágoyna, hvørs privata vinnulív í so stóran mun er tengt at fiskivinnuni, vildi luttøkan í skipavirkseminum innan oljuvinnuna, verið við til at skapt eitt fjølbroyttari og

minni viðbrekið vinnulív. Tí vóna vit, at eisini oljufelögini eru sinnað at vísa slík atlít, tá tey skulu gera avtalur við fóroykskar undirveitarar á teim ymsu økjum, har möguleiki er til tess.

Samstarv er lykilin

Uppbygging av einum offshore-skipaflosta krevur samstarv innanlands millum reiðarfír, myndugleikar og manningarfeløg, og eisini við útlendsk feløg

JÁKUP EGHLOM
HANSEN
STJÓRI, VIKING SHIPPING

Komandi fóroykska oljuvinnan setir bæði almennum myndugleikum og privata vinnulívinum króv av slíkum slag, sum ikki áður hava verið aktuell í Føroyum. Millumlanda samstarv við grannalondini um tilbúgving og onnur viðurskifti er neyðugt og av avgerðandi týdningi fyri trúvirði hjá Føroyum sum oljuframleiðsluland.

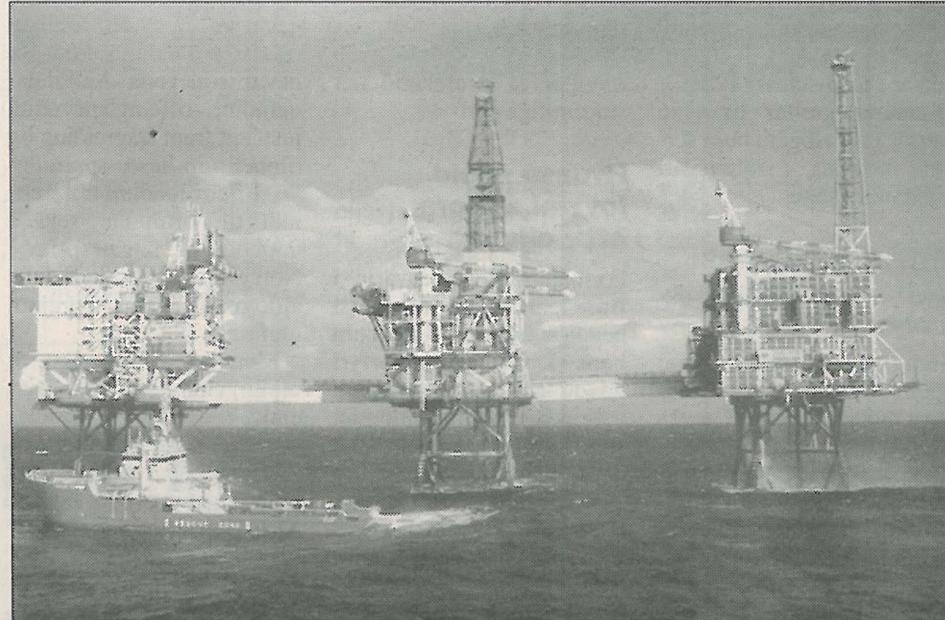
Fyri privata vinnulívið eru möguleikarnir í eini oljuvinnu stórir, men samstundis má ásannast, at »gáttin« inn í oljuvinnuna er sera høg. Avbjóðingarnar og króvini við at fara inn í oljuvinnuna eru stór – so stór, at eisini her er í nögvum fórum neyðugt við samstarvi við vinnulívið í grannalondum okkara.

Innan skipavirksemi í samband við oljuvinnuna henda í lötuni ógvusligar brotingar, við risastórum ilögum, sum bert stór og peningasterk feløg megna. Gongdin ber meira og meira tann vegin, at oljufeløgini heldur velja stór, kombinerad skip, sum kunnu loysa bæði flutnings-, bjærgingar- og serupgávur, enn at leiga smærrí og eldri skip. Harumframt eru nýggjar uppágvur, sum t.d. kápullegging um høv, blivin ein partur

av virkseminum hjá flestu stóru reiðarfírum, sum virka innan oljuvinnuna. Hetta hevur ført til eina ógvusliga øking í ordrum av nýbygningum hjá skipasmiðjum, og sambært altjóða skipsmeklaravirkjum eru í lötuni 33 slík skip í ordra, og talið veksur mánaða fyri mánaða. Talan er í flestu fórum um skip í prísklassa frá omanfyri 100 mill. til fleiri hundræ mill.

Givið er tí, at skulu fóroyksk reiðarfír nakrantið fáa fótin innum í hesa peningakrevjandi vinnu og skapa sær eina framtíð har, kann tað einans gerast í samstarvi við útlendsk feløg. Tað er heldur ikki nóg miktið bert at miðja ímóti at fáa uppágvur í fóroykskum sjógví, men neyðugt er at verða við í örðum leiðum eisini.

Men, sum tikið verður til, »vit skulu læra at grulva, áðrenn vit byrja at ganga«, og tí skal byrjast onkunstaðni. Tað er tí umráðandi, at fóroyksk myndugleikar gjølliga fylgia upp ásetingunum um »fóroykskan kajkant« og fóroykska luttøku mótvægis oljufeløgunum, soleiðis at oljufeløgini gevá

fóroyskum reiðarfíum möguleika at koma innum »gáttina« og byrja at »læra at grulva«. T.d. eiga fóroyksk myndugleikar at umhugsa, um operatørar skulu fáa loyvi at lata útlendsk standby-skip fylgia við teimum pallum teir leiga til leitiboringar á fóroyskum øki, um so er at operatørar kunnu keypa hesa tænastu frá fóroykskum feløgnum. Hinvegin er tað ikki minni umráðandi, at fóroykskum reiðarfíni taka upp neyðugt samstarv við útlendsk feløg, soleiðis at fóroyksk feløgini eisini kunnu lúka króv til trygd, góðsku o.a., og loysa tær uppgávur, sum oljufeløgini av røttum krevja.

Stóra útskiftingin av skipum, sum fer fram hjá off-

shore-reiðarfíum í londunum uttanum okkum, ger, at möguleikarnir at útvega brúkt skip í vissan mun eru til staðar. Fóroysk reiðarfír meyna ikki at keypa ella byggja skip fyri fleiri hundræ mill. krónur, og neyðugt er, at fóroyksk myndugleikar hava hetta í huga, tá teir skulu geva innflutningsloyvi til brúkt skip til oljuvinnuna. Eisini mugu myndugleikarnir ansa eftir, at operatørar ikki sleppa at skúgva slík brúkt fóroyksk skræsítt skip til viks, bert tí at teir hava möguleika at leiga okkurt nýggjari og stórrí skip frá onkrum útlendskum felag í staðin. Tí er eisini umráðandi, at Skipaftirlitið verður yvirtikið skjótt, soleiðis at tað ber fóroykskum myndugleik-

um til sjálvir at stýra gongdini og teim krøvum, ið sett verða einum fóroykskum offshore-skipaflosta í tí uppbyggingarfasi sum vónandi er við at byrja av ávara nú. Hervið er sjálvandi ikki sagt at trygd og umhvørvi skal setast í vanda

At enda er tað ikki minni umráðandi, at allir partar í hesi vinnu – t.v.s. bæði reiðarfír, manningarfeløg, myndugleikar o.s.fr. – í hesi uppbyggingarfasi, vísa sær høgv og samstarva á ein rímiligan og siðiligan hátt, tí uttan eitt sindur av sjálvrannsakan og sjálvkritikki koma Føroyar ongantið at fáa ein offshore-skipaflosta ið kann mælast javnt við teir hjá grannalondum okkara.

Oljan og føroyskt vinnulív

KJARTAN HOYDAL
NEVNDARFORMAÐUR
Í ATANTS KOLVETNI

17. august 2000 fingu vit úrslitini av fyrsta føroyska útbjóðingarumfari. Ein sera spennandi lóta í føroyskari vinnulívssøgu. Vit siggja eina nýggja menning av føroyskum vinnulívi, hóast vit enn onga vissu hava fyri, at kolvetni, sum tað loysir seg at vinna handilsliga, verður funnið. Føroyska miðfyrisitingin, Oljumálastýrið, var samstundis uppi til altjóða próvtóku og stóð seg sera væl.

Hesin spennandi parturin hevur ikki verið nögv viðgjordur í fjølmiðlunum. Tað er sum føroyski almenningurin ikki enn hefur fatað teir stóru møguleikarnar, sum ein komandi oljuvinna hevur við sær, og tann týdning hon kann fáa fyri føroyskt vinnulív og fyri vælferðina í Føroyum komandi árin. Kanska er viðmerkingin hjá tí stórra oljufelagnum, sum fekk øki í fyrsta umfari, BP, vert at endurgeva. Í Press and Journal 18. august, verður ein stjóri í felagnum, Peter Rattey, endurgivin fyri at siga: Tey øki, sum eru veitt í dag eru millum teymest lokkandi í heiminum. Hetta er atgongd til møguleikar í heimsklassa í dag.

Onkrar greinir hava töverið, sum viðgera hesa serliga hending í føroyskari menningarsøgu.

Privati kapitalurin sigraði einsamallur í oljumálinum

Hetta var yvirskriftin í eini grein í Sosialinum at 29. august. Niðurstøðan hjá greinskrivaranum var, at við at lata privatum oljufelögum loyvini í fyrsta útbjóðingartilfari, hava vit avreitt ogn hjá Føroya fólk. Í greinini verður sagt »at føroysk oljuáhugamál eru ikki longur almenn, sum politikarar skulu taka sær av.«

Ein rættuliga lógin viðmerking í einum samfélögum, við tí búskaparligu skipan, sum Føroyar hava og ein óvæntað meting av møguleikunum hjá landsins myndugleikum at skapa vinnuligar karmar her á landi. Roynirnar seinastu nýgvu árunum og serliga í kreppuni í 90'unum átti at hava lært føroyingar, at smálutastýring frá almennari síðu í virksemi, sum verður dyggari og betur rikið undir marknaðartreytum, er ikki til frama fyri vælferðina í Føroyum. At leiklaturin hjá politisku myndugleikunum er at skapa tryggjar karmar um vinnuligt virksemi, har privaturo kapitalur og ikki skattgjaldar, tekur bæði váðan og møguleikan fyri vinning, sum altíð er til staðar. Hitt almenna hesur aðrar inntøku møguleikar, sum ikki krevja váðafúsan kapital og heráða politisku myndugleikarnir við ábyrgd mótevgis veljarunum.

Fyrsta útbjóðingarumfar er eftir mínum tykki ein av mest væleydinaðu roydnum í Føroyum at skapa karmar um eina nýggja vinnu, sum bæði gevur pláss fyri menning og virksemi undir vanligum handilsligum treytum, og við avgjalds- og skattalóggávu tryggjar at samfélagið fær sín rimiliga part.

Hvussu skulu loyvini at bora eftir olju latast

Formaðurin óg skrivarin í Búskaparráðnum hava reist henda spurning í almennum hópi. Í eini grein herfyri hóvdur teir m.a. hetta at siga.

Kenda náttúrurkifomið, sum kann geva búskaparligt íkast, er vaksið munandi um okkara leiðir seinastu árin. Hóskandi alisjógvur fekk nústaðni búskaparligt virði fyri fáum árum síðani. Kolvetni so sum olja og gass eru beint ný vorðin ein møguleiki, sum vinnuligur rakst-

ur ný er í. Fiskur hevur verið tað í øldir, meðan jørðin hevur verið minkandi í tign í langa tíð.

Sum tóknin vinnur fram, ella kansa so hvort sum nøgdin av øðrum tilfeingi minkar ella gerst dýrari, kunnu nýggjar keldur koma undan kavi, sum hava búskaparligt virði.

Hvør eiger so av røttum at fáa gagnið av rískidominum, sum er um okkara leiðir?

Tað eiger samfélagið sum heild. Vit skulu ikki bara syrgja fyri at borgararnir allir hava sama rætt til at fáast við tilfeingisvinnu, vit skulu eisini lata atgongdina til tilfeingi fyri tann pris tað til eina og hvørja tíð hevur. Til at tryggja at prisurin er tann rætti, er kapping á jövnum fóti um atgongdina oftast tann rætti mátin. Atgongdin til fiskiskap, aling og oljukeldur eiger at verða seld tí, sum kann lata mest fyri atgongdina, so at restin av samfélagnum fær sum mest í sín part fyri ognarrætin til rískidomið. Hetta er higartil ikki gjort í nøkrum av tilfeingisvinnunum – fiskiskapi, alivinnu ella oljuvinnuni.

Orðaskifti, um hvør skal eiga ágóðan av loyvum, sum almennir myndugleikar geva, er í øllum londum rundan um okkum. Í Íslandi hevur sonevnda Auðlindanefnin, tilfeingisnevndin, jüst lagt fram frágreiðing og tilmæli um hesar spurningar. Í fleiri londum eru rættindi til loftmiðlar seld á uppboði til hógan pris. Í Noregi ætlar stjórnin at selja aloyvi í einum nýggjum umfari.

Men tað er ikki rætt, at oljuloyvini eru latin fyri einki. Tað var eitt útbjóðingarumfar, hóast ikki eitt vanligt uppboð, har hægsta boðið í peningi fekk loyvið. Men krøv og ein ein prisur var bundin at loyvinum, sum føroyskir myndugleikar hava sett og kundu meta um.

Eftir teimum loyvistreyt-

um, sum føroyskir myndugleikar hava ásett, hevur tað samtak Atlants Kolvetni er partur av, Faroes Partnership roynt at geva tað besta tilboðið. Í hesum tilboðið hava serkunnleiki, dugnaskapur og vitan ein stóran leiklut, men har eru so sanniliga eisini pengar. Faroese Partnership gjørdi sær serligan ómak at geva krøvunum um føroyska lutþoku í virkseminum innihald. Tey uppskot um föleikamenning og annað, sum fylgdu við umsóknini eru bindingar fyri eina tvey-sifrað millónaupphædd verd næstu 6 árin. Fyri at kunna sökja eru keyptar seismiskar mætingar, sum í virði eru millum 100 og 200 mió kr. Samtakið hevur harafrat bundið seg til eitt kanningar fyri fleiri hundræð mió. kr., sama um olja verður funnin.

Vinnulívið hefur tilkið stigið

Oljutiðin er byrjað í Føroyum, hóast olja enn ikki er vunnen á føroyska landgrunninum.

Sum tað verður sagt í grein hjá Kjartan Kristiansen herfyri:

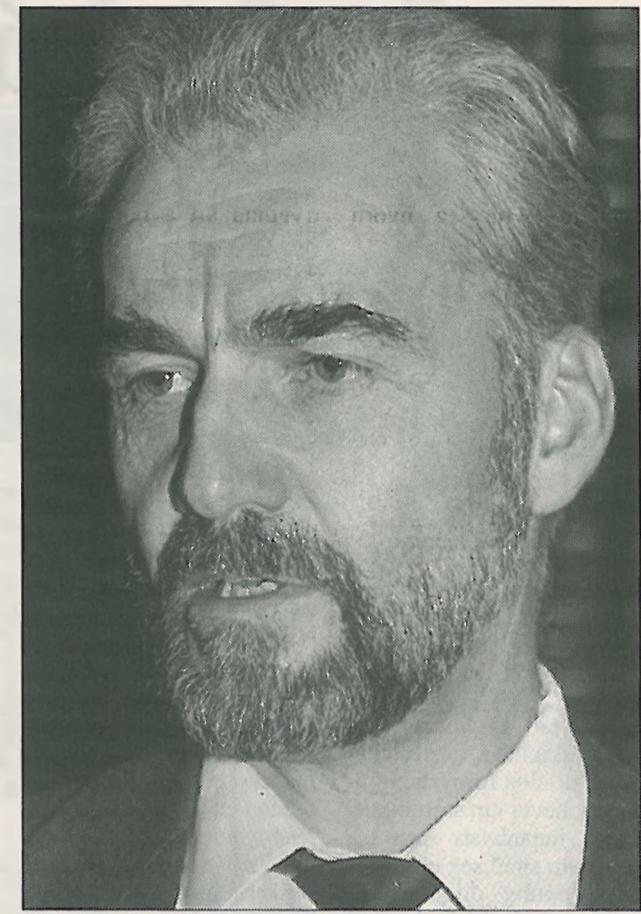
Møguleikarnir liggja í, at frálandavinna við Føroyar kann geva føroyskum fyrirtökum tilstrøngda høvíð til at menna seg úr handaligum framleiðslu- og tænastuvirksemi í hátknilið tænastu- og menningarvirkssemi. Úr virksemi, sum gevur lágt og svikaligt meirvirði, í virksemi við høgari meirvirðisøking. Úr virksemi, sum dúvar upp á ófakklaða arbeidsmegi, sum er nøgd við óstóðug arbeidspláss, í virksemi, sum bert kann klára seg við dugnaliðarleiðslu og arbeidsmegi, sum stóðugt er í útbúgving og setir krøv um eggjandi arbeidsuppgávur.

Atlants Kolvetni er føroyskt oljufelag við 2000 føroyskum partabréaveigarum og einum kapitali, sum nærkast 50 mió.

Tað samtakið, sum Atlants Kolvetni er partur í "Faroes Partnership", hevur lagt sera stóran dent á, at eitt komandi oljuvirksamli skal rótfestast í Føroyum í samvinnu við føroyskt vinnulív.

Í samband við fyrsta útbjóðingarumfarið, fer Atlants Kolvetni at broytast til veruligt oljufelag. Serkunnleiki skal útvegast við at seta folk og virksemið skal grundast so væl sum møguleigt á hetta fyrsta útbjóðingarumfar, seinni umfør og teir møguleikar yvirhøvur, sum eru innan oljuvinnuna.

Við oljuvinnuni er altjóðagerðin komin beint inn í føroyskt vinnulív, og hevur harvið hvest móguleikarnar at standa seg í kapping í al-

Kjartan Hoydal, nevndarformaður í Atlants Kolvetni

tjóðahöpi um virðisskapan og tað dugnaliga fólk.

Privat ella alment ?

Orðaskiftið um oljuvinnan skal vera á privatum ella almennum hondum er heldur óvæntað. Roynirnar í Føroyum av politiskari smálutastýring av vinnuvirksemi eru ikki góðar, og fóru fyri tað mesta fyri bakka í nítíárunum og hevur hetta millum annað fórt til, at rakstrarstudningur er at kalla avtikin av politisku myndugleikunum og lønsemið, serliga í fiskivinnuni er vaksið munandi. Roynirnar at lata vinnuna standa á eignum beinum innan greiðar lögarkarmar eru væleydinaðar. Alivannan er bert eitt dømi um hetta.

Uppskotið hjá búskaparföðingum um at tryggja, at loyvini ikki vera býtt út eftir politiskum avgerðum, men við at lata vinnurekandi bjóða upp á loyvini hevði verið enn eitt stig á leiðini, at gera føroyskar fyrirtøkur kappingarførar. Hetta er longu hent innan oljuvinnuna.

Tá føroysk vinnulívsfólk settu á stovn Atlants Kolvetni, hóvdur tey í huga tað, sum Oljuráðleggingarnarnefndin hevði sagt um eitt alment oljufelag. Órsókin til at Oljuráðleggingarnarnefndini gjørdi fitt burtur úr einum almennum oljufelag, var, at hon ikki helt tað vera sannlíkt, at privat feløg í Føroyum megnadu at tryggja føroyska lutþoku í oljuframleiðslu.

Atlants Kolvetni hevur gjørt eina samanbering mill-

um hvussu avís endamál kunnu røkkast við einum almennum og einum sterkum, privatum, føroyskum oljufelag.

Sum tað sæst, megnar eitt privat felag at nøkta at kalla øllum teimum samfélagsligu málum, sum oljuráðleggingarnarnefndin helt skuldu setast.

Fyri teir, som stovnaðu Atlants Kolvetni, hevði tað harafrat stóran týdning, at virðisskapanin í einari möguleikari oljuvinnu kundi kasta av sær til føroyskar fyrirtøkur, skapa meira í-lögukapital og við hesum gera stóðið undir føroyskum vinnulívi sterkari og meira fjølbroytt.

Niðurløga

Tað hevur avgerandi týdning fyri framtíðar føroyska vælferð, at vit hava eitt fjølbroytt, livandi vinnulív, sum stendur seg í tí hørðu kappingini í heiminum.

Tey stóri oljufelögini tykjast sera bjartskyggd um møguleikarnar undir Føroyum. Stóri áhugin fyrst útbjóðingarumfarinum stórum altjóða oljufelögum og orð sum "world class primary acreage" vísa, at vit helst eru nærrí einari beinleiðis framleiðslu av olju undir Føroyum, enn tey flestu gáa um.

Men sama um tað eydnast at finna kolvetni, sum kann vinnast í fyrstu atløgu, so er vinnna í samband við oljuvirksemi komið fyri at vera og fer at leggja lunnar undir vøkstri í føroyskum vinnulívi og føroyskari vælferð í komandi tíð.

Eitt sterkt privat felag	Eitt landsoljufelag
privat	landskassin
(+)	(+)
(?)	(?)
+	-

Handilsligt virksemi

Úlöga
Virkin luttøka í upstream virksemi

Operatørur

Downstream virksemi

Kapitalskapan og fjølbroytan í privatu vinnuni

Samfelagslig mál

Yrkisförléiki

Ávirkán á avgerðir

Innlit í virksemi

Veitingartrygd

Orkopolitikkur

Tryggja verkþóri og arbeidsmegi í landinum

Fremja langtíðar samfelagsbúskapalig mál

Øðrvísi skattleggingaramboð

+	+
(+)	(+)
(?)	(?)
+	+
(+)	+
+	+
+	+
+	+
-	+

Føroyansk oljumál

JÓHAN HENDRIK
W. POULSEN

Nú ið oljuvinna á føroyaskari landleið eftir øllum líkendum stendur fyrir durum, man mangur spyrja seg, hvørji árin hon man fara at hava á mál okkara. Ivaleyst er, at enskt mál er hitt ráðandi í hesi stórvinnu, og vandi man tí vera fyrir, at sonn óløgi av enskum »oljuorðum« fara at leggja inn yvir føroyiskt mál, verður ikki av álvara roynt í tókari tíð at »byggja borð fyrir báru«. Har fer at hvíla stór og tung ábyrgd á teimum, ið bera skulu tíðindi frá oljuvinnuni í fjølmiðlum okkara, bæði bløðum og loftmiðlum. Men hvørki er væntandi ella krevjandi av hvørjum einstökum, at hann ella hon skal duga at lofta sær í øllum fórum og av sær sjálvum finna á rætt orð og heiti. Her krevst meiri av miðvísnum málrøktarstarvi og skipaðum arbeidi bæði av vinnulívsfólk og málkónum at finna og skapa hóskandi føroyisk orð og heiti at seta í staðin fyrir hini fremmandu, ella har tað ikki ella illa gerst, tá at geva neyðugum tókuordum slíkt skap og snið, at tey samtykkja væl við mál okkara í ljöði og bending.

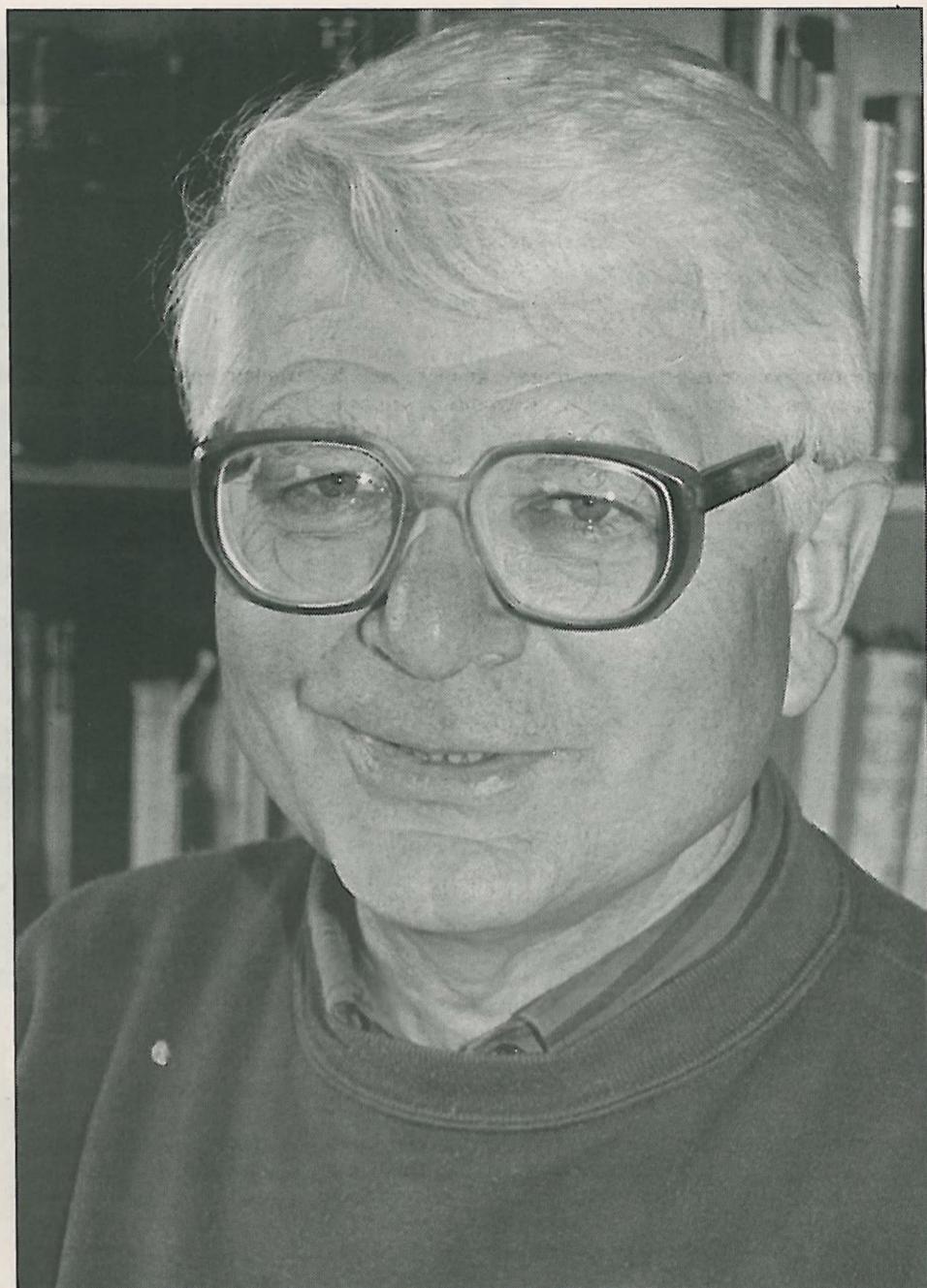
Her kunnu vit læra av tí, sum norðmenn gjørdu, tá ið teir á sinni fóru at vinna út olju til havs. Hetta var tíðliga í áttatiárnum. Teir söktu sær sum vera man vitian og lerdóm um hesa nýggju vinnu úr Amerika,

sum fremst var á hesum øki, og eyðvitað fylgdi hitt enska málid við hesum lærðomi. Mangur óttaðist fyrir, at árin ið á norskt mál fór at vera tí sum frá leið til stóran skaða, og eisini varð hugsað um trygdina úti á boripóllum, sum málslig misfatan kundi sett í vanda. Eisini er har sum her og aðrastaðni millum málrøktarfólk ein ávísur ótti fyrir, at enskt mál ger seg meir enn gott er inn á heimamálid. Málfrøðingar og tóknifólk tóku sær tískil um reiggj og stovnaðu í 1983 ein orðabanka - Norsk termbank - við lærda háskúlan í Bergen. Eg havi fyrir mongum árum síðan verið inni á gólvinnun har og var ikki lítið hugtikin av at síggja teir mongu hillametrarnar við oljuordatilfari. Nú er hetta og tað, sum eftirsíðan er komið aftur, eyðvitað alt gjort teldutøkt og er atgongt haldarum á veraldarvevinum, men ein sýnisgrunnur er øllum opin á www.hit.uib.no.

Hvat gerst so hjá okkum? Eru vit til reiðar málsliga at taka móti hesi nýggju vinnu, sum á so mangan hátt fer at broya, um ikki kollvelta, lív okkara og tilveru her á landi? Eg veit av, at á Føroyamálsdeildini á Fróðskaparsetrinum verður arbeitt við at gera eina føroyiska tókniorðabók, og eyðvitað verða har mong oljuordini tikin uppí smillum øll onnur tókniorð, og við teimum ráðum, sum nú eru til taks, fer at bera til eftir ongari lótu at leita fram tey oljuorð, ið tórvur er á á

hvørjum sinni. Annars ber til at siga, at evnið er longu rættilega væl mykt málsliga í ymsum ritum og álitum. Her er eitt nú at nevna Fyrireikingar til oljuleiting - frágreiðing frá Oljuráðleggingarnevnd landsstýrisins (1997). Eisini í vanligari umrøðu í bløðum og øðrum fjlölmíðlum er fitt av orðatilfari komið til lívs, t.d. veitingarskip 'supply vessel' og atstóðuskip 'standby vessel'. Minnist meg rætt, var tað í samrøðu millum blaðstjóran og undirritaða, at f kom heitið Atlantsmót á teirri leiðini, sum á enskum nevnist Atlantic Margin.

Meðan navnagáva er høvd við orði, er at gera vart við, at alneyðugt er at hava góðan ans og smakkvísi, tá ið leitingarleiðum verða givin növn. Eg varð ikki lítið bilsin, tá ið eg sá í einum av bløðunum herfyri, at Svínoy verður fyrsta oljuleiðin, og henni á baki koma Kunoy og Kalsoy. Hetta er eftir mínum tykki sera óheppið, tí tað er at gera seg inn á növn, ið tey fólk, í hesum oyggjum búgva og onnur við, hava sterkar kenslur fyrir. Og so er tað möguleikin fyrir misfatan, sum vit mega ikki vera blind fyrir - hugsi um sorgarleikin við jólaskipinum á sinni, tá ið Fuglefjord og Fuglafjord komu í bland. Ikki er tað beint at lata fremmand oljufelög seta növn á eftir egnum tykki. Her kundu vit eisini lært av norðmonnum og dónum, ið hava sera fjlölbrytt növn á oljuleiðum sínum, m.a. við rót í søgu og

Jóhan Hendrik W. Poulsen

søgnum.

At enda loyvi eg mær at skjóta upp, at oljumálastýrið setur nevnd av oljukónum og málkónum til at savna

orð og heiti í sambandi við oljuvinna og javnan at evna til nýggj orð, so hvør sum tórvur er á teimum. Tað er tað minsta, ið vit skylda

máli okkara, skal tað heilskaða kunna taka móti teimum avbjóðingum, henda nýggja og vónandi gagnliga vinna hevur at seta.

Hvussu nógv skal nýggja ríkidomið kosta?

TORLEIVUR MIKKELSEN
STJÓRI Í TOR SHIPPING

Flestu føroyingar hava upplivað ta kensluna, tá ið komið verður aftur av ferð uttanlendis, tað verið eg sjó-/ella loftvegis, at tað er gott at koma heim aftur. Frískligt fyrir andanum, vakurt fyrir eygunum.

Her, ið vit eiga heima, er reint og vakurt, og hetta má ikki verða oyðlagt, sama hvør tann idnaðarliga mennin verður.

Hetta er okkara land.

Ljóðar kantska eitt sindur krost, tá ið nú lynnt er undir idnaðarlígum stórfyrirtókum her á landi. Men hinvegin - skúgva vit kenslunar fyrir landinum til viks, kann tað verða til óbotaligan skaða fyrir okkum øll.

Fær peningurin ótamt vald kann tann girndin týna okkara nátturu eirindaleyst og dálka so, at hvørki fólk

ella fæ fáa livlifindi aftur her.

Vit hava boðið teimum stóru vælkommunum, teimum, sum krevja nógv av øllum, teimum, sum ongantíð nevna tólf undir milliardina, teimum, sum krevja rúmar ræsur, og teimum, sum dagliga stýra túsumtals af fólkum.

Tá ið vit so hugsa um, at einans 46.000 manna hetta samfelagið, og at alt samfelagið megnar at gjalda slakar 3 milliardir til samans í skatti og avgjöldum árliga, tá er ikki lógið, at ein hveppur seg við avbjóðingarnar, sum standa fyrir framan.

Vit verða - so ella so - finnur í stórfyrirtókunnar valdi, nógv verða áskoðrarar, nógv sleppa ikki upp í part og kantska verða nógv tap í kjalarvorrinum.

Eitt, sum vit treytaleyst mugu tryggja okkum, er, at alt, ið gerast kann, verður gjort fyrir at tryggja okkara

land, sjógy og luft ímóti idnadarligari dálking. Tí vara vit av í felag, sama hvussu handilsliga og peningaliga bytið verður.

Vit eiga enn ein av teim síðstu reinu og nærum óspiltu plettunum á jöröini.

Sum ein av teimum føroyingum, ið síðstu tíggi árin hefur fylgt væl við, so hvør leikur er farin í fyrireikingunum til komandi oljuvinnuna, so kann ein taka fult undir við fyriestrarhaldarunum á Føroya Handilsstúla, mikukvoldið 4. oktober, sum OLJUTINGIÐ stilaði fyrir.

Felags fyrir fyriestrarhaldararnar var, at teir allir tosaðu um týdingin av at halda heilsu, umhvørvi og trygdina í hásæti.

Embætisfólk og politikarar hava smíðað lóggávu, sum hefur til endamáls at tryggja, at so rætt verður farið fram sum til ber. Lög-

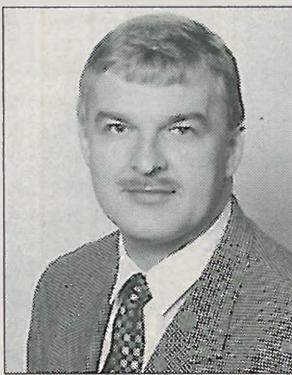

Torleivur Mikkelsen, stjóri í Tor Shipping

Legal Services – Faroese involvement

DANIA LAW FIRM

One of the great concerns of the Faroese society, including the Faroese political and administrative system, in connection with the preparation of the Faroese oil era, has been to ensure a true and genuine Faroese involvement in the hydrocarbon activities. The wish for Faroese involvement has not (only) been a matter of ensuring a certain share of the economic benefits from the oil-industry to remain in the Faroes, but more importantly has been based on the wish that the Faroese society, through the active involvement with the oil-industry, should gain skills, capability, experience and capacity both to work in the international oil-industry, and consequently the goal of general improvement of

Jóhannus Egholm Hansen

the Faroese businesses society.

In order to reach the said goals it has been self-evident that the Faroese society would invite and try to attract the international oil-industry to establish themselves in the Faroe Islands, as the Faroes – at least at present – doesn't have any real players in this industry themselves. Therefore, obviously, no one questions the presence of the international oil-industry (i.e. both the oil companies and the whole of the service-industry attached to the hydrocarbon activities). On the contrary, the Faroese Hydrocarbon Activities Act, and – presumably – the specific licenses that were issued on the 17th August 2000, explicitly require that the licensees and their contractors do have to establish actual management presence and carry out actual activity in the Faroe Islands and that all goods and personnel for the offshore-industry have to pass through Faroese on-shore-territory.

It seems to have been less obvious to the Faroese decision makers, and certainly

this does not seem to have been given very much specific thought, that there will be other – more incidental – kinds of activities, that follow the oil industry, such as services provided by lawyers (with expertise in oil and gas law), accountants/auditors, tax-consultants, etc., and that the wish to build Faroese competence in general and in oil and gas matters in particular should also include such highly specialised and demanding activities or services, so that the Faroese do also obtain the possibility to provide such services both in and outside the Faroe Islands.

It is in that light that the attorney-at-law, Mr. Jóhannus Egholm Hansen, born in the Faroes and experienced in Faroese Law, who is a partner and member of the Partner Counsel of the lawfirm DANIA Law Firm, and who practices law in the Faroe Islands and in Denmark, supported by Ms. Penelope Warne, who is a senior partner of the large International lawfirm CMS Cameron McKenna, that is highly specialised and very experienced in advising the oil and gas industry, has decided to open an office in the capital of the Faroe Islands, Tórshavn, that will offer legal services to the oil-industry and the connected service-industry both in relation to Faroese legal issues and in relation to the more specific and/or special oil and gas law issues.

Mr. Jóhannus Egholm Hansen and Ms. Penelope Warne both confirm that it is a declared aim to reach a level of activity in the Faroes that will require and justify the hiring of Faroese legal and office staff, and that they, through this initiative can contribute to the building of expertise in the Faroe Islands within their respective fields of legal business.

The office is expected to open on the 1st November 2000, and will be located in modern, cosy premises on Tinghúsvegi 14, FO-100 Tórshavn.

Due to DANIA Law Firm's and CMS Cameron McKenna's broad international experience and network of offices the new office in Tórshavn, will also be in a position to assist the Faroese business society in obtaining proper legal assistance in relation to activities outside the Faroes and in relation to negotiations with foreign parties.

DANIA Law Firm has offices in Copenhagen and Svendborg in Denmark, Nuuk in Greenland and Moscow, Russia. Further, the office has legal staff in

Her á Tinghúsvegi 14 kemur nýggja advokattænastan til olyvinnuna at halda til

Copenhagen that provides legal services in relation to the legislation of the Baltic States.

CMS Cameron McKenna has offices in London, Bristol and Aberdeen in the United Kingdom, Brussels in Belgium, Berlin, Chemnitz, Dresden, Düsseldorf, Frankfurt am Main, Hamburg, Leipzig, Munich, Stuttgart in Germany, Vienna in Austria, Zurich in Switzerland, Amsterdam, Arnhem, Hilversum and Utrecht in the Netherlands, Moscow in Russia, Almaty in Kazakhstan, Tashkent in Uzbekistan, Warsaw in Poland, Prague in Czech Republic, Budapest in Hungary, Bucharest in Romania, Bratislava in Slovakia, Washington D.C. in the USA, Toronto in Canada, Jo-

hannesburg and Cape Town in South Africa, Hong Kong and Beijing in China, Singapore,

The co-operation between Mr. Jóhannus Egholm Hansen and Ms. Penelope Warne started in 1996 at an oil and gas law seminar at the well known centre of excellence for international petroleum law – the Centre for Petroleum, Energy and Mineral Law and Resources, Dundee University – in Scotland. Since that they have both been very active in advising oil companies of certain purely Faroese Business Law issues and of specific Faroese Hydrocarbon Law issues, and in producing newsletters and other forms of information sheets to the oil companies of the developments in the

Faroese legislative process regarding the hydrocarbon legislation and of the developments in the negotiations in the boundary dispute with UK. In addition Mr. Jóhannus Egholm Hansen, together with his associate, Mr. Kári á Rógví Olsen, who holds an LL.M. Degree in Petroleum Law from the Aberdeen University, has written the only existing book that describes the Faroese legal, political, judicial and administrative system, and which provides an introduction to Faroese Business Law in general. The title of the book, that is written in the English language, is »Faroese Business Law – an introduction«, and it can be obtained in the bookstores or by contacting either Mr. Jóhannus Egholm

Hansen or Ms. Penelope Warne.

While Ms. Penelope Warne, in addition to being the head of Cameron McKenna's office in Aberdeen, is specialised in advising on oil and gas law, Mr. Jóhannus Egholm Hansen's main areas of business are advising on Mergers & Acquisitions, Project Development, Construction Law, Competition Law, Faroese Oil and Gas Law, Faroese Tax Law and Faroese Business Law in general. Besides working as a lawyer Mr. Jóhannus Egholm Hansen teaches as an assistant professor at law at the University of Copenhagen on the subject »Mergers & Acquisitions«. He is also the author of a book by the same name.

Penelope Warne og J. Wetherhouse siggja fram til at arbeida í Føroyum eisini. Her eru tær uttan fyrir hóvuðsskrivstovuna í Aberdeen

Transocean borar næsta ár

Tað verður eitt av heimsins störstu oljupallfelögum ella sokallaðu »rigoperatörum«, Transocean, sum fer at standa fyrir fleiri av komandi boringum á féroyska landgrunninum. Herfyri vitjaðu fýra umboð í Føroyum fyrir at ladda dýpið og »sondera terrenghið«, áðrenn risastóru pallarnir koma inn á féroyskt øki

JAN MÜLLER

Transocean er stórt og ætlar at gerast enn stórr. Tað verður einki minni enn ein oljurisi, tá boripallar tess seta kósina inn á féroyska landgrunnin næsta ár. Í lötuni er felagið í samráðingum við eitt annað borifelag, R&B Falcon um at keypa tað. Høvuðsskrivstovan hjá Transocean SedcoForex, sum felagið eitur, er í Houston í USA, og higani verður tann risastóri pallflotin ríkin. Felagið rekur í dag umleið 73 boripallar kring alla verðina, harav umleið 19 arbeida í Norðsjónum. 8000 fólk eru knýtt at felagnum.

Asbjørn Olsen tekur sær av marknaðarføringini hjá felagnum í Norðsjónum og í bretskum øki, eitt nú á Atlantsmótinum, og nú hann fyrir fyrstu ferð vitjar í Føroyum, er tað sjálvsagt fyrir at finna kundar og viðskiftafólk her til risastóru boripallarnar og tað arbeidi, sum fer at verða knýtt at teimum. Sosialurin hitti hann.

Teir arbeida í umleið 60 londum kring verðina og hava eisini borað fleiri brunnar vestan fyri Hetland

seinastu árin. Asbjørn Olsen hevur ikki loyvi at siga nakað um, um teir hava verið við til at finna olju á Atlantsmótinum.

— Vit síggja fram til at byrja í féroyskum øki næsta ár og at bora ein ella tveir brunnar. Boritiðin verður frá sumrinum og út til september-oktober.

Transocean hevur júst gjort leigusáttmála við Statoil um boripallin Sovereign Explorer, ið er væl egaður til féroyska økið. Ætlanin er at bora ein brunni í írskum øki og ein í antin bretskum ella féroyskum øki. Eingin avtala er gjord við hinrar operatørarnar, men Asbjørn Olsen sigur, at Transocean javnan hevur samband við bæði Agip og Amerada Hess. Tað hevur annars ljóðað, at Amerada Hess ætlar at leiga Transocean Leader frá Transocean til at bora í næsta ár.

Stórar peninga-upphæddir

Tað eru ikki smápengar tosað verður um, tá boripallur skal leigast til at bora á djúpum vatni við Føroyar. Dagsratan liggur omanfyri eina millión kr. Tíðin tað

Umboð fyrir Transocean vitja her hjá Eimskip í Havn. Á myndini eru eisini stjórin í Eimskip og umboðsmaðurin hjá Transocean, Jóhan Mortensen

tekur at bora ein brunni her er millum 45 og 75 dagar. At bora ein slíkan brunni man liggja um 20-25 mill. dollrar ella 150 og 200 mill. kr.

Ein boripallur kann klára at bora tríggjar brunnar í summarhálvárinum, og Asbjørn Olsen úthýsir ikki möguleikanum fyrir at bora fyrir fleiri ymsar operatørar við sama palli. Tað er ikki óvanligt, at oljufelögini fyrir at kunna spara nakað, eru saman um at leiga ein pall í einum øki.

Uppá fyrispurning hvussu teir vilja fyrihalda seg til féroysku krövni um, at alt skal um féroyskan bryggjukant sigur Asbjørn Olsen, at teirra uppgáva er at lata ein pall til uppgávuna. Tað verða so undirveitararnir, sum skulu taka stóðu til, hvar vörur og tænastur verða keyptar.

Trygdin 1. prioritét

Uppá fyrispurning um teir fara at seta féroyingar í starv umborð á pallunum, sum fara at bora her, sigur Asbjørn Olsen, at verður hetta eitt krav frá féroyskum myndugleikum, so vilja teir sjálvandi hyggja at tí. — Tað, sum hevur stórstan týdning fyrir okkum, er sjálvur tryggleikin í sambandi við boringina. Og tá vilja vit so tosa við myndugleikarnar um, hvussu henda treytin kann seymast saman við øðrum krövum.

Tað er politikkurin hjá Transocean, at skulu teir arbeida í einum øki í longri tíð, so vilja teir royna at hava so nögv lokalfólk, sum teir halda ber til og harvið sleppa undan at skula flyta fólk inn í landið uttanifrá. Men venjing og upplæring

er sera umráðandi og her ikki minst í spurninginum um trygdina.

46 mans arbeida fyrir Transocean á einum palli. Harافتat kemur cateringdeildin uppá eini 10-11 fólk. Arbeitt verður í 12 tíma skift. Arbeiðið er skipað soleiðis, at fólkini arbeida 14 dagar og eru so heima í 14 dagar. Asbjørn Olsen sigur, at har teir arbeida er tað er sera umráðandi at hava hotellpláss á landi í sambandi við at manningarnar verða skiftar út. Tað er ikki altið at tær sleppa við flogfari alt fyrir eitt.

Hann úthýsir ikki, at verður arbeidi til teir í nögv ár, so kann eisini koma uppá tal at taka pallarnar til lands í Føroyum til umvæling og viðliskahald. Men tað krevur eisini, at tað verður funnin olja.

Kunnu umvæla pallarnar her

Undir vitjanini í Føroyum hava tey fýra fólkini frá Transocean eisini hugt at möguligum firðum, sum kunnu hýsa stórum boripallum, og her heldur Asbjørn Olsen, at tað eru firðir, ið hava henda möguleikan.

— Vit fara at brúka féroyskar vörur og tænastur, um hetta er skilagott og um féroyski ídnaðurin er kappingarför. Eftir at hava hugt seg um fleiri staðni í landinum ivast Asbjørn Olsen ikki í, at féroysk virki fara at verða kappingarför.

Hvat viðvíkur supplyvirksemi so hoyrir tað til undantakið, at borifelagið sjálvt rekur henda partin av

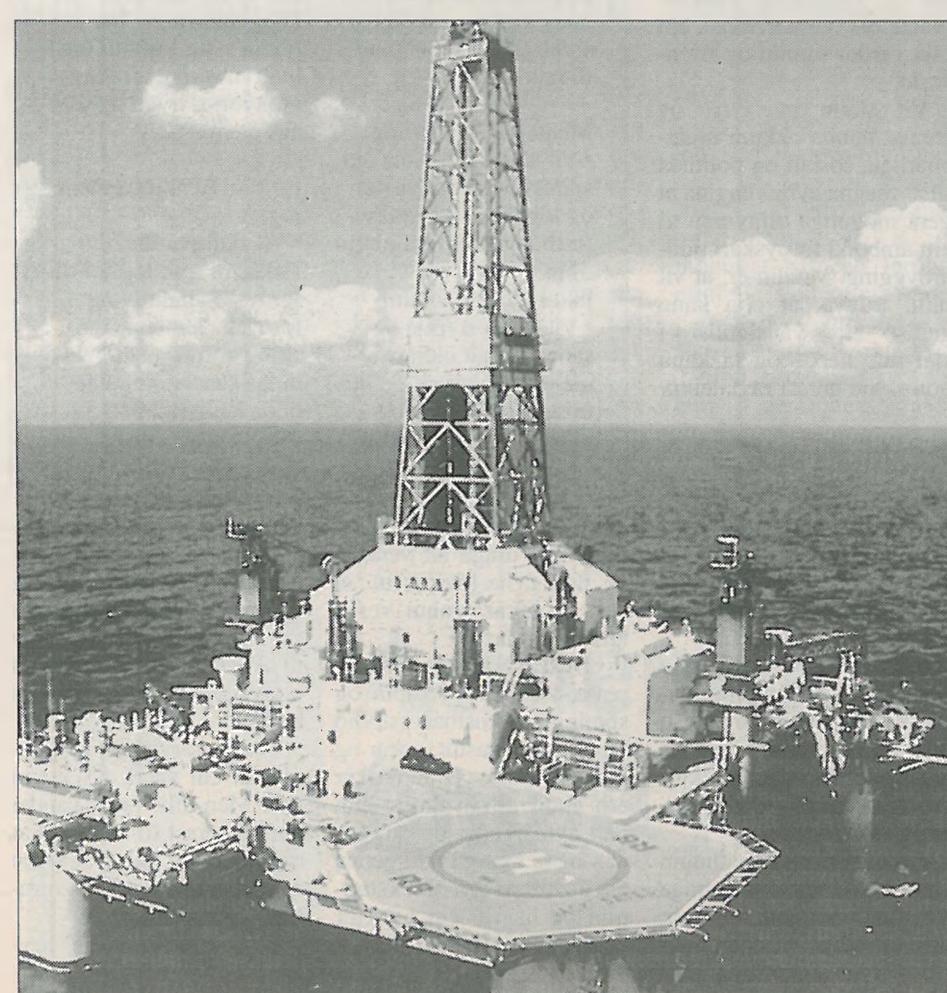
virkseminum. Transocean ger tað í onkrum fóri, har teir hava nögv virksemi. Men teir lata tað oftast vera upp til oljufelögini sjálf at taka sær av hesum.

Undir vitjanini hava Transoceanumboðini eisini hugt eftir tyrlupallum og heldur Asbjørn Olsen fyrir, at tað er eitt ynski, at tað finst ein stórr tyrlupallur í ella uttan fyrir Havnina, soleiðis at tað ber til at fá sjúklungar ella skadd fólk av pallinum og skjótt á sjúkrahús. Tað hann hugsar um er eitt landingarpláss, sum kann taka stórar tyrlur.

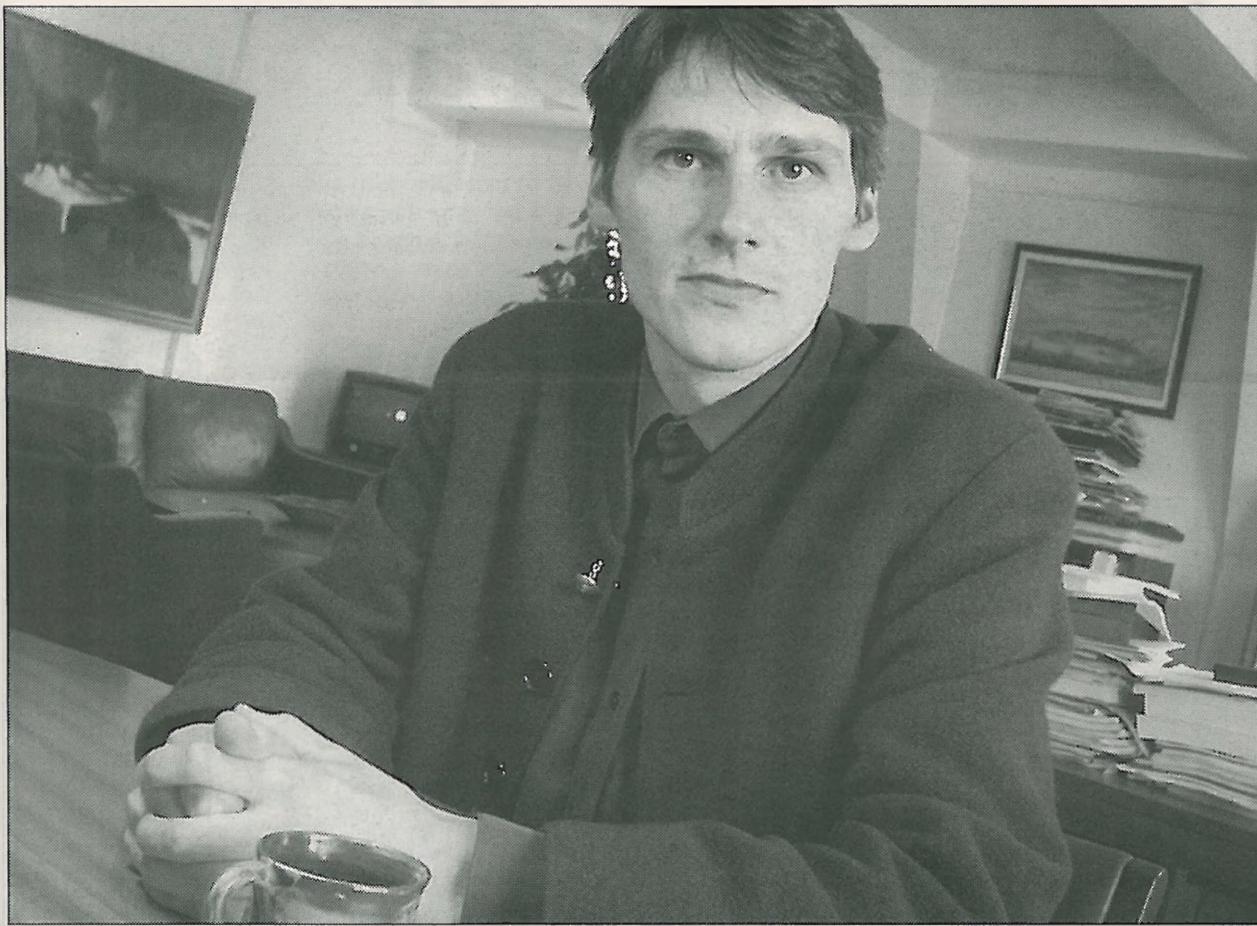
Asbjørn Olsen ivast sjálfur ikki í, at føroyingar fara at megna at byggja eina oljuvinnu upp. Hann hevur lagt til merkis, at ein sokallað »entreprenørspírit« eyðekennir føroyingar, nakað, sum man kансka ikki sær so oftani í Noregi og aðrastaðni í Norðurlendum, og tað hevur stóran týdning, tá tú skal menna eina slíka vinnu.

Undir vitjanini í Føroyum hittu umboðini fyrir Transocean m.a. formannin í Fiskimannafelagnum, tey vitjaðu á Vaktar- og Bjargartænastuni, hjá Poul Hansen, heilsølu, á Oljufyrisingini, har Eyðun Elttør var vertur. Eisini stukku tey inn á gólvíð hjá vinnu-málaráðharranum.

Høvíð var eisini at hitta umboð fyrir Eimskip. Áðrenn farið varð avstað gekk leiðin inn í Eysturoynna, har Jákup Lamhauge, bygdráðsformaður var vertur. Eisini gekk leiðin til KJ-Hydraulik á Kambsdali.

Jack Bates, sum BP hevur leigð til at bora við Føroyar næsta ár. Tað er RGB Falcon, sum Transocean er við at uppkeypa, sum eigr pallin

Ongin olja er funnin og vit skulu ikki seta okkara framtíðarvónir til oljuna. Vit skulu handla eins og ongin olja er, men fyrireika og dubba okkum eins og nögv olja er, heldur Høgni Hoydal

Olja – smyrjing til tjóðarbygging

– ikki brennievni til sjálvsökni og seráhugamál

HØGNI HOYDAL,
FORMÆÐUR
TJÓÐVELDISFLOKSINS

Oljupolitikkur er yvirhovur ein óveltur teigur í tí fóroyiska politiska bønum.

Higartil hefur gongdin ligið í sera góðum hondum hjá fyrist eini dugnaligari oljuráðleggingarnevd og síðani eini framur góðari oljufyrising. Hetta er eitt prógv um, at har vit taka ábyrgd og stýrisvölun sjálvi, vaksa vit og klára okkum framur væl á egnum beinum.

Men higartil hefur hetta við oljuni eisini verið óveru-ligt fyrir flestu fóroyingar. Nú byrjar tað veruliga at lukta av pengum og virksemi. Og nú koma teir beinhørðu politisku og vinnu-ligu dystirnir: Lokalpoliti-kkur, seráhugamál, politiskt og vinnuligt sjálvsökni. Og tað, at politikarar kappast um, hvør hefur patent uppá at verða tann einasti rætti jólamaðurin, ið vil býta út til sínar veljarar.

Abyrgdar loysi spørk

Vit hava longu sæð tað undir viðgerðini av útbjóðingar-lögini í tinginum, har upp-skot varð lagt fram frá politiskum flokki, ið ikki hevði

sum endamál tildomis at fáa oljuútgerðarhavn í Suður-oynni. Nei, endamálið var hinvegin at leita eftir ósemju-mum og fáa uppskotið felt, so flokkurin kundi spæla sjón-leikin sum einsmallur jólamaður mórvægis suðuroy-ingum frameftir.

Tað er slíkur ábyrgdar-leysur politikkur, sum er størsta ræðumyndin fyrir framtíðina: At möguligar oljuinntøkur gerast bert sum ein nýggjur blokkstuðul, sum politisku flokkarnir í Fóroyum skulu kappast um at býta út til síni seráhugamál.

Alment oljufelag

Politiskar ósemjur hava eisini tikið seg upp viðvík-jandi optið og lutteku til eitt alment, fóroyskt oljufelag.

Tjóðveldisflokkurin heldur, at tað kann gerast neyðugt at hava eitt alment oljufelag til tess at byggja upp neyðuga vitan og fórleika á økinum, um verulig olju-vinna fer at sprýrjast burtur. Tað ber til at krevja hetta í möguligum seinni útbjóðingarumfórum.

Men í lötuni ræður fyrst og fremst um, at hava greiðar linjur millum alment og privat, so vit fáa eina neyva almenna stýring av oljuvir-kseminum og tryggja flest

möguligar inntøkur til land-ið.

Optión til eitt alment olju-felag nú, hevði havt tað óv-ugtu avleiðingina. Vit hóvdur ikki kunnað sett somu krøv til skatting og framleiðslu-gjøld til landskassan og hóvdur harvið fingið minni pening til fóroysku tjóðina.

Vit hóvdur fingið eina sam-anveving millum alment og privat. Tað almenna oljufelagið hevði verið beinleiðis uppí í samtgum við tey stóru altjóða, privatu olju-felagini. Eitt alment oljufelag hevði tískil fingið stóra á-virkjan á oljupolitíkkin, men samstundis skuldi tað røkt síni sambond við privat fel-øg. Tað hevði verið minni gjøgnumskygt, og oljumála-stýrið hevði komið í tví-stóðu mórvægis einum al-mennum oljufelag.

Harvið kundi eitt alment oljufelag nú merkt, at almenna stýringin gjordist ógreiðari og vánaligari.

Vit skulu dubba okkum

Ongin olja er funnin og vit skulu ikki seta okkara fram-tíðarvónir til oljuna. Vit skulu handla eins og ongin olja er, men fyrireika og dubba okkum eins og nögv olja er.

Fyrireikingin á tí tekn-

iska, tí lögfrøðisliga og á skattakínun er väl úr hondum greidd, men nú er neyðugt at hava ein greiðan oljupolitík, ið leggur dent á öll tey viðurskifti, sum ó-beinleiðis verða ávirkað, um olja verður funnin og framleidd.

Vit skulu nú fyrst og fremst dubba okkum mentanarliga, sosialt og politiskt til at megna avbjóðingina at gera möguliga oljuvinnu til eitt amboð í fóroyskari tjóðarbygging. Vandin er, at vit blint trúga, at olja kann gerast eitt vælsignils í sjálvum sær – og tā kann hon skjótt gerast ræðuleiki.

Vandarnir og ræðumyndirnar

Vandarnir í eini möguligari oljuvinnu eru sjónskir:

- Sosialt kann oljuvinna skapa ovurstóran klassamunum millum vinnubólkarnar.

- Økismenningarliga kann enn stórra klassamunur eisini skapast millum tey ymsu plássini í landinum, har út-jaðarin longu í dag er raktur av fráflyting og lítlum, nýggjum virksemi.

- A arbeidsmarknaðinum kann oljuvinna skjótt draga alt útbúgvíði fólk at sær, meðan aðrar vinnugreinar verða fyrir láglønt og óút-búgvíði fólk.

Oljupolitíkkur Tjóðveldisfloksins

Endamálið:

Tjóðarbygging

- Olja er avmarkað og ótrygt grundarlag. Mögulig olja og oljuvirkesemi skal nýtast til tjóðarbygging, og máti styrkja samhaldsfestið, nýggja menning og ábyrgd mórvægis komandi ættarlíðum.

Amboðini:

Fólkcaræðið

Grundlógarfest ogn Fóroya fólk:

- Vit skulu grundlógarfesta, at tilfeingið er ogn Fóroya fólk og at möguligt oljuvirkesemi og oljuinntøkur, skulu nýtast allari tjóðini og øllum oyggjum okkara at gagni.

Grundlógarfest avmarking:

- Vit skulu grundlógarfesta, at skatta- og av-gjaldsinntøkur av hesum felags tilfeingi skulu í búskapargrunn til komandi ættarlíð, og at vit bert kunnu nýta renturnar til:
 - a) Ilögur í mentan, útbúgvíng og granskning
 - b) Ilögur í samferðslu- og samskiftisneti hjá øllum fóroyingum, so at øll pláss verða bundin saman innanhýsis í Fóroyum og vit fáa fyrsta floks samband til út-heimin

Sosial dubbing:

- Vit skulu grundlógartryggja eitt alment figgjáð heilsuverk og almannaverk, so øll hava somu tilboð utan mun til inntøku

Mentanarlig dubbing:

- Vit skulu fasthalda eitt spjatt bústaðarmynstur og löggeva fyrir, at tey fastbúgvandi hava rætin til jørð, ognir og lunndir á staðnum
- Vit skulu styrkja og samskipa alt okkara almenna skúlaverk, so nútímans útbúgvíng og eftirútbúgvíng á fóroy-

skum kjøli stendur øll um ungum og eldri í boði

- Vit skulu samstarva um útbúgvíng og granskning við so mong lond, sum gjørligt

Vinnulig dubbing:

- Nei til rakstrarstudning – möguligar oljupengar mugu ikki brúkast sum studningur til aðrar vinnum.

- Vit skulu leggja karmarnar fyrir nýggjum vinnum við flögum í útbúgvíng, granskning, samskiftis- og samferðslukervi

Spjáða virksemið:

- Vit skulu áleggja landspolitiskt, at oljuvirksemið verður spjatt kring landið. Einstök pláss í landinum mugu ikki gerast heft og kollrend av oljuvirkesemi – mentanarliga og figgjárliga – meðan onnur fána burtur í kappingini

- Skott millum alment og privat

- Krøv skulu setast vinnuni frá einum sterku oljumálastýri, sum tryggjar at alt verður gjøgnumskygt og at tað er fóroyiska fólkcaræðið, sum stýrir pengum og broytingum – og ikki umvent

Umhvørvis- og tilfeingisumsiting:

- Vit skulu brúka oljuvirkesemi sum eitt fyriðomi fyrir altjóða tilfeingisumsiting, har tjóðin setur krøv til umhvørvisvernd, arbeids-umhvørvi, trygd og felags gagn.

Lopfjøl til altjóða mennings:

- Vit skulu brúka oljuvirkesemi sum lopfjøl til fóroyskt vinnulífv og fóroyiska almenna umsiting at fóta sær og vinna sær virðing í altjóða kappingini.

• Vinnulívspolitiskt kann oljuvinna draga alt verandi og nýtt tænastuvirksemi at sær, so aðrar vinnur verða afturúrsigldar.

• Búskaparliga kunnu oljepengar yvirhita búskapin og spreingja kostnaðarstøðið bæði fyrir tænastur, vørur og húsamarknað. Ojuinntøkur eru undir øllum umstöðum bert avmarkaðar og ótryggar – og tær mugu ikki gerast ein útskiftari fyrir blokkstuðulin og harvið ein nýggjur koddi at sova á og berjast við.

- Mentanarliga er tað ein

ovurstóð avbjóðing at fáa nýggjar vinnuhættir, nögvu útlendska arbeidsmegi og nýggjar siðir inn í fóroyiska samfelagið. Hetta setir krøv til okkara skúlum, okkara mál og okkara mentanarlív sum heild.

- Umhvørvisliga er oljuvinnan ein vandi í sjálvum sær. Men allir hesir vandar kunnu gerast til möguleikar og menning hjá fóroyisku tjóðini, um vit reka ein veruligan oljupolitíkk.

Tjóðveldisflokkurin hevir tú sít boð uppá ein greiðan oljupolitíkk.

Oljumálið á einum vegamóti

JÓANNES EIDESGAARD
FORMAÐUR JAVNAÐARFLOKSINS

Beint fyri jól í 1992 skrivaðu Atli Dam og Poul Schlüter undir avtaluna, sum gav okkum rættin til rágrundini. Og hetta var samstundis byrjanin til ein mæguleika – byrjanin til eina nýggja byrjan.

Í semja og sátt fóru fóroykir politikkarar undir at gera neyðugu fyrireikingarnar til eina mæguleika fóroyksa oljuvinnu. Fyrst var neyðugt at fáa neyðugu lög-gávuna gjørða, soleiðis at veruligu fyrireikingarnar kundu byrja. Ein oljuráð-leggingarnevnd varð vald, samstundis sum lunnar til tað, sum vit í dag kenna sum Oljumálastýrið, vórðu lagðir.

Og semjan var eyðkennið fyri politisku handfaringina fyrstu árin. Uttan mun til hvønn flokk, menn hoyrdu til og uttan mun til, um talan var um samgongu ella andstöðu, so eyðnaðist at fáa hetta stórmál loyst úr lagdi í sátt og semju.

Og einki er at ivast í, at breiða politiska undirtókan hefur ført við sær virðing í útheimi. Vit vístu, at fóroyingar vildu, at hesin mæguleiki skuldi verða okkara. Vit fóru seriost til verka.

Men tíverri megnadí vit ikki at halda fast um breiðu semjuna. Okkum so líkt, so komu ymisk áhugamál at gera, at nú var tað knappliga samgongan, sum segði, hvussu fram skuldi farast. Oljumálið gjordist sum óll onnur mál ein vanlig togan millum flokkar og millum samgongu og andstöðu. Spell var tað.

So leingi málid var í stoypiskeiðini og undir fyrireiking, so gekk. So leingi málid ikki var ítökiligt, bar til. Mæguleikin fyrir breiðum semjum var bert var til staðar, so leingi eingi privat áhugamál lógu í oljumálinum. So titt og knapt, at nòkur privat kapitalistisk áhugamál komu við inn í oljumálið, so gingu politikkara hvør sína leið. Vit vita, hvørjir renna teirra örindir, og vit vita, hvørjir ikki gera tað.

Hvør átti dagin 17. august 2000?

17. august vórðu fyrstu loyvini til leiting og framleiðslu av kolvetni í fóroyksu undirgrundini givin á samkomu í Norðurlandslandsstýriskaður handaði loyvini. Nògv fólk var, sum vera man, komið saman bæði her heimanfrá og útlondum.

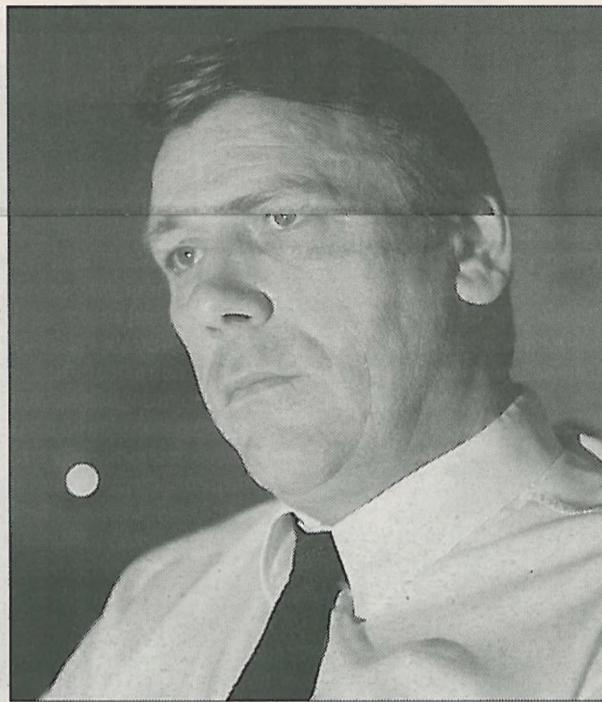
Eisini rættiliga nògvir politikkarar høvdur leitað sær niðan í Norðurlandahúsið, men vóru tó fámentir í mun til allar teir nálastrípaðu, sum umboðaðu oljufeloggini. Og hetta var eisini teirra dagur burturav. Eg kundi ikki lata vera við at hugsa um, hvussu stórus partur av hesari væklæddu samkomu mundi hugsa um, hvussu fóroyksi pallaba kundi tryggjast at fáa sum mest burtur úr hesi nýggju vinnu? Men hin vegin, var tað nú teirra uppgáva?

Søguligur var dagurin, ongin ivi um tað, men eg má siga, at tað samniliga var við blandaðum kensum, at henda lóta varð egleidd. Hetta var dagurin, tá ein meiriluti á Føroya Løgtingi lat ein veruligan almennan mæguleika gleppa okkum av hondum. Ein mæguleiki, har almenna Føroyar kundi gjörst virkin partur av einari fóroyksari oljuvinnu. Hetta var dagurin, tá almenni fóroyksi oljuflokkurin gjordist privatur.

Tvey privat – og einki alment

Gaman í, tvey fóroyksk oljufelög vóru partar av útlendskum oljusamtókum, sum fingu loyvi, men almenna Føroyar var ikki við. Fóroykskum umboðanin var latin til Atlantic Petroleum og Føroya Kolvetti, sum bæði eru privat felög, meðan felagið hjá vanliga fóroyinginum ikki var við. Sjávandi kann onkur siga, at tað er bara at bjóða seg fram sum partaeigara í hesi fóroyksku felogunum. Men partaeigarar hava nú einaferð allir tað til felags, at teir eiga pengar, sum teir hava ráð til at seta í eitt felag.

Atlantic Petroleum og Føroya Kolvetti hava gjort rætt. Tey hava tikið av ein-

um mæguleika, sum politiski meirilutin hevði givið teimum – politikkararnir høvdur tæð teimum lendið. Og privatu áhugamálini hjá áðurnevndu felogum hava ikki forðað vanliga fóroyinginum at verið við í einum almennum fóroykskum oljufelag, men 17 tingmenn hava forðað óllum fóroyingum henda mæguleika. Tá politiska hagreidigin gjordist, sum hon gjordist, so má sigast, at tað var hóast alt gleðiligt, at nòkur fá fóroysk áhugamál vóru umboðaði.

Hetta ynskti samgongan

Tað, sum eg her sipið til, er, at sjávandi skuldu vit havt tryggjað okkum við einum almennum fóroykskum oljufelag, sum skuldi havt optimón í óllum givnum loyvum.

Og jüst soleiðis ljóðaði uppskotið, sum ein minniluti í vinnunevndini skjeyt upp: »Í loyvum sambært stk. I skal landsstýriskaðurin varðaði hædd fyrir teimum strukturellu trupulleikum, sum eru í okkara samfelag. Trupulleikar, har vit frammanundan hava eina alt ov mæguligt alment fóroyksk oljufelag skal kunna fáa ein part í loyvinum (optión), sum er millum 1% og 5%.« Men hetta uppskot fekk bert 14 atkvøður (Javaðarflokkurin, Sambandsflokkurin og Miðflokkurin), meðan 17 vóru ímóti (Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Sjálvstýris-

Minnilutin mælti í hesum sambandi til, at útgerðarhavnin varð løgd í Suðuroynni, soleiðis at hesin partur av landinum fekk ein mæguleika. Oljufelögini

høvdur tikið eina slíka avgerða sum heilt náttúrliga og høvdur innrættað seg eftir tí.

Men nú er hesin spurningur latin oljufeløgunum at gera av, og sjávandi verður tænir teimum og ongum óðrum best.

Hvat gjørðu norðmenn?

Áhugavert er at siggja í bløðnum, at norsk forsætismálaráðharrin Jens Stoltenberg í røðu síni, tá hann setti oljuráðstevnuna í Stavanger m.a. segði, at fyrir 100 árum síðan var Noregi eitt fátækt land, men at farna óldin er sögan um, hvussu teir abeiddu seg burtur úr vesældóminum.

Víðari segði hann, at útlendsk pengarnir, vitamin og ráðgevingin voru neyðug. Men at teir syrgdu eisini alla tiðina fyrir, at eftirlit og eigara viðurskiftini voru á almennum hondum.

Og hetta kundi eisini verið okkara leistur, um enn í minni málistokk.

Poul Mohr nýtti eina so góða mynd við monnum undir neystavegginum í einari blaðsamrøðu. Og tað er rætt, at har nyttar ikki at standa, men nú er bara stóðan tann, at nakriz fáir eru slopnir upp í part, meðan vanligi fóroyingurin verður standandi undir neystavegginum. Ikki tí, at hann ynskti tað, men tí at ein meiriluti á tingi ynskti hann standandi undir neystavegginum.

Hyggja vit í bløðini, sum í dag skriva um hesa nýggju avbjóðing, so eru ikki longur fóroyksk politikkarar millum teir, sum úttala seg. Og orsókin er tann einfarla, at fóroyksk oljuhugamál eru ikki longur almenn, sum politikkarar skulu taka sær av. Vit hava avreitt hetta tilfeingið til tey privatu áhugamálini.

Í staðin siggja vit nú samrøður og myndir av nýggju fólkunum í fóroyksari oljuvinnu m.a. Poul Mohr, Kjartan Hoydal, Olaf Olsen og Niels Sørensen. Teir hava so teirra lögligu áhugamál at rökja, men neyvan eru tey fóksins áhugamál.

Líkt er til, at hugtakið »fólkssins ogn« fyrir sam-

gonguna hevir ein heilt annan tydning, tí stóðan í okkara fiskivinnu er uppaftur meira døpur.

Víðari perspektivir

Fóroyingar í fyrsta leiki mistu möguleikar, so er tað tó greitt, at ein munagóð oljuskattalóð fer at gevva samfelagnum inntókur, um olja verður funnin. Tá er tað umráðandi, at vit politikkarar taka skilagðar avgerðir um, hvussu hesar inntókur skulu handfarast.

Líkt er til, at tað fer at bera til, at vit kunnu vinna eina breiða politiska semju um, at hesar inntókur veruliga verða skynsamt nýttar.

At vit fyrst og fremst gera okkum búskaparliga sjálvbjargnar fult og heilt, at vit virðiliða gjalda fyrir tær tænastur, aðrir gera okkara vegna, at vit framhaldandi útbyggja samfelagid og tess tænastur, og at vit tryggja okkara eftirkomarum teirra part av hesum ágðoa.

Men samstundis verður tað ein sera krevjandi politisk avbjóðing at skipa so fyrir, at okkara samfelag ikki missir seg burtur í hesi nýggju vinnu. At okkara høvuðsvinna framhaldandi fær umstøður, har vitan og fórtleiki kann trúvast og styrkja, tí tað kemur aftur tann dagur, at henda verður álitið.

Og á annan hátt, at vit skipa so fyrir, at árinið frá hesi nýggju vinnu ikki kollrennur tað, sum annars er eyðkenni fyrir hetta samfelagid. At vit ikki sum áskoðarar síggja fóroyksk virði og fóroyksk sereyðkenni fara í söguna. Tí verður høvuðsetningurin hjá okkum politikkarum at bera so í bandi, at henda nýggja vinna fær so lítlá negativa ávirkan á okkara umhvørvíð, mentan, vinnu, arbeiðsumstøður og búskap sum gjørligt. Hetta seinasta er í sjálvum sær ein risaavbjóðing.

Stutt sagt, at fáa sum mest burturur, uttan at vinnan kollsigtur okkum verandi samfelag. Vónandi fer tóðin at vísa, at fóroyksk politikkarar fara at megna at standa saman um hesa avbjóðing.

Almennu Føroyar kundu fingið nògv meira burturúr

EDMUND JOENSEN
FORMAÐUR
SAMBANDSFLOKSINS

Um landsstýrið hevði kravt eitt borið alment oljufelag, ella optión við í óllum loyv-

unum, høvdur almennu Føroyar fingið nògv meira burturúr. Stóri áhugin fyrir Før-

oyaðkinum prógvat hetta. Politiska uppgávan í oljufeloggini er sjálvsagt at

finna fram til, hvussu Før-

framhald á síðu 38

Áttu eisini at borað í basaltinum

Tað kann blíva torfört at fáa oljufelög at luttaka í eini 2. útbjóðing við Førmyndugleikar ikki hava kravt av felógunum, sum hava fingeð leitiloyvi, eisini at bora brunnar uttan fyri Gulløkið heldur Chris Kernick, geofysikari hjá Texaco, sum nú er farin til heitari umhvørvi at arbeiða

JAN MÜLLER

Hetta er helst nakað, sum fóroyingar eisini mugu venja seg við – og fyri tað útlendsk oljufolk í Føroyum – at oljuvinnan ber í sær eins stór vónbrot sum tað óvugta. Og tað hevur Chris Kernick hjá amerikanska oljufelagnum Texaco fingeð at kenna á egnun kroppi.

Herfyri lat felagið upp skrivstovu í Havn, eftir at tað hevdi sökt um loyvi at leita eftir olju og gassi í fóroysku undirgrundini. Felagið, sum hevur verið virkið her síðani miðskeiðis í 90-unum, hevur verið gjøgnum fleiri brotingar og avbjóðingar á Føroyaðkinum, uppá gott og ilt. Eitt skifti var kenda oljufelagið Arco við í bólkinum saman við Texaco, Conoco og Murphrey. Síðani Arco varð uppkaupt av BP hevur Texaco staðið á odda fyrir bólkinum.

Hóast felagið alla tíðina hevur vitað av, at ikki allir umsókjarnar fóru at fáa loyvi í 1. fóroysku útbjóðingini, so man felagið og manning tess kortini hava havt stóra tiltrúgv til, at tað för at fáa eitt loyvi. Ja so stóra, at Chris, sum hevur arbeitt sum geofysikari hjá felagnum í mong ar, gjordi av at búseta seg í Føroyum saman við konu síni. Tey leigaðu hús í Leynum við tí vón, at tey helst skuldu vera her í mong ar.

Men mongum brestir ætlan – eisini útlendskum oljhjúm í Føroyum. 17. august fekk Texaco at vita, at tað einki loyvi fekk. Tað var rætt og slætt ikki kappingarført við hinum umsókjarnar, sum eftir óllum at döma hevdu betri boð.

Hetta kom sum ein skelkur fyri Chris, sum hevdi fingeð fast undir fótum bæði í nýggja bústaðnum í Leyn-

Chris Kernick helt seg hava fingeð fótin fastan í Føroyum, men so var ikki. Nú er hann farin til Nigeria at arbeiða

um og á nýggju og snotuligu skrivstovuni á Bryggubakka í Havn. Konan og hann hóvdur tá longu gjört seg út til fóroyska veturin og til at vera »fóroyingar«.

– Vit hóvdur tá vitjað og gingið í nærum óllum oyggjum og vóru við at fella til her, tá ringu boðini komu. Nú gongur leiðin so til heitari leiðir, Nigeria, har Chris skal arbeiða í nakrar mánadír, áðrenn leiðin gongur til Houston í Texas sigur ein heldur vónbrotin Chris Kernick.

Hansara persónliga hugsan

Men hvat kann hann so siga um komandi leitingina og vónirmar til at finna olju, og hvat heldur hann um alt tað arbeiði, sum er gjort higartil! Chris ger púra greitt, at tað hann hevur at siga blaðnum er fyri eigna roknинг.

Chris Kernick viðgongur, at teir vóru ikki nóg góðir, nái tó teir ikki fingu nakað loyvi. Kortini undrar tað hann ikki sört, at bólkurin, sum hevði eitt so gott boð og sum var so væl »forankráður» í fóroyska umhvørvinum longu við skrivstovu, fólk og útgerð, ikki var millum tey, sum fingu loyvi. – Eg haldi, at tilboðið hjá bólkinum var rættilig gott, ikki minst sæd við fóroyskum eygum, men so skal eg eisini siga, at eg veit ikki, hvat hini felögini hava boðið.

Hann er tó fegin um, at

tað verða boraðir 8 brunnar, og hann ynskir hinum fyrirstöðufelógunum (operatörum) góða eydnu. – Men persónliga haldi eg, at tað er eitt sindur spell, at allir brunnarnir í 1. útbjóðing verða boraðir bara í tí mest áhugaverda ókinum, sum liggar uppat longu kendum oljuókjum í bretskum umrádi. Tað, sum fer at vera av teimum stóru avbjóðingu um ókinum í komandi leiting, er at síggja brunnar verða boraðir utan fyri tað sokallaða Jude-bassengið. (Hetta er tann lagdin, har teir 8 brunnar í 1. útbjóðing verða boraðir, og tann lagdin, sum gongur frá brestkum óki við oljufeltunum Foinaven og Schiehallion og víðari inn á fóroyskt óki. Hetta er eisini tað, sum verður kallað landssynningshornið ella Gullteigarnir á fóroyska landgrunninum, blaðm.)

Óheppið fyri 2. útbjóðing

– Mær hevði persónliga dám best – tí tað hevði gagnað Føroyum uppá longri sikt – um onkur brunnar bleiv boraður sum partur av seks ára loyvunum – uttan fyri tey bestu ókiní tvs. har vit finna basalt. Eg haldi tað er óheppið fyri eina aðru útbjóðing, tí nú er alt tað besta ókið boðið út. Framtíðar avbjóðingin verður nettupp at fáa oljufelögini áhugað í at bora í tí sera stóra partin av 1. útbjóðing, sum í lötuni er minni áhugaverdur orsakad av basalt-

inum. (Sosialurin hevur skilt, at Texaco í sínun boði hevði bjóðað sær til at bora ein brunna í basaltókinum uttan fyri Gullhornið, men hetta var so ikki nokk til eisini at fáa part av tí góða ókinum, blaðm.)

Chris Kernick heldur, at tað í framtíðini kann blíva torfört at yvirtala og sannföra oljufelög um at bora í tí minni attraktiva ókinum, tvs. ókjum við hógum våga, um allir teir bestu bitarnir við minni våga longu eru farnir. Hann heldur persónliga, at fóroyingar í 1. útbjóðing áttu at gjort sær greitt, um tað ikki hevði verið rætt at kravt av loyvishavarunum, afturfyri at fáa part í góðu ókjum við lágum våga, at teir eisini bundu seg til at bora í tí meira vágiliga ókinum inni á sjálvum basaltinum.

Sosialurin skilur, at onkur av felögum í sínun arbeidsskráum ætla at gera seismiskar kanningar í basaltókjum. Chris Kernick ynskir teimum góða eydnu við tí. Hann heldur tó, at tað kann ikki undirstrikast nóg nái, hvussu stóran týdning tað hevur fyri framtíðar leiting í basaltókinum, at nakað ítökiligt verður gjort longu nái fyri at vísa hesum ókjum ans. Tvs. at uppgávan hjá fóroyiskum myndugleikum átti at verið at fáa oljufelögini at ásanna, at tað sum partur av teirra góðu loyvum eisini er neydugt at loysa upp fyri tí so nái umrødda basaltkútum.

Kundu tvingað felögini

– Er tú kløkkur av, at myndugleikarnir her ikki hava tengt boring í basalti saman við loyvunum í teimum góðu ókjum?

– Tað mugu myndugleikarnir gera av. Teir hava sett sær fyri at fáa so nái var brunnar boraðar í tí góða ókinum sum gjørligt longu nái, fyri harvið at ókja um möguleikan fyri at gera eitt fund skjótt. Tað er sjálvandi í lagi, men tað er kanská eisini óheppið, at man ikki hevur alagt teimum at bora í basaltinum eisini, tí nettuup í hesum umfarinum hevði tað kanská verið lættari at tvingað felögini til tað. Sum sagt fer tað at vera torførari í framtíðini, men tað er so upp til fóroysku myndugleikarnar.

Upptá fyrispurning um ein turur brunur í basaltinum ikki hevði kunnað verið ein negativ reklama fyri eina komandi útbjóðing sigur Chris, at tað er ein möguleiki. Borar tú á skeivum stað í einum nýggjum óki, so kann tað fáa oljufelögini at taka seg aftur. Men kortini vil slikur brunur vera gott kallibreringspunkt.

Sjálvur ivast Chris nái í, um tað komandi 10-15 árin fer at eydnast oljufelögum við seismikki og óðrum kanningum at síggja nái væl undir basaltið fyri at kunna siga, hvat grótslag er har. Tú mást bora nakrar brunnar og tað verður so tann stóra avbjóðingin.

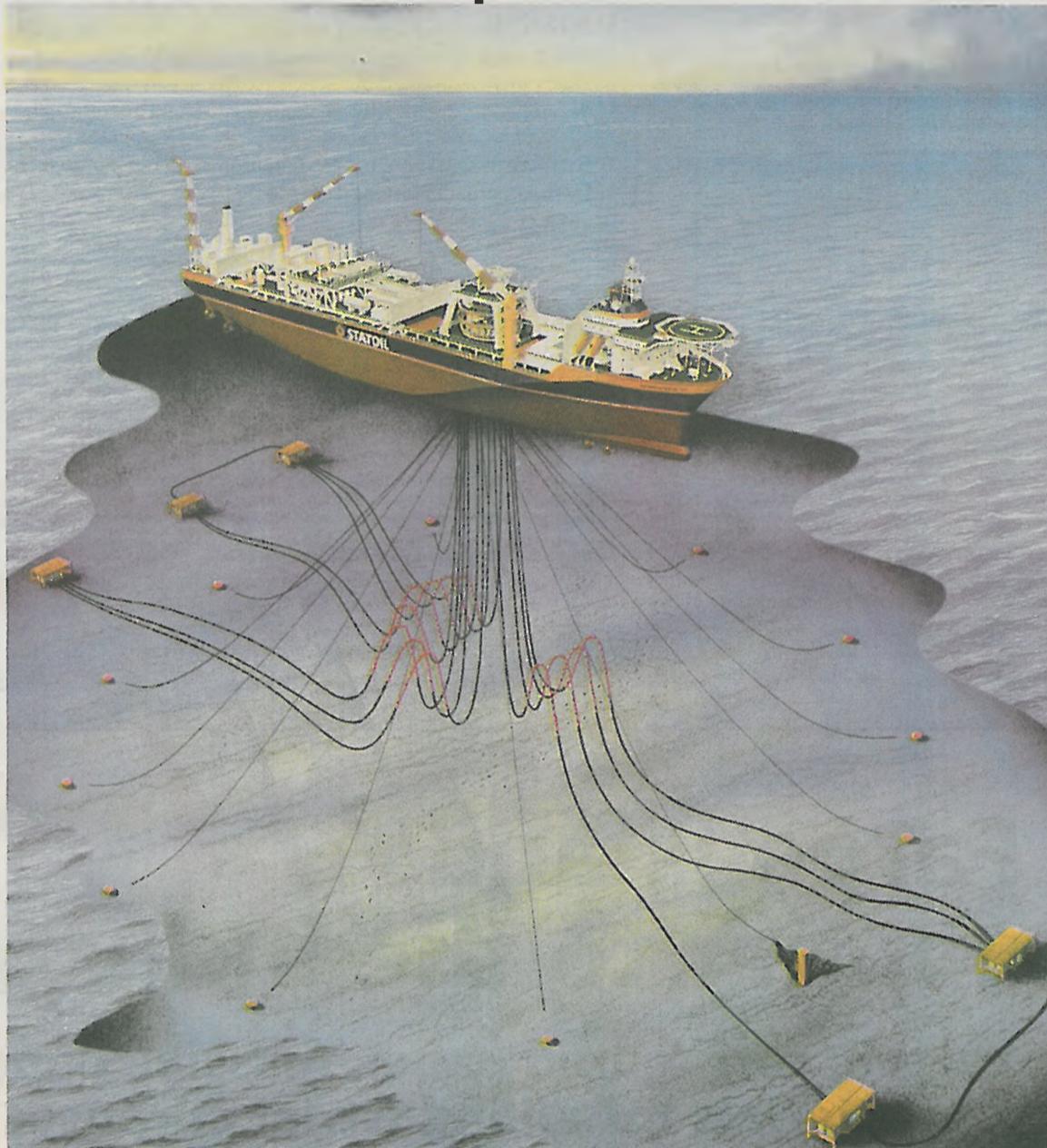
Tekniskt arbeiði í Føroyum

Uppá fyrispurning hvussu tað ber til, at Texaco satsaði so nái uppá at gera part av sjálvum telduarbeiðinum í sambandi við komandi leiting í Føroyum sigur Chris Kernick, at hetta er so matin sum Texaco arbeiðir uppá. Hann heldur ikki tað er lögið at lata skrivstovu upp, áðrenn man fær eitt loyvi. Hetta varð gjort fyri at vera heilt klárir at fara í gongd beinanvegin og ikki at skula brúka náiða tóð eftir loyvisgevingina til at leita eftir hóolum o.l. Rættilig vanligt fyri eitt felag sum Texaco. Eisini gott fyri fólkini, at vit kundu koma um summaríð, venja seg við umstøðurnar og veðurlagið, áðrenn veturin kemur.

Áðrenn skrivstovan stongdi herfyri arbeiddi ein fóroyiskur jarðfrøðislesandi á skrivstovuni. – Eg dugi at síggja, at tit hava sera dugnalig og skilagóð ung fólk, sum kunnu arbeiða í hesi vinnu, og tí haldi eg eisini tað er umráðandi, at vit sum oljufelag læra tey upp her á staðnum, soleiðis at ein stórun partur av tí týðandi, tókniliða arbeidiðum, sum verður gjort í sambandi við eina boring, eisini kann verða gjort í fóroyiskum umhvørvi, og soleiðis at tit longu nái byrja at venja tykkum til henda náiða veruleikan. Sjálv-

Statoil

- expertise in the North Atlantic

Production and cargo ship in the Norne Area in Northern Norway with sub-sea units producing 200.000 barrels a day

For several years STATOIL has been supplying goods and services in the Faroe Islands, both on and offshore.

STATOIL is also one of the foremost exploration and production companies on the North-western Atlantic Margin, including the Faroes Offshore Sector.

With the Faroe Islands entering the offshore industry, we will be providing expertise here too. STATOIL has been awarded two licences in the Faroes First Licensing Round.

Other members of the Statoil groups in these Licences are Phillips Petroleum Europe Exploration Limited, Enterprise Oil Exploration Limited, Veba Oil and Gas Faroes GmbH, and Anadarko Faroes Company.

DANIA

LAW FIRM

DANIA Law Firm's distinctive mark is advice and assistance in business law. We deliver legal and commercial solutions – domestically and internationally.

In addition to an office in Tórshavn, the Faroe Islands, that provides legal services, DANIA crosses the Belt in Denmark with offices in Copenhagen and Svendborg (in Funen) – and we are established in Nuuk (Greenland) and in Moscow, Russia.

Approximately 90 persons – including 38 lawyers – are at your disposal in order to meet the challenges you present. DANIA's legal staff is able to work in one or

more of the following languages: Faroese, Danish, Swedish, English, Russian, German, French, Italian, Estonian, Latvian and Lithuanian.

Headed by partner, attorney-at-law and assistant professor at the University of Copenhagen, Mr. Jóhannus Egholm Hansen, and supported by the large international law firm, CMS Cameron McKenna, an important expertise area for DANIA is the Faroese Tax Law. Further, headed by Copenhagen based partner, Mr. Thomas Salicath, assistance in Russian and Baltic legal and commercial matters is a major expertise of DANIA Law Firm.

DANIA Law Firm can be contacted by e-mail – info@dania-law.dk – and we are to be found on the following addresses:

Denmark:

Bredgade 49
P.O. Box 9004
Copenhagen
Tel. (+45) 33 17 99 00
Fax (+45) 33 17 99 01

Faroe Islands:

Der Gule Pakhus
Havnepladsen 3
Svendborg
Tel. (+45) 62 21 20 10
Fax (+45) 62 21 75 50

Greenland:

Tinghúsegvur 14
FO-100 Tórshavn
Faroe Islands
Tel. (+298) 35 99 00
Fax (+298) 35 99 01

Russia:

Fjeldvej 16
3900 Nuuk/Godthåb
Greenland
Tel. (+299) 32 13 70
Fax (+299) 32 41 17

Malaya Dmitrovka 8-2
103006 Moscow
Russia
Tel. (+7) 095 299 43 05
Fax (+7) 095 299 02 66

cameron mckenna

CMS Cameron McKenna

Committed to the oil industry

At CMS Cameron McKenna we're committed to providing the oil industry with a range of relevant, tailored legal services - on an international level. That's why we opened our specialist practice in Aberdeen almost a decade ago. And it's why we continue to build our international presence.

For more information on CMS Cameron McKenna's track record and services, contact **Penelope Warne** on 01224 622002 or visit our website: www.cmck.com

CMS Cameron McKenna
Migvie House
North Silver Street
Aberdeen AB10 1RJ

Telephone: 01224 622002
Fax: 01224 622066 / 01224 621764

CMS offices and associated offices worldwide: Berlin, Brussels, London, Utrecht, Vienna, Zürich, Aberdeen, Almaty, Amsterdam, Arnhem, Beijing, Bratislava, Bristol, Bucharest, Budapest, Cape Town, Chemnitz, Dresden, Düsseldorf, Frankfurt, Hamburg, Hilversum, Hong Kong, Johannesburg, Leipzig, Moscow, Munich, Prague, Singapore, Stuttgart, Tashkent, Toronto, Warsaw and Washington DC.

(cms)

TRANSNATIONAL LEGAL SERVICES

Faroe Islands' largest supplier to the industry

Packaging from carton, corrugated paper, massive paper, plastic and other materials for all industrial purposes.

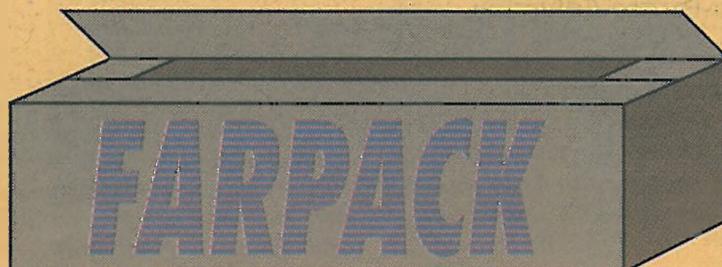
We also supply:

**Plastic products • Packaging equipment • Machines • Fork-lifts
Working clothes • Safety equipment • Knives • Admixtures • Sacks
Pallets • Detergents/Cleaning**

We offer advice in design on packaging materials

...off course to the best price!!!

P/f Farpak was founded in 1994 by some of the largest companies in the Faroese fishing industry, and we are the largest supplier of packaging materials etc. to the industry in the Faroe Islands. We are in the process of obtaining ISO-9000:2000 approval in October/November 2000. We are situated in good rented facilities in Tórshavn, and our staff are at your disposal 24 hours a-day all year round. We are able to take care of all your requirements, such as customs clearances, warehousing and logistics.

Staravegur 5 • P.O. Box 3099
FO-110 Tórshavn
Telefon 35 30 00
Fax 35 30 10
E-mail: farpak@farpak.com
www.farpak.com

WE'RE NUMBER ONE

In the world of offshore drilling, one drilling contractor is clearly No. 1. That company is Transocean Sedco Forex Inc.

We achieved this position by accomplishing several notable "firsts" including:

- The first jackup drilling rig
- The first self-propelled jackup
- The first dynamically positioned drillship
- The first dynamically positioned semisubmersible
- The first fourth-generation semisubmersible
- The first deepwater semisubmersible with patented Tri-Act derrick
- The first deepwater drillship with patented dual-activity drilling

And that doesn't even include the first jackup to drill year-round in the North Sea, the first rig to drill year-round in the Barents Sea, and the first year-round semisubmersible for drilling in more than 4,000 feet of water in the North Sea west of the Shetland Islands.

With credentials like that we can do more than just say we're No. 1. We can prove it.

**Transocean
SedcoForex**
www.deepwater.com

TRANSOCEAN SEDCO FOREX: WE'RE NEVER OUT OF OUR DEPTH.

framhald av síðu 33

oya fólk samanlagt fær mest burturúr.

Sjálv oljutilgongdin kann býtast í tveir partar. Fyri parturin er spurningurin um undirgrundarmarkið og seinni parturin er fyrireikningin til sjálva oljuvinnuna.

Undirgrundarmarkið

Tað tók sum kunnugt umleið 20 ár at fáa undirgrundarmarkið uppá pláss. Stutt kann um tað sigast, at tolið og treisknið, sum eyðkendi fóroykar politikarar hesi nögvu ár, var tað sum gjørdi útslagið. Tó slepti landsstýrið til optimalu loysnini á gáttini, og skrivaði undir endaliga.

Fongurin kundi verið stórra, men farið er farið. Í slíkum málum vendist ikki aftur.

Ottin hjá landsstýrinum fyri at málið endaði í Haag og sjónarmið sum at tolið

hjá oljufelögum at luttaka í oljuvinnu við Føroyar var við at verða uppi, gjørdi at landsstýrið boygdi seg.

Eftirtíðin hevur prógrað tað óvugta. Umbod fyri bretsku stjórnina hava sagt alment, at bretská stjórnin fyri fleiri árum síðani hevdi slept ætlanini um dómstóla-avgjerð.

Hin parturin (áhugin hjá oljufelögnum) hevur verið vaksandi og í samsvar við oljuprísin á heimsmarknaðinum, sum er vaksin stóðugt.

Hetta kom eisini tydliga til sjónðar, tá ið oljufelög sum Texaco-bólkurin og Hydro-bólkurin ikki komu uppí part og máttu fara avstaðaftur við ongum.

Alt í alt, so helt mettingin ikki, dirvið sveik og politiska nösin, almenna Føroya vegna, var ikki nóg góð.

Fyreiking til oljuvinnuna

Hin parturin (fyreiking til oljuvinnuna) má sigast at

vera väl og professionelt fyrireikaður av embætisfólk. Avgerðin frá politiskari síðu, fyri nögvum árum síðani, at játtá pening í krepputiðum, og seta á stovn oljufyrising, langt áðrenn tað veruliga sjónligt gjørdist aktuelt, má sigast at vera hóvuðsorsókin til, at væl er komið burturúr. Nögvir pengar eru játtádir hesi árini og eru teir ein góð og hent fløga fyri samfelagid.

Allir tættir voru eisini tikni við, tá ið henda samgongan tok yvir oljumál. Ikki bara var alment oljufelag umrøtt í alitinum frá oljuráðleggingarnevndini, men undanfarna landsstýrið lat eisini gera serligt álit hesum viðvikjandi, við tí fóstu ætlan fyri eyga, at almennu Føroyar skuldum tryggja sær rættin til borin felög ella optið í øllum loyvum innan fóroyka landgrundarmarkið.

Núsitandi landsstýri gav eftir fyri trýsti frá vinnuni

sjálvari og slepti tí týdning-armesta partinum, sum skuldi tryggja almennu Føroyum luttøku, ágða, innlit og kunnleika, bæði beinleiðis og óbeinleiðis í oljuvinnuna. Hetta fer tí at verða ein av hóvuðsuppgávunum hjá komandi politikarum at fáa framt.

Samfelagslig atlit

Tey atlit sum politisku myndugleikarnir mugu taka í eini komandi aktivari oljuvinnu, eru nögv og krevjandi, og mugu sjálvandi byggja á samfelagsliga-, vinnumliga-, fíggjartíðiga-, skattliga- og umhvørvisliga vitan.

Henda vitan og kunnleiki var tungvigandi til stóðutakanina hjá undanfarna landsstýri, sum legði dent á, at sita við borðið, har sum stóru avgerðinar verða tikkar.

Tað sigur seg sjálv, at ígjönum slík umbod hóvdum almennu Føroyar fingið

bestu vitan og kunnleika um, hvussu ein positiv menning, fyri bæði fóroyiska samfelagið og oljufelagini kundi verið framd. Eisini hevdi hetta verið við til at fyribrygt negativum avleiðingum av eini oljuvinnu.

Sitandi landsstýri tók ikki henda partin við, og ásannast má, at sera trupult verður hjá einum komandi landsstýri at fylgja við, bæði vinnuliga, skattliga og umhvørvisliga.

Føroyar koma av somu

orsök at halta meira og meira aftur út, uttan neyðuga innliðum krevst, fyri at fylgja við í menningini og teimum árinum, sum henda hevur á samfelagið Føroyar.

Sjálvandi verður tann samlaði samfelagsmissurin í longdini eisini tilsvarandi stórum.

Oljuvinnan verður ynskt vælkomin, til frama fyri tey sum beinleiðis luttaka og samfelagið Føroyar.

Lesið SOSIALIN -tað loysir seg

For every situation you can think of and some you can't...

benefits from hard work and skill

Throughout the ages the Faroese have faced the challenges of the seven seas. Through calm and storm they have fished and carried freight between the lands.

Our company has drawn on this valuable experience in order to serve not only the fishing industry but the offshore industry as well. We supply ships, crews and services for oil, seismic, cable and pipe laying companies, as well as for environmental studies and training purposes.

FO-420 Hósvík, tel + 298 42 25 03, fax + 298 42 23 83
Faroe Islands, www.thor.fo, thor@post.olivant.fo

P/F THOR

With our versatile fleet and resources, which include ships and crews in addition to our own, we are able to provide for your precise needs.

So whatever or wherever your needs are, contact us, we'll be ready.

El-SERVICE

FO-480 Skála, Faroe Islands
Tel.: +298 44 16 00 Fax: +298 44 16 26
e-mail: elservice@el-service.fo

El-Service Ltd. is a total supplier of complete electrical packages for the marine industry

☐ Consultancy and Advice	☐ Installation and Commissioning
☐ Technical Assistance	☐ Customised Systems
☐ Worldwide Service	☐ Remote Service

Among the products from our ISO 9001 approved production division are:

☐ Main Switchboards	☐ Distributions	☐ Electrical Starters
☐ General Alarm Systems	☐ Engine Telegraphs	☐ Dead Man Alarms
☐ Fire Alarm Systems	☐ Automatic Control Units	

Construction and Production of Electrical Switchboards

DNV

Certified firm according to
ISO 9001
by
Det Norske Veritas
DNV

Atlanticon

ráðgevur fyritókum í at gera og seta í verk skipanir innan:

- HHACP
- Góðskustýring
- Umhvørvisstýring
- Heilsu og trygd

Set teg í samband við okkum, um tú vilt hava eina einfalda skipan, sum er skraddaraseymað til tína fyritóku.

Aðrar tænastur, ið Atlanticon veitir, sí okkara heimasíðu www.atlanticon.fo

Atlanticon

Bryggjubakki 4, tel 319685, fax 319185
Postboks 1043, 110 Tórshavn
e-mail: atlanticon@post.olivant.fo

solar

SOLAR OFFSHORE

**The greatest electrical wholesale company
in The Faroes**

"You name it - we've got it"

Solar Offshore • Brekkutún 2 • Hoyvík • FO 110 Tórshavn • Faroe Islands • Tel. 35 79 33 • Fax 31 78 90 • E-mail: solar_fo@post.olivant.fo

Statoil raðfestir Føroyar høgt

Føroyski landgrunnurin er eitt av teimum økjunum, har Statoil sær stórar møgu-lekar og fyritókan fer at gera sitt ítarsta til at hjálpa føroyingum at finna olju og gass sigur Olav Fjell, oddamaður í Statoil

JAN MÜLLER

Eitt tann i tyuningarmesti »posturin« í Noregi eftir sjálvan forsætisráðharran man vera oddamaðurin í Statoil, almenna oljufelagnum, sum nú eisini hevur fngið fótin fastan á føroyska landgrunninum. Maðurin eitur Olav Fjell. Sosialurin hitti hann í sambandi altjóða oljumessuna í Stavanger herfyri. Saman við øðrum framstandandi vinnulívsmannon var hann boðin til dögurða hjá eini til mest mágvandi kvinnuni í Noregi, einkjuna eftir stóreiðaran og vinnulívsmannin Smedvig. Nora Smedvig, sum er 80 ára gomul, hevdi eisini boðið tweimum føroyingum við til samkomuna í heimi sínum, ið liggar mitt í Stavanger. Teir voru Poul Mohr, stjóri á Tórshavnar Skipasmiðju og Leivur Hansen, býrásformanni.

Á samkomuni varð tosað um oljuvinnuna og um tað, sum nú stendur fyri frammian í Føroyum. Nora Smedvig, sum í fjør vitjaði í Føroyum, hevur alt gott at bera føroyingum og Føroyum. Hon sigur í stuttari viðmerking til komandi »oljuævintýrið«: »Vær jer selv.« Hon er sum heild sera fegin um útvikingin í Noregi og her ikki minst Stavanger. Sjálv ivast hon ikki í, at oljan, verður hon funnin, fer at vera góð fyri Føroyar, men hon minnir samtíðis á týndingin at varðveita sín eyðekenni og sína mentan.

Hóast tiðin er knöpp og

stjórin í mest týðandi vinnulívsvyrítokuni í Noregi hevur til hennar sær kortini stundir at tosa við ein føroyskan blaðmann. Og tað hevur sjálvandi eisini sína góðu orsók. Statoil er nevniliða við í komandi leiting við Føroyar og stendur tað á odda fyri einum av bólkumum, sum hava fngið loyvi.

Sera fegnir um áltið

– Eg kann ikki siga annað enn, at vit eru sera fegnir um tað álit, sum føroyskir myndugleikar hava víst okkum. Eg kann bert lova føroyingum, at vit skulu gera okkara besta fyri at finna ta olju og tað gassið, sum möguliga finst í undirgrundini.

Olav Fjell víssir á, at Statoil hevur eina sera góða stóðu á norska landgrunninum. – Vit eru eisini virknir aðrastaðni í heiminum, men eg haldi tað er serliga hugaligt, at vit hava fngið loyvi til at leita fyri eitt bróðurfólk, næstan í heimligum sjógví.

Statoil-stjórin leggur sama týdning í Føroyaøkið sum eitt nú stjórin í BP ger tað, ná hann herfyri úttalaði seg um, at BP raðfести Føroyaøkið sum nýtt leitiðki sum eitt tað fremsta í heiminum. – Føroyar eru av stórum týdningi fyri Statoil. Tað er eitt av teimum økjum uttan fyri okkara eigna, har vit veruliga satsta tungt.

Hvat viðvíkur vónunum til at gera olju og gassfund

Olav Fjell her saman við Noru Smedvig og Poul Mohr, stjóra

Mynd: Jan Müller

við Føroyar sigur Olav Fjell, at seismisku kanningarnar eru sera lovandi. Tær eru orsókin til, at teir ætla sær at bora. Men einki kann sigast um mögulig fund fyrr enn tað er borað.

Vit spurdur Olav Fjell, hvat Statoil kann gera fyri at »hjálpa« Føroyum, so tað sleppur væl frá einum so kollvertandi útvikingi, sum ein oljuíðnaður vil vera!

– Vit vilja bjóða tykkum allar okkara roydni og vitan. Óll lond mugu leggja sín eigna politikk til rættis á einum sjálvstøðugum grundarlag, men vit vóna sjálvandi, at tit í Føroyum kunnu heinta nakað av íblástri frá okkum í Noregi.

Nú hitt norska oljufelagið, Norsk Hydro ikki verður við í 1. útbjóðing, sigur

Statoil stjórin, at Norsk Hydro er eitt sera dugnalig fyritóka, sum teir bæði samstarva væl við og kappast í móti. – Hesa ferðina voru vit teir hepnu.

Fáið góða hugskot úr Noregi

– Hvørji ráð kanst tú annars gevæ föroyiskum myndugleikum og idnaðinum í sambandi við komandi oljutøggongina og hvussu heldur tú okkara politikarar eiga at fyrihalda seg fyri hesum útvikingi?

– Eg skal vera sera varin við at gevæ ráð til myndugleikarnar. Vóni at teir kunnu fáa nökur góða hugskot úr Noregi. Eg eri vísur í, at okkara myndugleikar fegnir vilja lata føroyingar fáa lut í

sínum royndum.

– I Føroyum hava vit einki alment oljufelag og vit hava heldur ikki tikið optið í loyvunum. Heldur tú tað vera rætta avgerð havandi norsku royndirnar í huga?

– I Noregi hava vit havt stóra gleði av at stovnseta eitt alment oljufelag og brúka tað sum eitt av amboðunum til at seta á stovn ein olju- og gassíðnað í Noregi.

Men aftur – vit skulu vera varni við at draga paralellin ov langt. Tað, sum virkar væl í einum landi, nýtist ikki at verða eins valeyða ella eignað í einum øðrum.

Oljan góð fyri Norra

Olav Fjell víssir annars á, at

oljan hevur hatt alstóran týdning fyri Noreg, bæði fyri vælferðargongdina og fyri menningina av eini nýggjari vinnu. – Vit hava fngið bæði pengar og kompetancu og hava ikki fngið teir trupuleikar, sum mong onnur lond hava liðið undir.

Vit spurdur at enda, hvat stjórin í Statoil heldur upp uppskotið at londini í Ut-norði, sum hava olju, skulu brúka ein part av oljuinteknum til at menna alt økið!

– Noreg hevur bygt upp ein oljugrinn, sum skal tryggja virðini til komandi ættarlið. So eg haldi tað er einfaldari at menna slíkar grunnar hvør sær heldur enn at hava ein grunn, sum er felags fyri fleiri tjóðir.

Førleikamenning gjøgnum altjóða samstarv

KENNETH RASMUSSEN
P/F EL-SERVICE
FRÁLANDAEILDIN

El-Service hevur seinastu árin fyrireikað seg til avbjóðingarnar í oljuvinnuni. Hesar fyrireikingar hava fyrst og fremst verið gjørðar við at betra og menna verandi virksemið. Á henda hátt er dygdin og tænastustöðið í dagliga arbeidinum so líðandi vorðin betri. El-Service hevur staðfest, at tað er týdningarmikið at halda fast um verandi arbeidsøki, soleiðis at oljuvinnan ikki fer at taka alla arbeidsorkuna, men verður ein vinnugrein, ið sum frá

líður kemur styrkja felagið í kappingini við tey stóru altjóða felögini.

Størsta uppgávan á leiðini hevur verið at fngið altjóða góðkent góðskuprógv fyri konstruktiún og framleiðslu av el-talvum. Ein ISO 9001-góðkenning krevur drúgva fyrirekking og at peningur og arbeidsorka verður sett av til endamáli. Síðan framleiðsludeildin fekk góðkenningina, er avgerð tilkin um at miða ímóti, at hinur deildirnar verður góðkendar.

Hjá El-Service starvast í løtuni 35 fólk. Ein stórun partur av fólkunum er knyttur at utanlandsdeildini,

meðan hini arbeiða á framleiðslu-, innleggjara- og frálandadeildunum.

Síðan 1995 hevur El-Service, saman við Karstensens Skipasmiðjuni í Skagen, bygt 13 skip. Tó eru bert seks teirra bygd í Skagen. Hini sjey eru bygd í so fjarstoknum londum sum Ghana, Cambodia og Vietnam.

Felags fyri øll projektini er, at so skjött sum sáttmáli er undirskrivaður, verður farið undir projektering og framleiðslu av el-útbúnaðinum, sum síðan verður fluttur til skipasmiðjurnar. Alt frá stórustu el-talvum til smæstu el-skápini til el-

veitingina, eldávaringar, neyðljós- og alarmskipanar verður konstruerað og framleitt á Skála. Samstundis fara handverkarar hjá El-Service avstað fyri at fyrirekja el-arbeiðið umborð. Meðan skipini verða bygd í Skagen eru 10-15 ár-beidspláss á Karstensens Skipasmiðjuni. Umfram hesi, eru nökur arbeidspláss knyttat framleiðsluni alt árið.

Harumframt eru, í sama tíðarskeiði, fimm skip bygd á Tórshavnar Skipasmiðju, har P/F El-Service hevur hatt el-arbeiðið um hendor.

Undir fyrirekkingunum til oljuvinnuna hevur El-Ser-

vice ásannað, at stóré krøverða sett til tey virki, sum skulu luttaka í hesi nýggju vinnuni á föroyiskum øki. Við m.a. at seta góðskustýring í verk, eru stig tilkin á leiðini til at kunna kappast í oljuvinnuni. Royndirnar frá skipabygging gevæ eisini El-Service eitt gott byrjunartøði, men enn eru fleiri økið, sum eru neyðug at menna, fyri at kunna gerast seg gallandi í frenstu røð, m.a. innan á trygdar- og umhvørviskinum.

Hetta er høvuðsorsókin til at El-Service hevur gjort eina samstarvsavtalu við offshore-deildina hjá ABB í Esbjerg. Saman við ABB fer

El-Service at bjóða heilda-reitning á el-økinum. A-rebiðið á föroyiskum øki fer at verða umsitið og stýrt av Skála. Um talan verður um storrri uppgávur, verður neyðugur serkunnileiki fingin úr Esbjerg. Í sílikum fórum verða partar av arbeidinum gjørðir av ABB-fólk í Føroyum ella í Danmark.

Fyrsta stigið í samstarvinum verður, at El-Service fer at senda starvsfólk til Esbjerg at luttaka í projektum hjá ABB, soleiðis at fólk hjá El-Service kann fyrirekia seg til komandi uppgávur í oljuvinnuni.

Lesið eisini á síðu 22

Almennu Føroyar eiga at stýra oljuvinnuni

— Tað er týdningarmikið, at føroyska samfelagið í sín heild fyriheldur seg til komandi kolvætnisvirkeið. At tað avvegar vinnur, sum eru sprotnar ur nátturunnnar og gjøgnum nögv árhundrað — boyggja seg fyri eini nögv sterkari vinnu, sum jú er tíðaravmarkað sigur Jan Hagland, upplýsingarstjóri í norska Oljudirektoratinum

JAN MÜLLER

Hvussu gjørðist Noreg olju-tjóð og hvussu hevur landið ment seg síðani fyrrsta oljan varð funnin! Hvørji mistök eru gjørd, sum føroyingar kunnu læra av? Eitt føroyskt Statoil og nögv annað er tað vit hava tosað við eitt av teimum kendum andlitum í norsku oljuvinnuni, Jan Hagland, fyrrverandi journalistur og í dag kunningarstjóri í Oljudirektoratinum, um. Vit hittu hann á altjóða oljumessuni í Stavanger í august.

Maritim tradition

Jan Hagland víssir á, at menningin av Olju-Noregi í veruleikanum er ein longjan av eini langari norskari maritimari ídnaðartradition.

— Tað er einaferð sagt: »Skuldu menniskjuni búgvá við strondina, máttu tey fyrst læra havið at kenna«. Hetta kann sigast bæði um Føroyar og Noreg. Havið hevur í árhundrað verið ein sera týðandi búskaparlig ressursa fyri vælstandin í Noregi. Við olju- og gass-virkseminum kenna vit havíð betri enn nakrantíð, og

havið sum búskaparlig ressursa er týdningarmiklari enn nakrantíð fyrr.

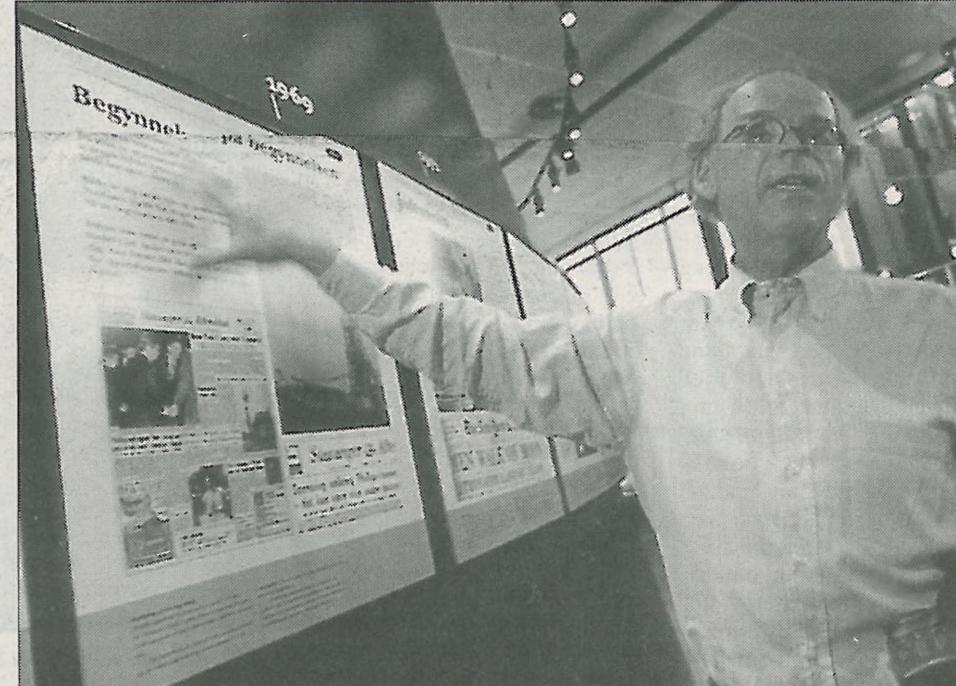
Jan Hagland endurgevur Jac Worm Müller, professara fyri at hava sagt: »Det går tre hovedspor i norsk historie: Plogfåra, skisportet og kjølvannsstripe. Det går en linje fra Gogstadskipet — Vikingatidens første skarsseiler — til dagens oljeinstallasjoner i Nordsjøen og Norskehavet. De forutsetter godt håndverk — og godt sjómanskaps.«

— Í so máta var Noreg væl fyrireikað til oljuoldina sigur Jan Hagland og heldur fram: — Tað verður sagt, at oljutøknin kom við útlendingunum. Jú, byrjanin var útlendsk: leitipallurin »Ocean Traveler«, »første utsending« frá oljuverðini uttanfyri — kom úr Meksikkanska flógyanum til Stavanger í mai 1966 og byrjadi at bora í juli. Um somu tíð lá ein systurpallur á beding í Noregi, og sum varð bygdur — tað verður sagt við 150 norskum modifikationum — grundað á norskum maritimam ídnað, kompetansu og royndir frá boringunum við »Ocean Traveler« á sumri og heysti 1966.

Hesin boripallur varð doyptur »Ocean Viking«. Tað var hann, ið skuldi klára leitiuppgávurnar í Norðsjónum, sum fekk heitið: »Heimsins veðurharðasta leitiðki fyri olju og gass.« Ocean Viking varð meira handsmiðaður til upp-gávuna og fann somleidis Ekofisk-feltið á Tollaks-messu í 1969 — ta sonevndu jólágávuna til Noreg. Norska umhvørvíð hevdi sett sín fingramerki á olju-søguna longu tá víssir Jan Hagland á.

Tað, sum síðani er hent, bæði viðvirkandi fundum og tøkniligari menning, er meira enn íbúgvarnir kundu droynt um: Eftir 10 árum — frá desember 1969 til desember 1979 — vóru allir teir stóru, teir sokallaðu gigantarnir funnir: Ekofisk, Frigg (gass), Statfjord, Gullfaks, Oseberg, Snorre og loksins Troll (olja og gass), sum skal framleiða gass til Europa í 70 ár ella enn longur.

Jan Hagland, sum dugir norsku olju-søguna uttanat og til eisini brúkar nögvu til at greiða skulanæmingum o.ö. frá henni, sigur viðari, at so hvort eru hesi felt-

ini vorðin bygd út við stóðugari stórra norskari lutteku — við norskari teknologi, stig fyrir stig og á stórra og stórra dýpi. Frá Ekofisk á 70 metrum til Ormen Lange á 900 metra dýpi úti í Norska-havinum. — Høvdu hesi feltini ikki verið goymd av havinum, hevdi Noreg kunnað víst tey fram sum nokur av heimsins stórstu tøkniligum undurverkum sigur Jan Hagland og víssir her til ferðavinnuna.

populistiskum taki og langt frá tí »Olju-demokratii«, sum Stórtingsmeldingin nr. 25 1973-74 royndi at byggja út: »Et kvalitativt bedre Norge«. Henda Stórtingsmeldung átti at verið fólkalesnaður í øllum londum, sum finna olju og gass í sín undirgrund — fyrir mest mæguligt at tryggja, at oljan ikki bara verður uppfatað sum peningur og vald aleina.

Kortini dylur Jan Hagland ikki fyri, at virksemi á landgrunninum hevur kravt mannalív. »Sokkelen er sárbar — som det moderne samfunn selv. Det må vi aldri glemmi« leggur hann aftrat.

Oljupengarnir

Hvat kunnu Føroyar læra? Vit spurdur Jan Hagland, hvørji mistök eru gjørd, sum eitt nú Føroyar kunnu læra av?

— Her vil eg trúva beinleiðis í verandi politiska orðaskifti í Noregi: brúkið av oljupengum, brúkið av okkara oljugrunni. Tjóðin stendur spjødd — sum ein avleiðing av teimum risastóru oljuinntökunum, sum Noreg hevur í løtuni. Endamálið við Oljugrunninum er at umgera eina kolvætnisformuu til eina figgjarliga formuu fyri harvið at tryggja vælferðarstatin eisini aftaná olju- og gassoldina.

Oljudirektoratið metir, at Noreg hevur bert framleitt umleið ein fimtapart av samlaðu kolvætnisgoymslunum higartil — og at oljuframleiðslan fer at halda sær í 40 ár aftrat — meðan gassið fer at vara í kanska 90 til 100 ár.

Jan Hagland sigur viðari, at hyggja vit at leitingini og eisini framleiðsluni, so hevur ginguð væl á norska landgrunninum. Bygt er upp eitt trygt politiskt og fakligt fundament fyri eimi tilfeingisfyrising, sum skal fáa oljuna og gassið at vara —

oljupengarnar nú.

Noreg er í einum høgra

At duga at handfara oljupengar

— Háland royndi at byggja upp vælferðarstatin við innþokum frá Groningen-gassini um í 70-unum. Búskapurin í Saudi Arabia er í fríum falli eftir øgiliga búskaparvæksturin í kjalarvørrinum á olju-príshækkingunum í 1973. Tað eru nóg mikid av dørmum. Men vilja vit lurtu? Ella er oljunnar magi ov. stórspry Jan Hagland?

Tað verður spennandi um enn nakað sárt at fylgja Noregi út av (mæguliga enn djúpri inn) hesum vælferðar — politiska dilemma. Hetta lagnuval fyri ættarliðini, sum koma eftir okkum.

Jan Hagland skilur væl, at

Den første oljelete er på plass i Stavanger

Phillips-gruppen tar sikte på å starte boringen i september neste år

Phillips-gruppen har nå vedtatt å legge sin landbase for oljeletting i den norske Nordsjøområdet og la deren for gruppens norske boreoperasjoner, drilling og superintendenstil. Alfred Crump, kom i helgen til Stavanger for å innledet et forberedende arbeid. Dette vil i forstørrelse omgång besøk i et kontor i et hus for familien og finne et passende område i eller ved Stavanger til selve basen.

Phillips-gruppen består av Phillips Petroleum Norsk A.s (et datterselskap av Phillips Petroleum Co., Oklahoma, USA), Norske Filma S.A. (datterselskap av Petrofina S.A., Belgia), og Norsk Agip A.S. (datterselskap av Agip-konsernet, Italia). Phillips Petroleum Co. var det første selskap som høsten 1962 kontakket den norske regering om olje- og gass-prospekter i den norske delen av Nordsjøen. Mr. Crump kommer til lokaliseringen der han deltok i lokaliseringen av selskapet som nå produserer olja.

Over til BRETTEN * 6 Drilling superintendent Alfred Crump — først hus, deretter base

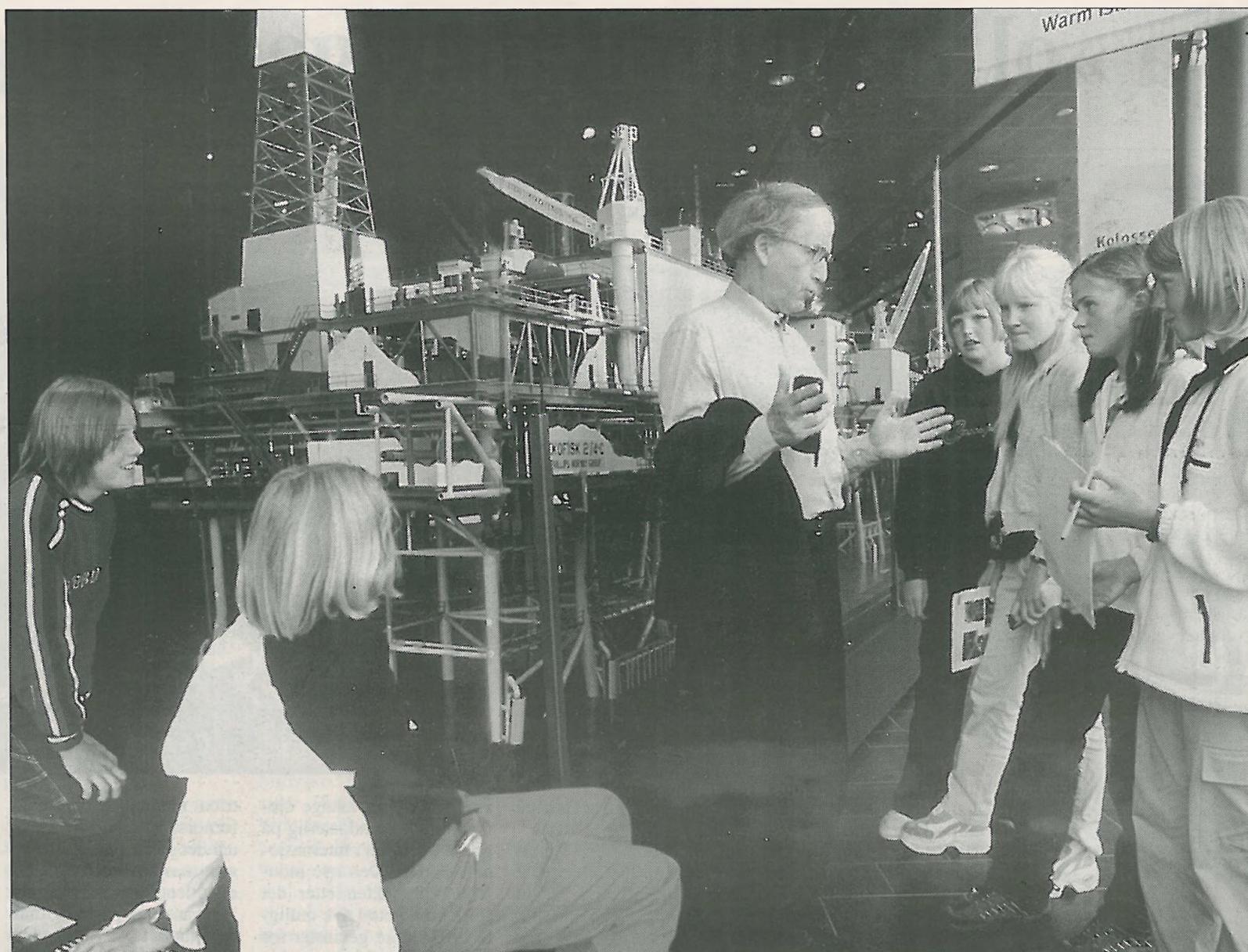
Jan Hagland greiðir ungdómi frá norsku oljusøguni

føroyingar – nú ein mægulig oljuvinna stendur fyrir durum – spryja, hvussu norðmenn hava dugað at handfarið oljupengarnar – og hvat føroyingar kunnu læra av norðmonnum, verður nögv olja funnin.

– Eg haldi tað er tydning-armikið, at alt tað føroyska samfelagið fyriheldur seg til komandi kolvettvisvirksemið. At man avvegar virksemi á landi og oljuíðnað á havinum. Latið ikki traditionellar vinnur, sum eru sprotnar úr náttúrunnar og fólkssins rútmu gjøgnum nögv árhundrað – boyggja seg fyrir eini nögv sterkari vinnu og sum í síni natúru er tíðaravmarkað. Tað vita vit. Lítið at olju og gassi sum eina epoku, einum avmarkaðum tíðarskeiði, soleiðis sum Noreg hefur gjørt (um enn henda tíðin kanska fer at vara í meira enn 100 ár). Men mest av öllum snýr hetta seg um trygd, trygd fyrir menniskju, havumhvørvi og flögur – í hesi ráðfylgju.

Føroyskt statoil

Nú Føroyar hava givið grønt ljós fyrir oljuleiting stendur so ein nýggj tíð fyrir frammian. Tað er eisini hetta, sum oljuráðstevnan í Norðurlandahúsinið í dag og sum Føroya Løgting í næstum fer at hava aðalordaskifti um: hvussu vilja vit, at henda vinnan skal mennast, skal ávirka samfelagið og hvønn einstakan, komandi ættarlið osfr. Ein spurningur, sum utan iva fer at verða tikit uppi í komandi orðaskiftinum er almenna oljufelagið. Vit spurdu Jan Hag-

land, hvat hann heldur um eitt føroyskt Statoil!

– Nú er tað fyrverandi journalisturin, sum tosar. Noreg fekk Statoil: a. Tí tað er drúgv politisk tradition í Noregi við statsligari lutþoku, har stórar nationalar náttúrressursir skulu troytast. (Skógbruk, jarðbruk, fiskivinna og elorkuútbygging). b. Tí at tað tá tíðliga í 70-unum var ein national bylgja í allari oljuverðini, tí ein ungur arabiskur búskaparlesandi, sjeik Yamani, í eini røðu í Georgetown í Washington, segði, at londini, sum áttu oljuna, áttu at hava stórra áhuga í meirvirðinum á oljuni. Yamani

gjordist seinni oljumálaráð-harri í Saudi Arabia og arkitekturin aftan fyrir heimsins fyrsta oljuboykott. Yamani tjóðartók oljuna í Saudi Arabia, og onnur lond skuldu fylgja eftir. Í Europa fingu vit ENI í Italia, og í Fraklandi Total og ELF sum statsoljufelög, meðan BP í Bretlandi varð byrjað sum ein tjóðskaparlígar kongstanki frá Winston Churchill fleiri ár framanundan.

Tá Noreg á henda hátt fór út í heimin at finna oljupolitiskar loysnir vörðu tjóðskaparlígar loysnir nettupptað, sum aðrir høvdu tikið stig til. Vit fingu eisini Statoil, tí Noreg hevdi ikki ta

minstu peiling av oljuíðnaði – og vit fingu Oljudirektorið út frá sama hugsannarhátti: Noreg, sum átti undirgrundina, mátti hava fakumhvørvi eins og tey etableraðu oljufelögini – fakliga og fyrisitingarliga.

Statoil tað rætta

Jan Hagland víðir á, at uppágávan hjá Statoil er at introdusera oljuíðnaðin til norskar fyrítókur og vinna pengar fyrir statin, soleiðis at tað – og fyrítókan hefur gjørt hetta – á ein hátt, sum fær seg at halda, at Statoil hefur verið tað rætta.

– Noreg hefur, eisini við

at leggja seg eftir tveimum óðrum norskum umhvørvum og eini røð av útlendskum oljufelögum, stórt sæð rokkið sínum oljupolitiskum málum. Men Noreg hefur samtyðis national oljuumhvørvi, Statoil og Hydro – sum kunnu leita eftir olju og gassi, hvar tað skal vera í heiminum – og tað gera tey eisini.

Eg kann ikki síggja nakað negativt í eini slíkari viðkan av norskum ídnaðarpolitiskum perspektivi í eini tíð við globalisering og øktari aljtjóða kapping.

Við hesi bakgrund, sigur Jan Hagland víðari, er tað ikki torfört at mæla Føroyum at tryggja sær tjóðskaparlíga stýring av olju- og gassvirkseminum.

– Á hvønn hátt hetta skal gerast kann man altið skifta orð um. Persónliga trúvgi eg uppá felagsformin og ta ekspertisu – færleika – hesin gevur á heimligari grund – og siðani, kanska eisini úti í verðini – eins og við norskum felögum. Td. Føroyar á norska landgrunninum, sum tað sørmir seg góðum grannum í tí norðureysturst-Atlantiska felagsskapinum.

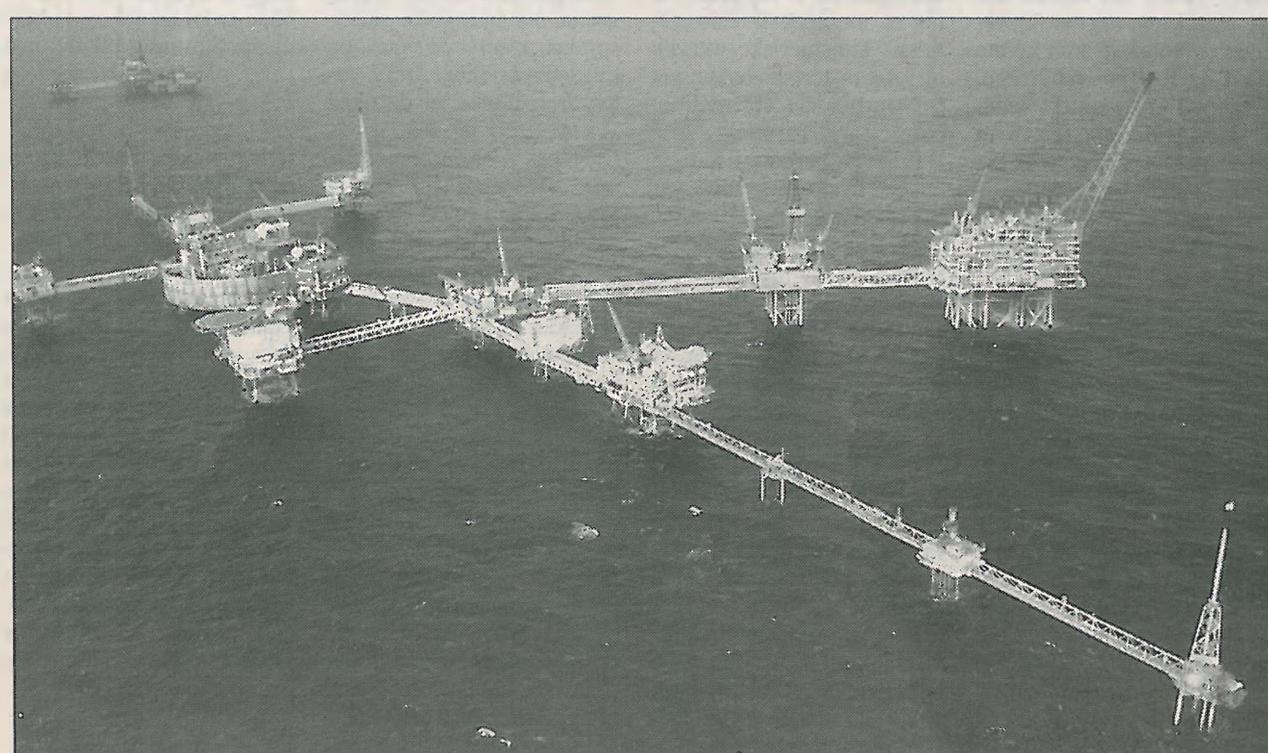
Ráð og royndir

Besti mátin, sum Noreg kann hjálpa Føroyum er við

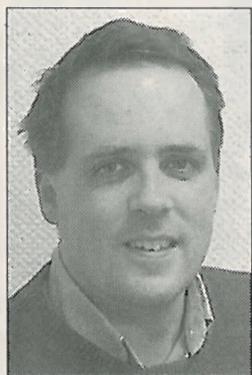
ráðum og royndum sigur Jan Hagland, sum víðir á, at Føroyar longu hava havt triggjar stipendiatar á Oljudirektoratinum. – Okkara dyr eru altið opnar fyrir framhaldandi samstarvi um fakta og royndir í tí, sum er veruliga endamálið við öllum oljuordaskifti: »Få inn den praktiske hverdag som en fast grep rundt denne relativt nye og udfordrende virksomhed i havet. Havet har en triviell, men samtidig en enorm kraft i sig. Det blir aldri utdatert. Havet kommer igjen og igjen som en evighetsmaskin – mens olje og gass tar farvel om hundre år eller der omkring« sigur Jan Hagland á sínum móðurmáli og endar við orðunum:

»Med oljevirksomheten til havs, er der utviklet en slags romfartsteknologi for havet også. Jordens indre rom. Vår samlede kunnskap er etter hvert blitt så stor, at amerikanske forskere nå snakker om havet som »et indre univers« – hverken mer eller mindre. Det er denne fremtidsvisjon nå også Føroyane kaster en lasso etter, når oljeletingen begynner om noen tid.«

Ekoefisk felið í sínum besta blóma

Da »oljå« kom til Norge

KJELL UNDALL
INFORMASJON OG
SAMFUNNSKONTAKT,
PHILLIPS NORWAY

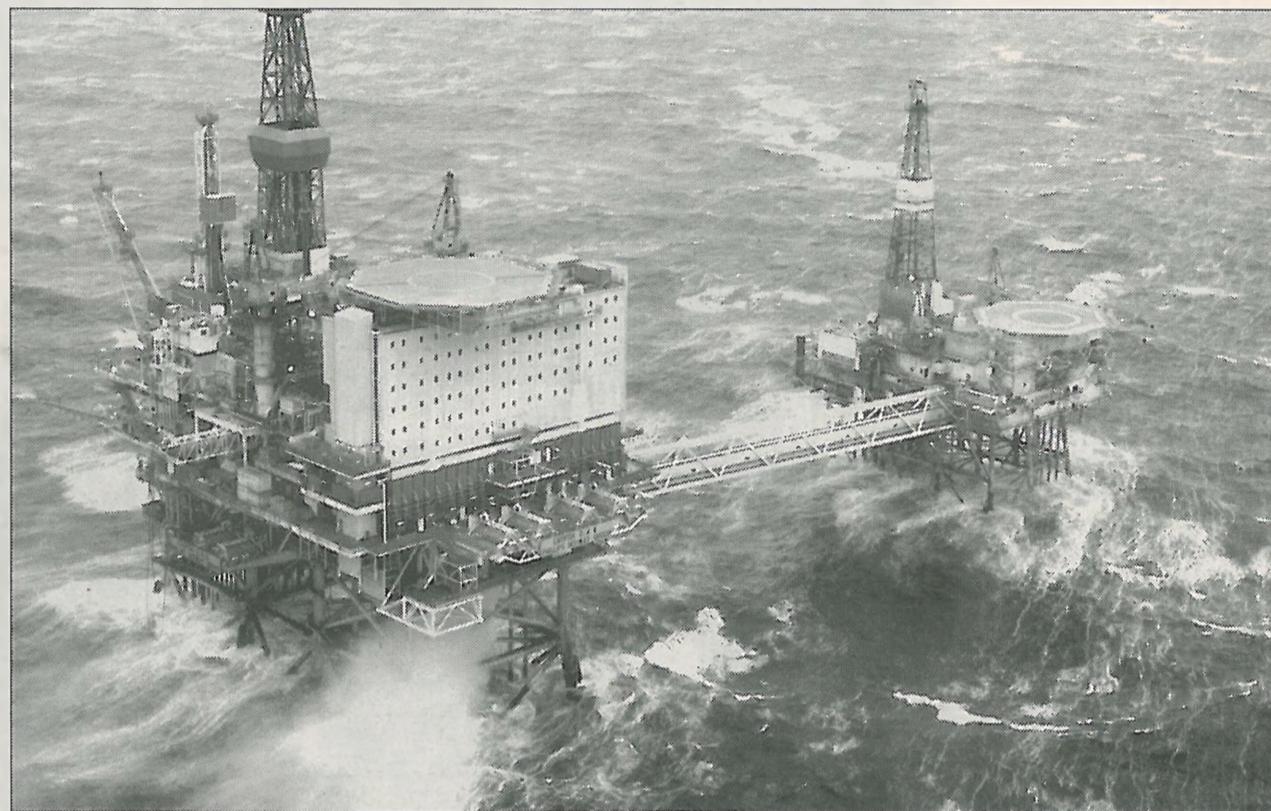
Det kan være vanskelig å fastslå når det norske oljeeventyret egentlig begynte. Men en ting er sikkert, det kan fastslås nøyaktig når det kunne vært over. I 1958 slo nemlig Norges Geologiske Undersøkelse fast at det var fullstendig utelukket at det var olje og gass på norsk kontinentalsokkel. Så feil kan man altså ta.

Bakgrunnen for en spirende interesse for mulige oljeforekomster i Nordsjøen på slutten av 50-tallet var funnet av det store gassfeltet Groningen i Nederland. Fire år senere, i 1962 kommer det første håndfaste bevis på en mulig norsk oljeframtid. Det amerikanske selskapet Phillips Petroleum henvender seg til den norske ambassadøren Trygve Lie, og ber om et møte. I brevet skriver selskapet at det var interessert i konsesjon for olje- og gassproduksjon på

norsk sokkel. Kanskje var det begynnelsen på oljealderen. Eller kanskje var det tre år seinere, i 1965, da de norske myndighetene lyste ut den første konsesjonsrunden. I 1966 boren riggen Ocean Traveler den første brønnen i den norske del av Nordsjøen for oljeselskapet Esso. Men hydrokarboner ble ikke påvist.

Ennå var Norge ingen oljenasjon, og det skulle enda ennå gå en god stund før oljen- og pengene begynte å strømme inn. Likevel skjedde mye viktig arbeid i 60-årene. Grenselinjene mot Danmark og Storbritannia ble fastlagt, skattekonger regler o.l. kom på plass. Det norske Stortinget vedtok at Stavanger skulle være oljebyen, og la Oljedirektoratet til byen. Stavanger forberedte seg ved å legge til rette kaiområder for basedrift og bygge boliger til tilreisende eksperter.

Sommeren 1968 meldte Phillips om et mindre funn i blokk 7/11. Det fikk navnet Cod, men betraktes som et lite, ikke-kommersielt funn i første omgang. Likevel, det første håp er sådd etter mange skuffende letebrønner. Og så, 25. oktober 1969, finner leteriggen Ocean Viking olje i blokk 2/4. De viser seg å være et kjempefunn. Nå var all tvil feid til side, oljen eller »oljå« som det heter på stavangersk var virkelig der. Leteaktiviteten blant selskapene tok seg opp igjen. I juni 1971 startet produksjonen på Ekofisk. Nå

forst tjente man penger på oljen.

Året etter ble Statoil grunnlagt og i 1976 begynte det franske selskapet Elf sin produksjon fra gassfeltet Frigg. Med Frigg startet for øvrig tradisjonen med å gi olje- og gassfeltene norrøne navn. Etter hvert fulgte Valhall, Tor, Odin, Balder Frøya, og Sleipner for bare nevne noen få.

De første årene var norsk oljevirksomhet preget av en pionerånd. Provinsbyen Stavanger endret karakter. Sardinproduksjonen hadde tatt slutt, skipsbyggingen

var på hell og mange sjømenn gikk i land, særlig på grunn av krisen i internasjonal tankkart. Den nye industrien, og jakten etter det sorte gull, betød nye muligheter og store gevinst for mange. Det ble oppsving og optimisme, istedenfor nedgangstider. Norge, og særlig fylket Rogaland tok et sprang inn i en ny tid. Samtidig skjøt nye næringer fart, som fiskeoppdrett og turisme. Investeringene økte. Stavanger ble riktig internasjonal med britisk, fransk og amerikansk skole. Snaut 30 år senere er oljeindus-

trien moden og temmelig fornorsket både språklig og når det gjelder arbeidstakerenes nasjonalitet. Antallet oljeutlendinger som bor fast i Stavanger er adskillig mindre enn det var i oljeindustriens barndom. Den amerikansk skolen har skiftet navn til den internasjonale skolen og det land som har flest elever der er Norge selv.

Når det gjelder pionertiden i norsk oljehistorie kan jeg jo nevne at det skal ha vært boret hele 32 brønner på norsk solkkel før Ekofisk-funnet ble gjort. Så det

gjelder å være tålmodig. Det er ellers litt uklarhet rundt dateringen av når Ekofisk-funnet ble gjort, men det er vel ikke så viktig. Det ble boret to brønner den høsten. Den første i august/september og den andre oktober/desember. Begge påviste hydrokarboner. Oljedirektoratet opererer med 23. desember som dato for funnet - men det viser nok til at jobben da ble avsluttet, og riggen Ocean Viking forlot lokasjonen for brønn 2/4-2 25. desember.

Inntrykk fra Færøyene

TORUNN MO
INFORMASJON OG
SAMFUNNSKONTAKT
PHILLIPS NORWAY

Færøyene. Et land som gir assosiasjoner til navn og steder fra vikingenes tidsalder. Det er underlig å tenke på at de la ut fra Norge med sine skip og gikk i land på Kirkjubøur.

Selv kommer vi luftveien fra Stavanger via Kastrup. Vi flyr over Kattegat og inn over norske fjorder. Langt under oss ser vi Tananger,

der vi jobber og bor. Så svinger vi utover Nordsjøen i retning øyene i vest. Riktignok to uker for seint til å kunne overvære landskapsen mellom Færøyene og Slovenia, men dog. Og vi, det er to skribenter fra informasjonsavdelingen i Phillips Petroleum i Norge. Færøyene har foretatt sine første konsesjonstildelinger, og Phillips Petroleum UK har fått eierandeler i lisenser. Den nære kulturelle og historiske forbindelsen mellom øyriket og Norge gjør at vi har lyst å skrive om dette øyriket og presentere det for Phillips-magasinets leser.

På de færøyske veiene går det fort. Veinettet synes godt utbygd, og standarden er god. Men tro hva de skal rekke, alle de som suser forbi? Svaret er: Ferja mellom Vestmannia og Oyar gjøgv. Ferjeleier vet vi alt om, etter å ha trafikert vestlandskysten fra Stavanger og nordover i mange år. Dette er dog en av de mer spartanske, oppdager vi da

for våre lommebøker. Så kaldt er det dog ikke på norskekysten!

Vi drar til Kirkjubøur for å treffre brødrene Tróndur og Páll Paturson. Her sitter tradisjonene i veggene. Vi får et innblikk i både nåtidens kunstneriske uttrykk og i det historiske bakteppet for forbindelsene mellom Norge og Færøyene.

Fra vår barndom kan vi huske hvalbiff - det var hverdagsmat langs kysten også i Norge. Tørket hvalkjøtt har vi imidlertid aldri smakt før, og det var interessant. I hvert fall var det spesielt - for oss. Og når vi først var på øya, måtte vi også prøve lundefugl, fint og enkelt tilberedt på Hotel Hafnia. En uvant smak også det, men ganske godt. Hvalspekk, derimot, må vel være for spesielt interesserte, selv om det ble servert med tilbehør?

Hva er likt og hva er forskjellig? Vi har sett noen likhetstrekk med Norge, og vi har sett mange forskjeller. Det som sitter sterkest igjen,

er språket og naturen. Likhetstrekkene er mange med vårt eget språk. Det er da heller ikke unaturlig med tanke på de sterke forbindelsene som fantes fra vikingtiden. Når vi samtidig vet at det færøyske skriftspråket er tuftet på sang - og kvedetradisjoner fra århunder tilbake, er det ikke så rart at vi på sett og vis føler oss hjemme, språklig sett. Vi forstår litt når vi leser Sosialurin og Dimmalætting. Talespråket er verre. Det er færøyingenes danskunnskaper som gjør at vi kan forstå dem.

Vi ankom øyriket med åpent sinn og med avtaleboken full for de to dagene vi skulle være der. På forhånd hadde vi kontakt med informasjonsansvarlig i Oljemålarstyrid, Susanna Sørensen. Gjennom henne fikk vi kontakt med en rekke personer og mange nyttige tips. Hvordan færøyingenene ser på seg selv som en mulig framtidig oljenasjon? Nøktern optimisme er det vi sittet igjen med. På den ene

side vil en slik situasjon gi landet store muligheter. På den annen side vil landet bli stilt overfor store utfordringer. Færøyene er et lite land, og det synes å være en utbredt oppfatning at dette både er en fordel og et handicap. Samtidig ble det lagt vekt på behovet for og ønske om erfaringsutveksling med sine oljeproduserende naboer Storbritannia og Norge. Og det ble understreket at ingenting er sikert før det faktisk foreligger et funn!

Det fantes ingen nåde for godtroende nordmenn som ikke var oppmerksom på klokkeskiven på bilens frontrute. Vår »synd« på Færøyene kostet oss 200 kroner til parkeringsselskapet. På Vágur lufthavn gjorde vi opp for oss. Det var derfor med god samvittighet vi sjekket inn vår bagasje og forlot det spennende øyriket - noen kroner fattigere, men mange og positive inntrykk rikere.

Skálamaður fær royndir í norsku oljuvinnuni

I fýra ár hefur hann starvast sum verkfrøðingur á hóvuðssstofðini hjá Statoil í Stavanger. Hann fylgir væl við gongdini í Føroyum og heldur, at føroyingar eiga at gera sítt til at fáa sum mest burtur úr komandi oljuni, eitt nú við at hava mæguleika at fáa inn alment føroyskt oljufelag í öll komandi oljfelt

JAN MÜLLER

Í dag arbeiða nógvir føroyingar í oljuvinnuni í øðrum londum. Ein teirra er 37 ára gamli Pætur Danielsen av Skála. Sosialurin hitti ham á føroyska básinum á altjóða oljumessuni í Stavanger í heyst. Pætur hefur starvast hjá Statoil í fýra ár, og honum dámar sera væl hettar arbeiðið. Hann fylgir eisini gongdini í Føroyum við stórum spenningi. Á føroyska básinum hevði hann eisini høví til at hitta vinir og kenningar og at tosa um oljuvinnusprungur.

Pætur tók prógv sum teknikum verkfrøðingur í 1990. Torført var at fáa arbeiði í Danmark um tað mundið, og hann fór til Føroyar, har hann eitt skifti arbeiddi á Skála Skipasmíðju. Árið eftir fór hann aftur til Danmarkar, hesaferð at lesa til sivilverkfrøðing. Tað vildi so væl til, at hann við síðuna af lesnæðinum hevði arbeiði hjá DSB. Tá hann var liðugur at lesa í 1996 datt hann fram á lýsing í bløðunum frá Statibólkinum, sum beyð fýra föroyingum á skúla í Bretlandi. Statibólkurin kallaður AMG, var tá rættiliga úti um seg fyrir at fáa föroyingar at vísa oljuvinnuni ans. Og hefur verið tað fram til dagin í dag.

Pætur var til samrøðu og varð hann annar av tveimur föroyingum, sum fingu sti-

pendiat. Ístaðin fyrir at senda teir til Bretlands vórðu teir sendir til Noregs, har Pætur kom at arbeiða hjá Statoil.

Tað eru nú fýra ár síðani hann fór til Statoil at arbeiða og hava hettar verið nökkur sera læturík ár. Skálamaðurin hefur bygt sær upp eina vitan og royndir, sum kunnu vera góð ballast, um og tá hann einaferð fer at finna sær arbeiði heima í Føroyum.

Seinastu árin hefur hann arbeitt á hóvuðsskrivstovuni hjá Statoil í Forus í Stavanger, haðani hann saman við øðrum dugnaligum verkfrøðingum hefur havt ábyrgdina av framleiðsluni á Statfjordfeltinum. Hin föroyingurin, sum byrjaði stutt aftaná hjá Statoil, Jógván Hugo úr Klaksvík hefur eisini arbeitt við Statfjordfeltinum, men er nú fluttur til at taka sær av einum øðrum felti, sum Statoil er farið undir at byggja út. Tað er Huldrafeltið, sum varð funnið seinast í 70-unum.

Spennandi tíð

Pætur Danielsen dylur ikki fyrir, at hann er sera spennt um gongdina í Føroyum. Hann hefur onga ætlan um her og nú at fara til Føroya at arbeiða, men tað liggar tó frammaliga í tonkunum. Hinvegin heldur hann tað hefur stóran týdning at hava fíngið royndir og vitan aðra-staðni, áðrenn man leggur

funnin, so eiga föroyingar at hava sítt eigna almenna oljufelag. Tí á tann hátt tryggjar tú tær ikki bara skatt frá oljuríðminum, tá er tú medeigari í hvørjum felti og fær harvið beinleidis vinnung burtur úr øllum keldunum, sum verða funnan og fara undir framleiðslu.

Umhvørvi tíðandi partur

Tað var eftir at olja var funnin í Noregi, at norski

Pætur Danielsen arbeiðir í dag sum framleiðsluverkfrøðingur hjá Statoil. Har hefur hann saman við øðrum ábyrgdina av framleiðsluni á risastóra Statfjordfeltinum. Mynd Jan Müller

staturin fór inn sum partur av øllum loyvum, soleiðis at staturin í dag fær bæði skatt burtur úr og eigarapart í tí parti staturin hefur í hvørjum øki – í mun til í Føroyum, sum stóðan er nú við 1. útbjóðing – har Føroyar bara fáa lut í skattingini.

Pætur heldur tað verða rætt, at føroyski landskassini

kann fáa lut í teimum virðum, sum eitt loyvi ber í sær umframt at fáa lut í tí vitan, sum troytan av hesum loyvum gevur. Hann víssir á, at

tað kann jú vera, at tey stórstu virðini verða funnin nú beinanvegin. Men fyrir tað sigur eingin, at Føroyar skulu inn við einum almennum oljufelag frá byrjan. Man kundi gjort sum norðmenn og sagt, at man treystar sær rætt til at revurðera stóðuna eftir nøkrum árum.

Hann víssir í hesum sambandi á, at Huldrafeltið í Noregi varð funnið í 1979 men ikki fyrr enn nú fer man at byggja tað út.

Pætur Danielsen heldur annars, at oljuvinnan er kærkomin hjá föroyingum, soleiðis at samfelagið hevir fleiri bein at standa á. Men hann ávarar um, at vit ikki gloyma fiskivinnuna, sum er og verður okkara hóvuðsvinna.

Eisini heldur hann, at vit föroyingar eiga at ráðfesta heilsu, umhvørvi og tryggd høgt. Ikki mist umhvørvið, sum er so tíðandi partur av grundarlagnum undir øllum lívi í Føroyum.

Norska Veritas veitari til føroyska oljuvinnu

DET NORSKE VERITAS

Føroyska samfelagið hefur altið livað av og heystað av teimum virðum, sum náttúran hefur givið okkum – á landi, men fyrst og fremst á sjónum. Ígjøgnum fleiri ættarlið hefur föroyingurin livað við og av tí sum náttúran gav okkum í samanspæli við einum viðbreknum umhvørvi.

Nú tá fyrstu loyvini til leiting eftir og framleiðslu av kolvetnum eru givin, er tað av avgerandi týdningi fyrir komandi virksemi, at tær royndir føroyska samfelagið sjálv hefur, og tær

royndir sum grannaland okkara hava ognad sær við bæði leiting og framleiðslu av kolvetnum vera brúktar.

Det Norske Veritas (DNV) er kent fyrir sínar royndir og innsats – serliga í Norðsjónum – við at menna ymskar háttir sum skulu tryggja umhvørvi. Saman við norskum myndugleikum hefur DNV lagt til rættis, hvussu bæði oljufelög og myndugleikar skulu gera eina neyva metan av vandunum sum standast við leiting eftir kolvetnum og hvørja ávirkan frálandvinna hefur á umhvørvi.

Oljeindustriens Landsfor-

ening í Noregi, sum er ein felagsskapur av millum øðrum oljufelögum, borifelögum og subsea operatörum, hefur útviklað ein viðurkendan hátt fyrir umhvørvisvanda-analysu. Í hesum útvikingli hevði DNV ein týðandi leiklét.

Hóast tað altið má miðast í móti heilt at sleppa undan oljulekum tá borað og framleitt verður, og sjálvt um tað í tí meira enn 30 ára gomlu norsku kolvetnissøguni ikki hefur verið nökkur ólukka sum hefur ført við sær oljudálking á landi, eru útrokningar og modellir av oljuspjáðing sjálsagt ney-

ugar, fyrir at minka um möguliglar lekar.

Hvussu nógur oljutilbúnaður skal vera tókur? Hvar skal tilbúnaðurin vera fyrir at gera skaðan av einum möguligum leka so lítlan sum tilber?

DNV er ein leiðandi stovnur, eisini langt uttanfyri Norðsjógvini, í at gera modelering av oljudálking, gera drivbanaútrokningar og meta um ávirkan á umhvørvi og vandar í samband við leitingarvirkesemi, útbyggingar og annað virkesemi, og vil kunna vera Føroyskum myndugleikum til hjálpar við einastandandi

kunnleika og amboðum.

Alex Buvik sum starvast í Oljufyrisingini er fegin um samarbeidi við DNV:

– DNV hefur givið Oljufyrisingini ráðgevandi stuðul í sambandi við at gera uppskot til og seta á stovn Kunngerðir og analysur av havanleggum og teirra virkesemi. Hesar kunnungar og analysur samsvara krövnum í DNV reglum.

DNV hefur hætt eigna skrivstovu í Tórshavn síðan 1968. Í dag starvast á skrivstovuni fimm fólk, og hóvuðsuppgávan er at sýna skip. Íalt eru sjey föroyingar

við verkfrøðiligari útbúving í starvi hjá DNV, 3 í Føroyum, 2 í Danmark, 1 í Singapore og 1 í Houston.

– Eg eri stoltur av at leiða skrivstovuna í Tórshavn, við starvsfólkum sum hava góðan fórléika, sigur Andrass Joensen.

– Samstundis veit eg, at eg kann gera brúk av teimum drúgvu royndunum sum DNV hefur og av fórléikanum hjá starvsfólkunum á meira enn 300 skrivstovum hjá DNV í meira enn 100 øðrum londum.

Danska DONG sær stórar møguleikar í Føroyum

Hóast tað ikki telist millum oljurisarnar og hevur virksemi nógva staðni í heiminum, heldur danske DONG Føroyar verða eitt av teimum økjunum, sum tað er vert at gera ílögur í

JAN MÜLLER

Holger Lavesen eitur hann. Maðurin, sum onga lótu ivast í, at Føroyar verða eitt av komandi arbeidsskjum hjá Dong. Hann hevur arbeitt hjá Dong síðani 1983. Í dag er hann fyrisitingarligur stjóri í fyrirkuni og hevur hann tí eisini høvuðsábyrgdina av arbeidnum hjá Dong í Føroyum. Hann hevur vitjað í Føroyum nakrar ferðir og ætlar sær at fylgja væl við komandi leiting. Hann vil eisini fegin vera hjástæddur, tá bólkurin, ið Dong er saman við, The Faroes Partnership, kann siga Føroya fólk, at teir hava rakt við olju í undirgrundini.

Dong funnið olju

Dong er alment partafelag. Danski staturin eiger fyrirtækuna, sum í høvuðsheitum virkar í gassvinnuni tvs. hon stendur ma. fyrir flutninginum av gassi til dansk húesarhald. Men sohvørt fyrirtakan hevur ment seg er hon eisini sjálv farin undir at leita eftir olju umfram at vera partur í samtgóum, sum longu útvinnna olju á danska landgrunninum. Herfyri kundi stjórin fyrir leitingini hjá Dong, Søren Gath Hansen, leitistjóri við Sosialin. Enn er ov tíðliga at siga, um hetta fyrsta fundið hjá Dong sum operatøri er stórt nokk til at byggja út til veruliga framleiðslu.

Tað er tí heldur einki at siga til, at Holger Lavesen, stjóri er fegin, nú Dong fyrstu ferð sjálv hevur megnad at finna olju. Og hann kann tí heldur ikki lata

in og viðgerðin av tilfarinum má fara fram á høvuðsskrivstovunum, har teir hava sera stórar arbeidssstøðir, sum ganga 24 tímár um samdøgríð. Men hann vónar, at nakað af arbeidnum kann verða gjort í Føroyum, soleiðis at tað kemur at gagna teimum mongu, sum útbúgva seg innan økið. Chris sigur seg ikki vita, hvat hini felögini fara at gera, men hann vónar, at tey eisini fara at flyta nakað av sínun tekniska arbeidi til Føroyar.

Chris Kernick er rættilega

sannfördur um, at tað verður funnin olja við Føroyar. Hann hevur góðar vónir um, at av teimum 8 brunnum, sum verða boraðir, verður olja funnin í teimum tveimum. Vónandi verður olja funnin í fleiri sigur Chris, sum heldur sera góðar møguleikar vera fyrir at finna olju í guillblokkunum. Møguleikin fyrir at finna olju har er 1 út av teimum og í mesta lagi 1 út av 4 brunnum. Har er sera stórar møguleiki fyrir succes. Tá vit spryja hann um elefantar, tvs. risastóri oljufelt sigur

Holger Lavesen, stjóri i Dong

Norðsjónum. Eftir at hava gjort nakrar boringar við leitipallinum Enasco 70 í Niniðkinum 240 kilometrar vestan fyrir Esbjerg varð rakt við olju á einum øki, har olja ikki er funnin áður. Staðið er eisini tað, sum liggar næst Danmark, tá hugsað verður um gjord oljufund.

Hetta fundið hevur alstóran týdning fyrir Dong, tí hetta er ein sveinaroynd. Nú verður lættari hjá Dong at blíva operatørur í øðrum økjum sigur Søren Gath Hansen, leitistjóri við Sosialin. Enn er ov tíðliga at siga, um hetta fyrsta fundið hjá Dong sum operatøri er stórt nokk til at byggja út til veruliga framleiðslu.

Tað er tí heldur einki at siga til, at Holger Lavesen, stjóri er fegin, nú Dong fyrstu ferð sjálv hevur megnad at finna olju. Og hann kann tí heldur ikki lata

vera við at vísa til komandi leiting við Føroyar. – Vit hava sera góðar vónir til føroyska økið. Hetta byggja vit ikki minst á fundini hinumegin markið.

Dong er sera væl nøgt við lisensin teir hava fangið við Føroyar. Teir trúgya, at her eru møguleikar at finna olju. Teir söktu uppá eitt breiðari øki men eru nøgdir við tað teir hava fangið. Uppá fyrispurning nær ein móglig framleiðsla kann byrja við Føroyar gitar Holger Lavesen, at tað verður um eini 3 til 5 ár.

Holger Lavesen heldur tað hevði verið skilagott, um tað bar til, at oljufelögini skiftust um at brúka ein boripall, so alt virksemi ikki kemur samstundis. Tað hevði verið tað besta fyrir Føroyar, um borivirksemi varð spjatt yvir eitt ávist titðarskeið. Tí vónar hann, at felögini kunnu leiga ein boripall saman. Hann hevur annars bert gott at siga um samstarvið við føroyskar myndugleikar.

Mærsk Olie og Gas

Meðan hitt stóra danska oljufelagið, Mærsk Olie og Gas arbeidir nógva staðni úti í heimi, so er Dong enn bert virkið innan fyrir Ríkisfelagsskapin, tvs. í danska partinum av Norðsjónum, í Grønlandi og í Føroyum. Felagið royndi seg í Litauen nökkur ár herfyri men tók seg aftur. Holger Lavesen sigur,

hann, at møguleiki er fyrir, at teir sum bólkur eisini fara at sökjum um lisens í bretskum øki saman við Amerada Hess, ið er við í fleiri teigum har, og

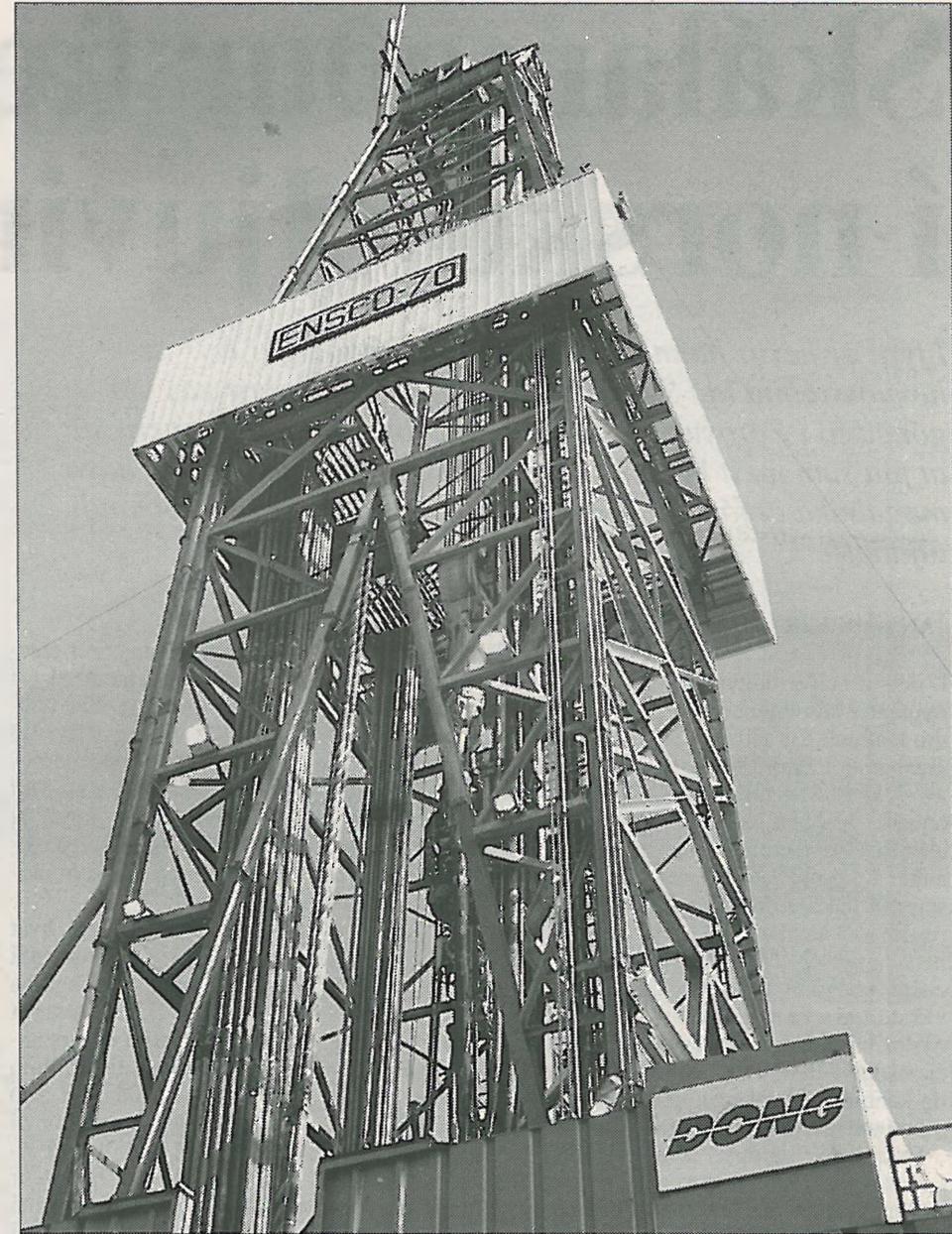
sannfördur um, at tað verður funnin olja við Føroyar. Hann hevur góðar vónir um, at av teimum 8 brunnum, sum verða boraðir, verður olja funnin í teimum tveimum. Vónandi verður olja funnin í fleiri sigur Chris, sum heldur sera góðar møguleikar vera fyrir at finna olju í guillblokkunum. Møguleikin fyrir at finna olju har er 1 út av teimum og í mesta lagi 1 út av 4 brunnum. Har er sera stórar møguleiki fyrir succes. Tá vit spryja hann um elefantar, tvs. risastóri oljufelt sigur

kanningum, er tað bert boring, sum kann avdúka, hvat slag av gróti er undir basaltinum.

Hvussu heldur Chris, at komandi oljuvinnan fer at ávirka samfælagið!

– Vit hava havt tað gott her. Tá ynskir tú ikki, at tað broytist. Men eg dugi væl at siggja, at tað kunnu vera móguleikar hjá unga fólkum at fáa arbeidi og útbúgving í hesi nýggjum vinnu. Einhvør broytting hevur vansar við sær. Tað fara tit sjálvandi at siggja eitt nú í Tórshavn.

Chris Kernick vónar ikki, at Texaco er heilt liðugt í Føroyum. Hann heldur teir hava gjort eitt gott arbeidi. Sjálvur sær hann fegin, at oljufelögini fara at leggja dent á at læra føroyingar upp, soleiðis at teir sjálvir megnar at reka hesa nýggjum vinnu í framtíðini. Og tað gerst bæði við at gevá teimum vitan og royndir aðrastaðni og so at lata teir sleppa frammat í Føroyum.

Dong sum borioperatørur í Norðsjónum

Mynd: Jan Müller

danska statinum, um ikki føroyingar eisini áttu at brukt sama modell við eindum almennum føroyskum Dong?

Hann er ikki serliga fegin um at svára tí spurninginum, tí, sum hann málber seg, tað eru føroysku politikaramir, sum mugu gera hetta av.

– Men er tað ikki eitt gott tiltak í Danmark umfram at hava eitt privat oljufelag sum Mærsk Olie og Gas eisini at hava eitt alment oljufelag sum Dong?

– Um tað er eitt gott ella vánligt hugskot! Man kann í hvussu er siga, at tað virkar væl. Men eg vil treyðugt siga, hvørja skipan føroyingar skulu hava. Eg kann bert siga, at skipanin í Danmark við Dong hevur sera stóra politiska undirtøku.

framhald av síðu 34

andi kann hetta arbeidi eisini verða gjort í Aberdeen, London ella í Stavanger, men fyrir okkum hevði tað týdning, at tað bleiv ein partur av føroyska gerandidegnum í komandi oljuvinnuni.

Chris hevur arbeitt úti á oljuleiðunum langt frá høvuðsstöðini í Australia og tá gjørdu teir sjálvir ein stóran part av tí tókniliga arbeidnum á teldu. Hann leggur tó dent á, at sjálv prosessering

DONG áhugað í alternativum orkukeldum í Føroyum

Danska olju- og gassfyrirkan er nú av álvara farin at vísa alternativum orkukeldum ans. Og nú felagið er við í oljuleiting við Føroyar heldur tekniski stjórin í felagnum, Hans Rasmussen, at tað kundi verið áhugvert at verið við til at útvegað Føroyum aðrar orkuhættir enn teir verandi

JAN MÜLLER

Danska oljufelagið DONG ynskir at víðka sitt virksemi í Føroyum innan fyri karmarnar av The Faroes Partnership. Hetta ger tekniski stjórin í felagnum, Hans Rasmussen greitt, nú umboð fyri eitt nú SEV hava verið á vitjan hjá fyrirtækini.

Hans Rasmussen, sum sjálvur fleiri ferðir hevur verið í Føroyum í sambandi við fyrireikningarnar til komandi oljuleiting dylur ikki fyri, at hóast Dong er ein olju- og gassfyrirkan, so satsa teir eisini uppá aðrar orkukeldur eitt nú vindorku og mikroorku, tvs. orkuveiting í breiðari týdningi, nakað, sum er náttúrligt at hyggja nærrí at í sambandi við, hvussu froyingar í dag fáa orku til vega.

Nú DONG hevur finguð annan fótin fastan í

Føroyum sum partur av The Faroes Partnership-bólkinum, vil fyrirkan eisini vera við til at stuðla og hjálpa froyingum við at menna aðrar orkuskipanir. Og her er Hans Rasmussen ein teirra, sum hevur meiningsum, hvussu framtíðar fóroyska orkuskipanin kundi verið útbygd.

Hans Rasmussen heldur tað vera heilt náttúrligt, nú Dong er í Føroyum, at froyingar eisini fara at hyggja eftir øðrum orkuhættum, sum eitt nú Dong arbeidið við.

Hann heldur vatnorkuna vera eitt sera gott aktiv, men heldur eisini, at tað áttu at verið aðrir mátar at framleitt elorku enn við vanligu dieselorkuni. Eitt nú kundi vindorkan verið kappingarför - ella mikroorkuútbúnadur, sum hann heldur kundi verið áhugaverdur at

roynt í Føroyum. Slík anlegg kundu egnað seg væl til bygdirnar í Føroyum, og kundu verið sera hent, tá trupulleikar eru við verandi neti. Umboð fyri SEV voru til steðar, tá DONG herfyri tók tað fyrsta sokallaða mikroorkuanleggið í brúk.

Mikroorkuhiti snýr seg um at generera el í sera smáum elverkum t.d. 50-100 kw eindum, bygdar upp runden um smáar gassturbínur, sum verða riknar við gassolju. Tær nýtast ikki koyra á náttúrgass, men kunnu eisini koyra uppá flóskugass. Henda útgerðin er sera lótt at seta upp og at seta til netið. Man kann so byggja fleiri eindir við síðuna av hvørjum øðrum, um brúk er fyri meira. Mikroorkuverkini eru lótt at brúka til at avlasta netið og sum eykastreymveiting til eina streymveitingarskipan. Tey kunnu eisini koyra uttan at folk skulu passa tey.

Í lótni koyra fleiri av hesum anleggum sum ein roynd. Men innan næstu árini roknar man við, at tey verða at fáa á marknaðinum. Man kann ímynda sær slík anlegg sum eyka ella sum suppleringshití í eini lítlari fóroyskari bygd t.d. í sambandi við upphitan til ellisheim frá eitt nú spillhítanum.

Vindorka átti at verið eitt øki, sum kundi verið áhugaverð fyrir Føroyar, hóast tað eru trupulleikar við netskipanini. Men tað at nógur vindur er í Føroyum, og at diesel er dýrt, átti at gjørt tað lættari at gjørt vind lónandi. Hetta er tað man sær í øðrum økjum, t.d. oyggjum eitt gríkska oyggjahavinum, har vindorka verður meira og meira áhugaverd.

Í Danmark ætlar Dong at

Hans Rasmussen, stjóri í Dong

Herfyri voru journalistar úr Grónlandi, Føroyum og Danmark bodnir at vitja boripall í Norðsjónum. Her umboð fyri ÚF og Dimmalætting

vera við í eini ætlan at gera eina vindmylnupark til havs. Dong hevur í umbúnað at gera flóður í vindorku uppá eina hálva milliard í fyrstu atløgu. Sum skilst er hetta m.a. fyri at kompenserar fyri tey tap, sum fyrirtókan verður fyri í sambandi við liberaliseringina av gassmarknaðinum. Hans Rasmussen heldur ikki hetta er nökur loysn í Føroyum, tí nóg nögur vindur er á landi.

fyrir.

- So kann ein spyrja seg sjálvan, hvussu leingi fer hetta at vera áhugavert. Mong felög i orkubransjuni eru farin at vísa brintorkuni áhuga. Vit vita væl, hvussu man kann gera brint úr náttúrgassi, men tað skulu finnast aðrir hættir at gera tað uppá. Men tað koma at henda gjøgnumbrot, sum fara at broya myndina sigur Hans Rasmussen, sum leggur aftrat, at tá nýggir orkuhættir koma fram, so detta aðrir niðurfyri.

Hann vífir á, at fleiri av oljufelógunum vísa viðvarandi orkukeldum stórra og stórra ans. Eitt nú fara brennissellur í bilum at fáa stóran týdning. Tær eru m.a. betri fyri umhvørvið. Hans Rasmussen heldur, at tað er henda nögv á orkuøkinum, sum vit als ikki hava ímyndað okkum. - Eg hoyrdi ein amerikanara siga, at um allir amerikanskir bilar koyrdu við brennissellum og framleiddu el, so vildi man havt eina eleffekt, sum var fimm ferðir so stórum óll elorkan, ið amerikonsku orkuverkini framleiða. Tvs at bert 20% av amerikonsku bilunum

kundu verið settir til netið og dekkað alt elbrúkið í USA.

Brúk fyrir olju

Hans Rasmussen sigur, at tað framvegis fer at vera brúk fyrir olju. Sum tað sær út nú er her eisini góður marknáður. Men vit vita, at tað kemur nakað ístaðin fyri, tá oljan er uppi. Og her kann væl blíva talan um viðvarandi orku.

Greenpeace koyrir við herferðini No new oil. Hans Rasmussen heldur ikki, at man letur upp fyri einum orkuháttu við at stongja aðrar úti. Vit mugu alla tíðina hugsa um, at tað eru verandi orkuhættur, sum skulu figgja menningina av teimum nýggju vísa seg at verða kappingarförir, betri og minni dálkandi enn teir gomlu, taka teir við.

Troværdigheden er altafgørende

Høj troværdighed og et godt omdømme er afgørende for moderne energiselskaber. I DONG har kommunikation haft en central placering siden selskabets tidligste år

AF BO PEDERSEN,
KOMMUNIKATIONSCHEF,
DONG

DONG informerer åbent og redeligt. Sådan lyder indledningen til DONGs kommunikationspolitik. Og ingen medarbejdere i koncernen er derfor nogensinde i tvivl om, hvad retningslinjerne er for kontakten med omverdenen.

Lige siden DONG i slutningen af halvfjerdserne fik til opgave at stå for Danmarkshistoriens hidtil største anlægsprojekt, naturgasprojekten, har kommunikation haft høj prioritet i koncernen.

Naturgasprojektet var fra starten tema for en hård politisk debat mellem tilhængere og modstandere, og i projektets første år var DONG konstant i medierne's øgelys. I den turbulente periode var det derfor afgørende for DONGs troværdighed og omdømme, at informationerne fra selskabet var både rigtige og præcise. De grundlæggende holdninger i DONGs kommunikationspolitik blev alt-så fastlagt meget tidligt i selskabets historie.

Urolig start

I 1984 blev DONG inddraget i efterforskningen efter olie og naturgas i dansk område – og siden har selskabet været partner i alle nye efterforskningsslicenser, der er tildelt i dansk område. De nye aktiviteter førte til ny diskussion – både blandt politikere og i dele af erhvervslivet – og gav ny næring til medierne.

I løbet af firserne blev det

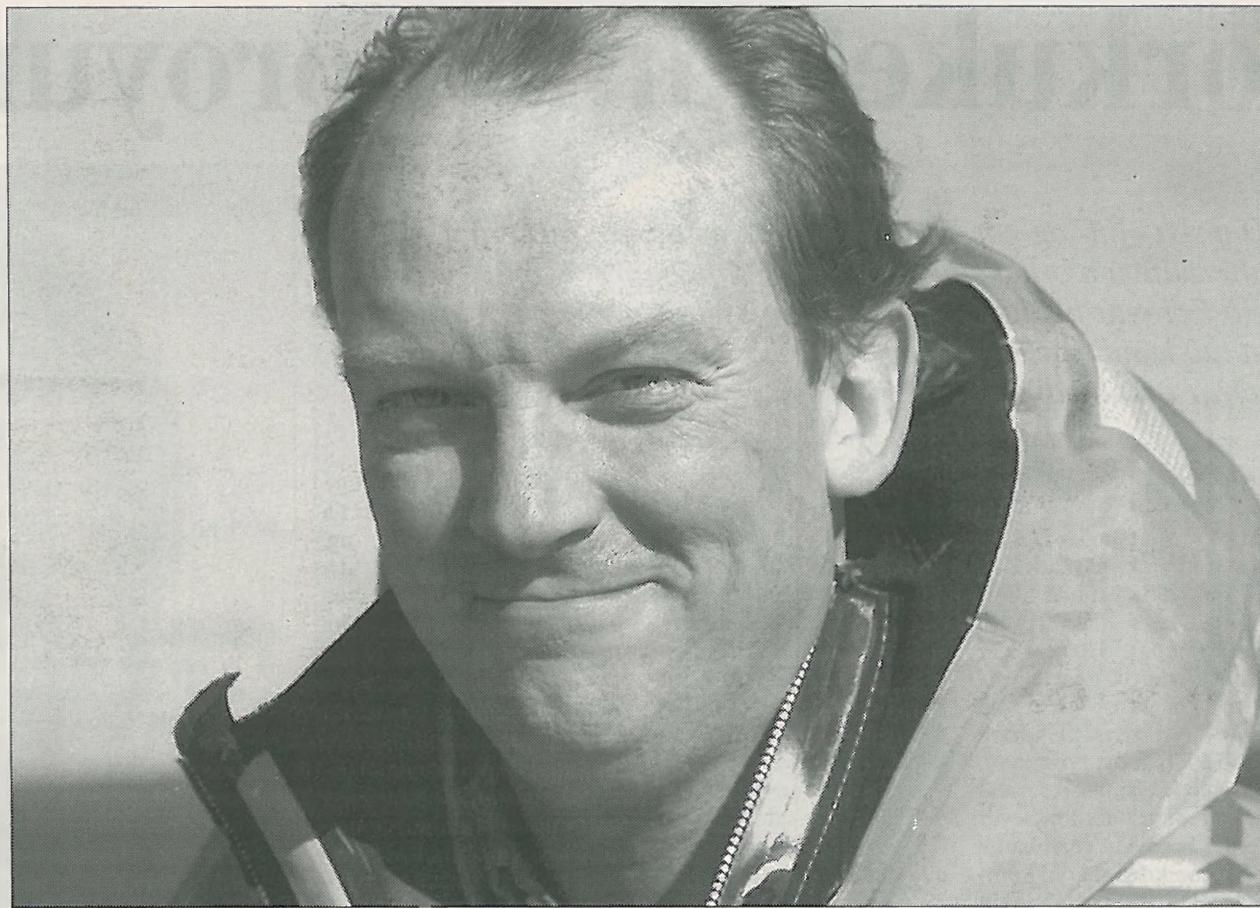
planlagte danske naturgasnet imidlertid færdigt. DONG gennemførte anlægsarbejdet til tiden og overholdt budgetterne. Samtidig stod naturgassens miljømæssige fordele klart for offentligheden.

Og på efterforskningssrådet havde DONG efterhånden opbygget en solid erfaring, som gjorde firmaet til en anerkendt og respekteret partner i licenserne.

Enhver tvivl om selskabets kompetencer blev dermed gjort til skamme, og de kritiske røster døde ud. Samtidig kom andre store politiske sager op. Offentlighedens interesse flyttede sig. Og DONG gled for en stund i baggrunden. Men grundholdningen til kommunikation og kravene til selskabets informationsaktiviteter blev holdt fast på det oprindelige høje niveau.

Mediestorm

Og det skulle vise sig at være en fordel, da DONG i den første halvdel af halvfjerdserne luftede planerne om at etablere et nyt naturgaslager ved Tønder i Sønderjylland. En borgergruppe i området kæmpede hårdt for at få lagerplanerne afblæst, og DONG kom ind i en ny voldsom mediestorm. I en del af presseen blev sagen fremstillet som et opgør mellem David og Goliath – et opgør mellem den store statsejede mastodont DONG og den lille idealistiske borgergruppe i Tønder. Undervejs blev der ofte stillet spørgsmålstegn ved oplysninger fra DONG, mens pressen stort set aldrig betvivlede de påstande, borgergruppen fremsatte.

Bo Petersen, Kommungarstjóri i Dong

Mynd: Jan Müller

DONGs holdning var dog klar under hele forløbet. Der skulle fortsat informeres åbent – og kun korrekte oplysninger måtte sendes ud til offentligheden. I en situation, hvor kritikerne dagligt fremsætter nye spørgsmål og nye påstande i en lind strøm, kræver det enorme ressourcer at sikre en hurtig, præcis og korrekt besvarelse af de mange spørgsmål. Den bedste taktik for en kritikergruppe er at bombardere modstanderen med spørgsmål og mere eller mindre korrekte påstande for at udmatte modparten. Men DONG oprettholdt under hele Tønder-sagen selskabets politik om at informere åbent og redeligt – også når det kostede flere dages arbejde at få enkelte spørgsmål besvaret. Og det viste sig igen, at den ærlige og åbne kommunikationspolitik bar frugt.

DONGs omdømme led ikke skade på grund af den alvorlige kritiske omtale, som selskabet i månedsvis blev utsat for. Der blev sat punktum for Tøndersagen i 1997, hvor DONG besluttede, at bygge en ny ledning fra felterne i Nordsøen, hvorfedt behovet for et nyt naturgaslager blev udskudt. Samtidig besluttede et flertal i Folketinget, at et lager ved Tønder tidligst kan tages i brug i 2007.

Dialog

Tønder-sagen viste imidlertid klart, at der er behov for en dialog mellem DONG og de interessegrupper, der bliver berørt af selskabets aktiviteter. Samtidig er der

behov for, at DONG i videst muligt omfang er først med informationer om selskabets aktiviteter. DONG bestræber sig derfor i dag på at kende interessenternes spørgsmål og argumenter så tidligt som muligt – og på den måde sikre, at svar og information fra DONG ligger parat kort efter nogen stiller spørgsmålene.

I dag er det et væsentligt element i DONGs kommunikationspolitik, at selskabet aktivt opspørger interessenterne og lytter til deres synspunkter. Det kan for eksempel handle om miljøspørgsmål eller sikkerhed.

Et skoleeksempel

Under DONGs seneste store anlægsprojekt, hvor selskabet fra 1997 til 1999 etablerede en ny gasledning fra Syd Arne-feltet i Nordsøen til Nybro gasbehandlingsanlæg i Jylland, startede kommunikationsarbejdet så snart der var truffet beslutning om at etablere en ledning. DONG informerede allerede fra første dag om planerne og gik i aktiv dialog med alle tænkelige interessenter lige fra fiskere til sommerhusejere og turistforeninger. Da det for eksempel efter dialog med myndighederne viste sig, at den mest realistiske linieføring gik gennem den fredede Blåbjerg Plantage ved Vestkysten var det vigtigt for DONG, at der blev taget alle tænkelige hensyn til det sårbar miljø. Under dialogen forud for anlægsarbejdet blev det derfor besluttet at bruge knap 30 millioner kroner på at grave en tunnel

under de mest sårbarer klitter for at beskytte vegetationen.

Resultatet af den proaktive kommunikationsindsats blev blandt andet, at DONG stort set ikke modtog klager under anlægsarbejdet. Stort set alle var positive overfor projektet og Danmarks Naturfredningsforening gik endda så vidt, at de i pressen betegnede DONG som et skoleeksempel for andre virksomheder.

Ny opmærksomhed

I de seneste år er der ingen, som for alvor har fået tvivl om DONGs gode omdømme. Men med liberaliseringen af naturgasmarkedet og de mange nye aktiviteter, som selskabet er involveret i, er offentlighedens interesse for DONG igen vokset betydeligt.

I Nordsøen er DONG blevet producent af olie og naturgas fra tre felter. Og yderligere to felter er under vurdering for udbygning.

Siden begyndelsen af 2000 har DONG endvidere været selvstændig operatør i Nordsøen – og i august gjorde DONG sit første fund af olie som operatør.

DONG ser også store perspektiver ved at deltage i efterforskningen i Grønland og ved Færøerne. Og med de mange nye efterforskningssaktiviteter er DONG i dag ikke blot en stor gasorganisation, men også en stor efterforskningssorganisation.

Alle er med

På kommunikationssiden

indebærer efterforskingsaktiviteterne, at der bliver endnu større opmærksomhed omkring selskabet. Og ligesom miljø og sikkerhed har højeste prioritet i DONG, er det en selvfølgelighed, at alle medarbejdere i koncernen er indstillet på at medvirke i kommunikationsarbejdet. DONG har ikke nogen faste talsmænd. Den åbne kommunikationspolitik indebærer, at enhver medarbejder kan udtale sig om konkrete aktiviteter inden for hans eget ansvarsområde. Medarbejdernes skal naturligvis sætte grænsen ved forretningsmæssige fortrolighedskrav. Og politiske udtalelser fremsættes som hovedregel af direktionen.

Kun i tilfælde af krisesituationer gælder særlig vilkår, for at sikre, at kommunikationen er fuldstændig entydig, så der ikke opstår misforståelser.

Det er DONGs overbevisning, at den åbne kommunikationspolitik giver en forretningsmæssig fordel. En åben og redelig kommunikation er nødvendig for ethvert firma, som ønsker at forblive på markedet i mange år fremover. Uden et godt omdømme er der ikke grundlag for at fastholde partnere og kunder – og dermed ikke grundlag for forretninger på lang sigt.

DONGs kommunikationspolitik kan læses på DONGs hjemmeside på internettet på adressen www.dong.dk.

Onnur temabløð tók

Sosialurin gav í 1997 út tvey temabløð í sambandi við oljuvinnuna.

Nógv av tí, sum tá varð viðgjört, er líka aktuelt í dag. Eisini varð temabløð givið út í sambandi við, at marknaavtalan við Bretland varð undirskrivað. Til ber at fá hesi temabløð við at venda sær til marknaðardeildina á blaðnum.

Sosialurin

ALT Á EINUM STAÐ

Tel. + 298 340000 • Fax +298 340011
 E-mail: travel@ff.fo • www.ff.fo
 Flugvöllurin: Tel. +298 332 755 • Fax +298 332 280
 E-mail: airport@ff.fo • www.ff.fo

FLOGFELAG FØROYA

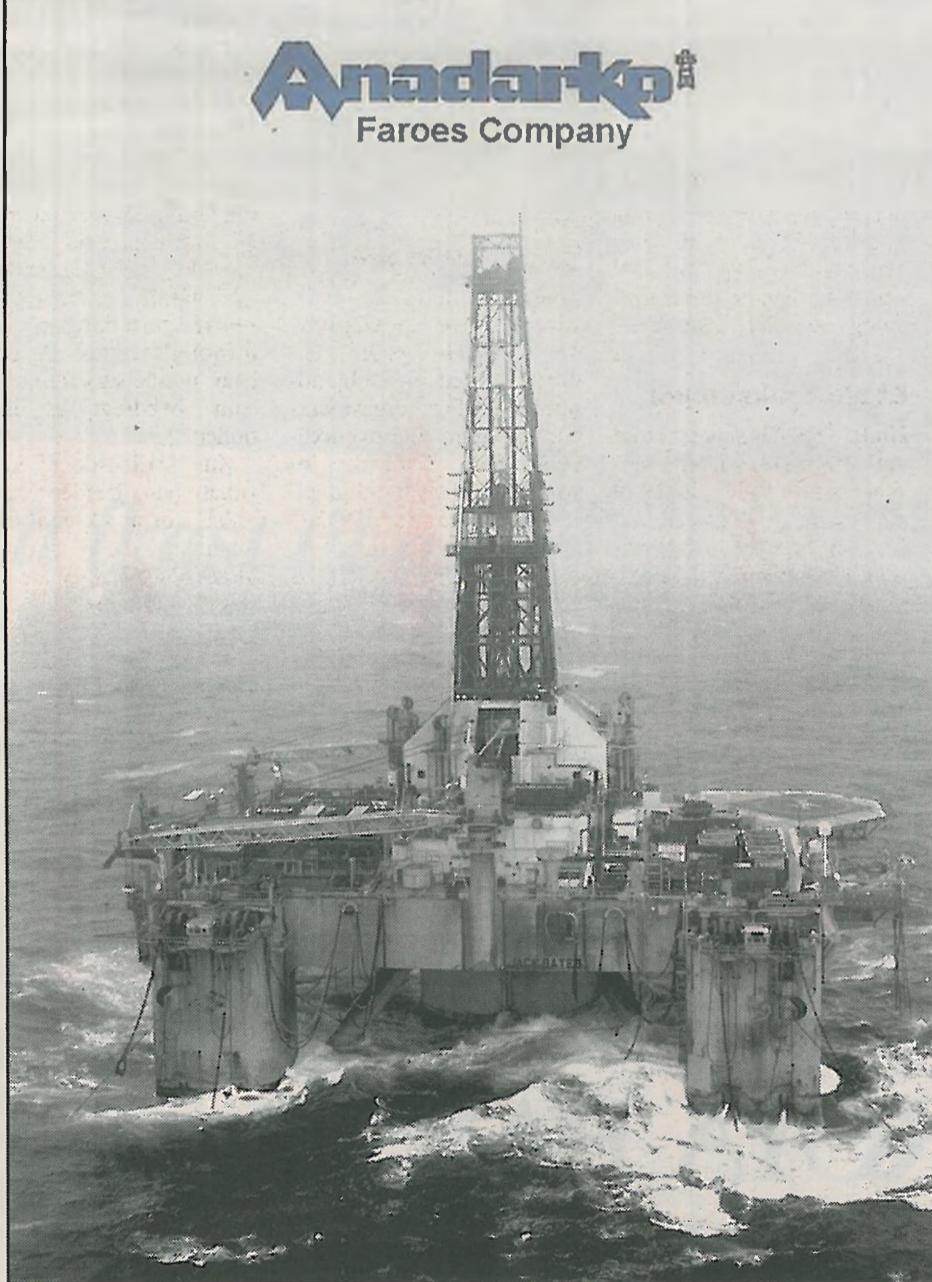
VAGAR AIRPORT

CONNECTING THE
NORTH ATLANTIC

Anadarko
Faroes Company

Vi sertifiserer og
verifiserer leteboring

Det Norske Veritas er engasjert i alle aspekter av olje og gass virksomhet verden over. På Færøyene har vi vært siden 1968 og vi tilbyr et komplett spekter av tjenester: Sertifisering av ledelsessystemer, herunder ISO 9000, ISO 14001, OHS Standarden, ISM og HACCP. For miljøet gjør vi risikovurderinger, miljøkonsekvens analyser, oljesprednings analyser og beredskap samt sertifisering av utstyr til Offshore operasjoner.

www.dnv.com, Det Norske Veritas, Vestara Bryggja,
FO-100 Tórshavn, Tel: +298 31 37 50, Fax: +298 31 75 88

MANAGING RISK

Vinnulívið til fíggingsfjálg

Vinnulívsfíggинг

Vinnulívið má hava pening og fíggинг, um tað skal mennast.

Tá ið fíggинг skal fáast til vega, eru nógvir spurningar og ivamál, sum skulu greiðast.

Drúgvu royndir okkara sum fíggingsgarstovnur og okkara dugnaligu starvsfólk tryggja tær eina munagóða og trygga tænastu.

Ráðgeving, sakkunnleiki, góð tænasta og fíggинг fyrir kappingarfórar prísir eru lyklaorð, tá ið vit fara til verka.

Spyr Føroya Banka til ráðs.
Vit eru altíð til reiðar!

FØROYA BANKI